

Avaluació de la Renda Garantida de Ciutadania

Disseny i Implementació. Actualització pel període de
gener de 2020 a abril de 2022.

Avaluació de la Renda Garantida de Ciutadania

Disseny i Implementació. Actualització pel període de gener de 2020 a abril de 2022.

Informe final:
Juliol 2023

Tipus d'avaluació:
Avaluació del disseny i Avaluació de la implementació

Avaluació encarregada per:
Àrea d'Avaluació Econòmica de Polítiques Públiques. Direcció General de Pressupostos. Departament d'Economia.

Avaluació realitzada per:
Ivàlua

Equip de treball:
Júlia de Quintana (coordinació),
Nerea Frias, Cristina Cribillers

Agraïments:

La D.G. de Pressupostos, la Sub. Direcció d'RG i el Servei d'Ocupació de Catalunya per facilitar-nos les dades necessàries per l'anàlisi.

© Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques (Ivàlua), 2023
Aquesta obra està subjecta a la llicència Creative Commons de Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional. Es permet a tercers distribuir, retocar i crear a partir de l'obra llicenciada de manera no comercial, la distribució de les quals cal fer-la amb una llicència igual a la que regula aquesta l'obra original.

Ivàlua
Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques
C/ Pau Claris 108, 4t 1a
Barcelona 08009
Tel. 00 34 93 554 53 00
info@ivalua.cat

Xifres clau

Disseny

293.196

Llars en pobresa severa, l'any 2021, el 9,55% de les llars de Catalunya.

40-44%

Cobertura de la prestació per 2020 i 2021 (proporció de llars en pobresa severa que són elegibles per la RGC).

84,9%

Focalització de la prestació de l'RGC (proporció de llars elegibles en pobresa severa).

60,5% proporció de llars elegibles per RGC i IMV l'any 2021.

616M € cost del desplegament ideal de l'RGC considerant el *take-up* actual de l'IMV.

Implementació

69.804

Expedients d'activables han rebut algun tipus de pagament entre gener 2020 i abril 2022.

12.158

Expedients han complementat RGC i IMV entre gener 2020 fins abril 2022, el 17,4% dels expedients actius pel conjunt del període.

66,6%

Llars beneficiàries superen la situació de pobresa severa gràcies a la prestació RGC (abril 2022).

+24,4% taxa de variació anual de llars beneficiàries activables de la prestació entre 2020 i 2021, com a resultat de la pandèmia.

746,8 € quantia mitjana mensual de la prestació d'RGC per l'any 2021 (activable sense complements).

Resum executiu

La Renda Garantida de Ciutadania (RGC) és una prestació de garantia d'ingressos que té per objectiu assegurar els mínims d'una vida digna a les persones i unitats familiars que es troben en situació de pobresa, per tal de promoure la seva autonomia i participació activa en la societat. La població diana de la prestació són les llars en pobresa severa.

Des de 2019 i a càrrec de l'Àrea d'Avaluació Econòmica de Polítiques Públiques, de la Direcció General de Pressupostos de la Generalitat de Catalunya, Ivàlua ha fet diversos treballs per analitzar si la prestació és adequada per complir amb les seves finalitats. Aquesta avaluació n'analitza el disseny i la implementació pel període de gener de 2020 a abril de 2022.

En clau de **disseny**, l'avaluació identifica:

- Una cobertura propera al 40%. L'RGC no arriba al conjunt de llars en pobresa severa pel **caràcter restrictiu dels requisits**, especialment per la incompatibilitat de la prestació amb l'activitat laboral, i la definició dels llindars d'ingressos.
- Una **quantia adequada per a les llars petites, però insuficient per a les llars de més de 3 membres** que no abandonen la situació de pobresa severa tot i percebre la prestació.
- La necessitat d'estudiar els possibles efectes que generaria la compatibilitat de prestació i activitat laboral per evitar la **trampa de pobresa**.
- El fet que el desplegament complet i ideal de l'**IMV** representaria un **estalvi pressupostari** d'RGC molt significatiu.

En clau d'**implementació**, l'avaluació identifica:

- Un **increment rellevant del nombre de sol·licituds i llars perceptores** entre els anys 2020 i 2021 per l'efecte de la pandèmia, però una estabilització a 2022.
- Un funcionament adequat de la gestió de sol·licituds i dels pagaments, tot i l'increment d'expedients a gestionar arran de la pandèmia.
- Un volum baix de **suspensions i extincions**: la major part de les suspensions són per motius laborals i les extincions es deuen al fet que la prestació fa més de 12 mesos que està suspesa.
- Una proporció baixa de llars que **compatibilitzen IMV i RGC**.
- La necessitat d'adequar els sistemes d'informació per disposar de **dades actualitzades i ampliar** les ja existents, vinculant la informació amb altres registres administratius.

Contingut

1. Introducció	10
2. Avaluació del disseny de l’RGC.....	11
2.1. Estimació i encaix de la població diana i elegible de l’RGC	11
2.1.1. Població diana de l’RGC	12
2.1.2. Població elegible de l’RGC	16
2.2. Cobertura i focalització	18
2.2.1. Efecte dels requisits sobre la cobertura de l’RGC.....	19
2.3. Cost de l’RGC	23
2.4. Efecte de l’RGC sobre la pobresa i la desigualtat.....	24
2.5. Consideracions finals	27
3. Avaluació de la implementació de l’RGC	29
3.1. Sol·licituds: volum, evolució i temps de resolució.....	30
3.1.1. Expedients activables.....	30
3.1.2. Expedients no-activables	38
3.1.3. Resum executiu - Sol·licituds	45
3.2. Volum i evolució de llars i persones perceptores d’RGC	47
3.2.1. Col·lectiu activable	47
3.2.2. Col·lectiu no-activable.....	50
3.2.3. Take-up de l’RGC.....	51
3.2.4. Resum executiu – Llars i persones perceptores.....	53
3.3. Anàlisi del col·lectiu activables	54
3.3.1. Perfil llars i persones beneficiàries	54
3.3.2. Diferències llars i persones beneficiàries abans i després de la pandèmia.....	59
3.3.3. Complementarietat amb l’IMV	61
3.3.4. Evolució de les rendes privades de les llars perceptores.....	64
3.3.5. Participació en polítiques d’activació.....	67
3.3.6. Activitat laboral de les persones destinatàries.....	73
3.3.7. Suspensions i extincions d’expedients d’RGC – activables	79
3.3.8. Reducció de la pobresa severa entre les llars perceptores de l’RGC (activables)	86
3.3.9. Resum executiu - Anàlisi del col·lectiu activable	90
3.4. Anàlisi del col·lectiu de no activables.....	94
3.4.1. Perfil llars perceptores.....	94
3.4.2. Moviments i extincions	95
3.4.3. Resum executiu – Anàlisi del col·lectiu no activable.....	96

3.5. Consideracions finals	96
4. Conclusions	100
5. Recomanacions	104
5.1. Disseny.....	104
5.2. Implementació	105
6. Referències	108
7. Annexos.....	109
7.1. Aspectes metodològics avaluació del disseny	109
7.2. Proporció de llars en pobresa severa per tipologia de llar. 2020 i 2021.	112
7.3. Estimació de criteris d'elegibilitat a partir de l'ECV 2020 i l'ECV 2021.....	113
7.4. Definició dels indicadors de pobresa de l'informe	115
7.5. Perfils i tipologies de prestacions d'RGC	117
7.6. Aspectes metodològics avaluació de la implementació – col·lectiu activables	119
7.7. Aspectes metodològics avaluació de la implementació – col·lectiu no activables	120

Índex de Taules:

Taula 1. Renda mediana equivalent i llindars de pobresa i pobresa severa a 2020 i 2021 a Catalunya.	12
Taula 2. Llindar anual de pobresa severa per tipologia de llar. 2020 i 2021.	13
Taula 3. Quanties màximes anuals d'RGC en funció del nombre de membres a la unitat de convivència i de si sol·licita la PCAI	14
Taula 4. Nombre i proporció de llars i persones en risc de pobresa severa. 2020 i 2021	15
Taula 5. Nombre i proporció de llars i elegibles per RGC i RGC i IMV. 2020 i 2021	17
Taula 6. Abast, cobertura i focalització de l'RGC. 2020 i 2021.	18
Taula 7. Proporció de llars en pobresa severa no elegibles per l'efecte net dels requisits d'elegibilitat de l'RGC	19
Taula 8. Nombre llars elegibles per RGC amb activitat laboral a temps parcial. 2020 i 2021	20
Taula 9. Diferència mensual en euros entre el llindar de pobresa severa i el llindar d'RGC per tipus d'unitat de convivència, 2020 i 2021	22
Taula 10. Simulació del cost anual d'RGC en funció del desplegament de l'IMV. 2020 i 2021.	24
Taula 11. Efecte de l'RGC sobre els principals indicadors d'incidència i intensitat de la pobresa severa. 2020 i 2021.....	25
12. Efecte de l'RGC sobre els principals indicadors de desigualtat. 2020 i 2021.	27
Taula 13. Característiques dels titulars de les llars sol·licitants (col·lectiu activables). 31	
Taula 14. Procedència de les llars sol·licitants segons tipus de municipi	32
Taula 15. Característiques de les llars sol·licitants (col·lectiu activable)	33
Taula 16. Característiques dels individus de les llars sol·licitants no titulars	34
Taula 17. Resolució sol·licituds (col·lectiu activables)	34
Taula 18, Resolució de les sol·licituds segons perfil sociodemogràfic del titular	37
Taula 19. Motius de denegació	38
Taula 20. Nombre de sol·licituds per tipus de prestació i any.	39
Taula 21. Característiques dels titulars de les llars sol·licitants per tipus de prestació	40
Taula 22. Nombre de membres de les llars sol·licitants per tipus de prestació.....	41
Taula 23. Resolució de sol·licituds.....	42
Taula 24. Mediana temps de resolució de sol·licituds en mesos, per any i tipus de prestació.	43
Taula 25. Principals motius de denegació.....	43
Taula 26. Increment de nombre de llars beneficiàries i persones destinatàries anual	49
Taula 27. Nombre de llars beneficiàries segons tipus de prestació (col·lectiu activable)	49
Taula 28. Quantia mitjana mensual de la prestació (col·lectiu activable)	49
Taula 29. Mitjana, mediana i moda de la prestació mensual segons tipus de pagament.....	51

Taula 30. <i>Take-up</i> de la prestació.....	51
Taula 31. Característiques de l’habitatge de les llars beneficiàries.....	55
Taula 32. Característiques de les llars beneficiàries	55
Taula 33. Característiques dels titulars de les llars perceptores.....	56
Taula 34. Característiques dels titulars de les llars perceptores segons sexe	57
Taula 35. Característiques dels beneficiaris de les llars perceptores	58
Taula 36. Distribució dels menors destinataris segons categories d’edat	59
Taula 37. Característiques de les titulars de les llars perceptores segons si la sol·licitud es realitza abans o després de l’inici de la pandèmia de la covid	60
Taula 38. Perfil sociodemogràfic dels titulars de la prestació en funció de si reben IMV o no.....	62
Taula 39. Estimació del <i>take-up</i> d’IMV i complement d’RGC.....	63
Taula 40. Nombre i proporció de polítiques d’activació desenvolupades segons tipologia	68
Taula 41. Perfil sociodemogràfic persones participants en PAO	69
Taula 42. Proporció de persones participants en PAO segons col·lectiu sociolaboral ...	70
Taula 43. Proporció de dones i homes per col·lectiu sociolaboral	72
Taula 44. Proporció de participants segons categoria CNO – 11 i gènere.....	72
Taula 45. Nombre total d’expedients que reben una alta laboral segons tipologia de llar i tipus de contracte.....	75
Taula 46. Duració mitjana del contracte laboral (en mesos) segons any i tipus de jornada.....	76
Taula 47. Nombre de llars compatibilitzant l’RGC amb l’activitat laboral segons tipus de contracte	76
Taula 48. Durada mitjana de la compatibilitat en mesos pels expedients que reben una alta laboral durant el període i segons tipologia de contracte.....	77
Taula 49. Nombre total i relatiu d’expedients que reben una alta laboral segons sexe del titular de la prestació.....	78
Taula 50. Motius de suspensió	80
Taula 51. Motius d’extinció.....	83
Taula 52. Dades sociodemogràfiques dels titulars de la prestació que reben una extinció	84
Taula 53. Proporció de llars i persones en pobresa severa abans i després de la prestació d’RGC (destinatari abril 2022)	87
Taula 54. Comparació de si les llars surten de la situació de pobresa severa o no segons el nombre de membres	87
Taula 55. Característiques dels titulars de les llars beneficiàries. Abril 2022.....	88
Taula 56. Perfil sociodemogràfic de les persones titulars del segons tipologia de prestació	94
Taula 57. Proporció de llars segons nombre de membres i tipologia de prestació.....	95

Taula 58. Proporció de llars que es troben en risc de pobresa severa per tipologia de llar	112
--	-----

Índex de Figures:

Figura 1. Sol·licituds d’RGC per any i mes (col·lectiu activables).....	30
Figura 2. Mediana del temps de resolució, per tipus de resolució. 2020 i 2021.....	36
Figura 3. Sol·licituds d’RGC per any i mes (col·lectiu no-activables)	39
Figura 4. Temps en mesos entre la sol·licitud i la resolució segons el moment de la sol·licitud i per tipus de resolució	42
Figura 5. Llars amb pagaments d’RGC	48
Figura 6. Llars amb pagaments de PNC, PE o RGC+65	50
Figura 7. Nombre d’expedients que complementen prestació amb una alta d’IMV.	61
Figura 8. Evolució de les mitjanes de les rendes privades de les llars beneficiàries pel període gener 2020 a abril 2022	64
Figura 9. Mitjana de les rendes privades de les llars beneficiàries pel període gener 2020 a abril 2022 segons tipus de llar (renda equivalent).....	65
Figura 10. Mitjana de les rendes equivalents privades de les llars beneficiàries pel període gener 2020 a abril 2022 segons sexe del titular de la prestació.....	66
Figura 11. Rendes de les llars segons sexe del titular i tipologia de la llar	67
Figura 12. Nombre de polítiques d’activació executades, per mes al llarg del període. .	69
Figura 13. Nombre d’altes laborals al període per contracte a jornada parcial	74
Figura 14. Nombre d’altes laborals al període per contracte a jornada completa.....	75
Figura 15. Evolució del salari mitjà dels expedients que reben una alta laboral durant el període segons tipologia de contracte	79
Figura 16. Evolució del nombre d’expedients suspesos per mes de resolució	80
Figura 17. Evolució del nombre de suspensions d’expedients segons si data de sol·licitud és anterior o posterior al mes d’abril de 2021.	82
Figura 18. Evolució del nombre d’expedients extingits per mes de resolució.....	83
Figura 19. Extincions dels expedients segons si data de sol·licitud és abans o posterior a l’abril 2021.	85

1. Introducció

Les polítiques de rendes mínimes o polítiques de garantia d'ingressos són una part essencial dels sistemes de protecció social. Aquest tipus de programes van adreçats a persones que tenen un nivell d'ingressos baix, no tenen activitat laboral o tenen una ocupació precària i amb salaris baixos, no tenen dret o han esgotat altres tipus de prestacions socials i/o perceben unes prestacions socials de quantia limitada que cal complementar. En aquest context, les polítiques de garantia d'ingressos ben dissenyades i implementades aconseguen garantir un mínim d'ingressos i protegir les persones de situacions de pobresa greu, a la vegada que, acompanyades amb polítiques d'inclusió i acompanyament proveeixen una ruta per superar la situació de pobresa.

A Catalunya, la política de garantia d'ingressos per excel·lència és la Renda Garantida de Ciutadania (RGC, d'ara endavant). L'RGC és una prestació social de naturalesa econòmica i percepció periòdica que s'atorga a unitats de convivència que compleixen una sèrie de requisits. Tal com s'explicita a la Llei 14/2017 de l'RGC, la seva finalitat és la "d'assegurar els mínims d'una vida digna a les persones i unitats familiars que es troben en situació de pobresa, per tal de promoure llur autonomia i participació activa en la societat". L'RGC és un dret subjectiu i consta de dues prestacions econòmiques principals: una prestació garantida, no condicionada; i una prestació complementària d'inserció, condicionada a la signatura i al compliment d'un pla d'inclusió social o d'inserció laboral. L'RGC també inclou prestacions complementàries a altres pensions, prestacions i ajuts estatals —com l'Ingrés Mínim Vital (IMV)— que permeten equiparar la seva quantia al llindar de l'RGC. A banda, la política complementa la prestació econòmica amb itineraris d'inclusió social i activació laboral per tal de superar la situació de pobresa a mitjà i llarg termini.

La capacitat de l'RGC per complir amb la seva finalitat depèn de l'adequació del seu disseny i de què el seu funcionament sigui correcte. En termes de disseny, és essencial revisar aspectes referits a la focalització, la cobertura i la quantia de la prestació. En termes d'implementació cal revisar si la política funciona com s'espera, com protegeix les llars i persones perceptores, com funciona l'acompanyament per la inclusió social i en quina mesura la persones perceptores aconseguen sortir de la situació de pobresa gràcies a la prestació.

Des de 2019, i a càrrec de l'Àrea d'Avaluació Econòmica de Polítiques Públiques de la Direcció General de Pressupostos de la Generalitat de Catalunya, Ivàlua ha realitzat diversos treballs d'avaluació per analitzar en quina mesura l'RGC és una política adequada per complir amb les seves finalitats i objectius. L'informe que es presenta a continuació s'emmarca en aquest context i actualitza els treballs d'avaluació del disseny i la implementació de l'RGC pel període de gener de 2020 fins a l'abril de 2022.

L'informe s'estructura de la següent manera. La primera secció presenta l'avaluació del disseny. La segona secció inclou l'avaluació de la implementació. L'informe finalitza amb les conclusions i recomanacions. Addicionalment, s'incorporaren una sèrie d'annexos que complementen la informació presentada al text principal.

2. Avaluació del disseny de l'RGC

Tal com s'apuntava a la introducció, la capacitat l'RGC per complir amb les seves finalitats depèn en gran part del seu disseny. Factors com els requisits d'accés i la quantia de la prestació, i especialment com aquests factors es defineixen i funcionen donades les característiques i necessitats de les persones i llars en situació de pobresa a Catalunya, condicionen molt l'efectivitat l'RGC per abordar la problemàtica de la pobresa.

L'avaluació del disseny de l'RGC utilitza dades de l'Enquesta de Condicions de Vida (ECV) 2020 i l'Enquesta de Condicions de Vida 2021 per revisar-ne el disseny. Les dades de l'ECV permeten simular les llars diana i elegibles, determinar la cobertura i focalització de la prestació, estimar el cost anual i valorar la idoneïtat de l'RGC per abordar la pobresa a Catalunya.

L'apartat s'estructura de la següent manera:

- La secció 2.1 estima la població diana i elegible de l'RGC a partir de les dades de l'ECV 2020 i l'ECV 2021.
- La secció 2.2 presenta les estimacions de cobertura i focalització de la prestació, i explora l'efecte dels requisits de l'RGC en ambdós factors.
- La secció 2.3 presenta l'estimació de cost del desplegament ideal de la RGC.
- La secció 2.4 exposa l'estimació de l'efecte de l'RGC sobre la pobresa severa i la desigualtat.
- L'apartat 2.5 planteja algunes consideracions finals.

2.1. Estimació i encaix de la població diana i elegible de l'RGC

Un element fonamental per valorar el disseny d'una política pública és analitzar si aquesta arriba a la població que la necessita. La **població diana** d'una política són aquelles persones que pateixen la situació insatisfactòria que la política vol adreçar o solucionar. La **població elegible**, en canvi, són les persones que donades una sèrie de característiques, poden beneficiar-se de la política. Quan la població diana i la població elegible són les mateixes, la política té una cobertura del 100%. Si es dona aquesta situació, la política té el potencial d'arribar a la població que pateix les necessitats. En el cas de l'RGC analitzar l'encaix entre població diana i elegible, i quins elements el condicionen, és clau per valorar la idoneïtat del disseny de la prestació i identificar quins elements en condicionen la cobertura.

2.1.1. Població diana de l’RGC

Tal com detalla la Llei 14/2017, l’RGC és una prestació amb la finalitat “d’assegurar els mínims d’una vida digna a les persones i unitats familiars que es troben en situació de pobresa”. En aquest sentit, per identificar la població diana de la prestació cal definir persones i unitats de convivència que es trobin en situació de pobresa a Catalunya. Hi ha diverses maneres de definir i mesurar la pobresa. Tanmateix, en l’àmbit europeu és habitual utilitzar mesures relatives de pobresa objectiva basades en el nivell d’ingressos de les persones o llars. La pobresa relativa permet analitzar la situació de pobresa en referència a una societat o univers específic. Des d’aquesta perspectiva, es considera que una persona o unitat de convivència és pobre quan els seus ingressos estan considerablement per sota dels ingressos de la resta de persones i llars del seu entorn.

Els principals indicadors de pobresa objectiva i relativa en l’àmbit europeu són el risc de pobresa i el risc de pobresa severa.

- **L’indicador de risc de pobresa** es defineix com la proporció de persones que viuen en llars amb una renda disponible per unitat de consum equivalent inferior al 60% de la mediana de la població.
- **L’indicador de risc de pobresa severa** es defineix com la proporció de persones que viuen en llars amb una renda disponible per unitat de consum equivalent inferior al 40% de la mediana de la població.

La **renda disponible equivalent d’una llar** fa referència als ingressos disponibles de la llar considerant la seva composició. Els ingressos dels quals disposa una unitat de convivència varien en funció del nombre de persones que conviuen i de l’edat d’aquests membres, especialment, si són menors o no. Els costos de les llars augmenten a mesura que incrementa el nombre de membres; tanmateix, no augmenten igual si es tracta d’una persona adulta o d’un menor. A la vegada, al viure conjuntament es comparteixen despeses i es donen una sèrie d’economies d’escala. Això fa que l’augment de costos segons membres addicionals no sigui lineal. Donades aquestes consideracions, per calcular la renda de les llars, s’utilitza la renda disponible equivalent que permet comparar la situació d’unitats de convivència amb diferents composicions (nombre de membres i l’edat d’aquests). Per calcular-la s’empra **l’escala d’equivalència de l’OCDE modificada** que assigna un valor d’1 al primer membre adult, de 0,5 per cada adult addicional i de 0,3 pels menors de 14 anys.

La Taula 1 mostra la renda mediana equivalent, el llindar de pobresa i el llindar de pobresa severa per 2020 i 2021 a Catalunya.

Taula 1. Renda mediana equivalent i llindars de pobresa i pobresa severa a 2020 i 2021 a Catalunya.

	2020	2021
Renda mediana equivalent	18.940,53€	18.826,52€

	2020	2021
Llindar pobresa	11.364,32€	11.295,91€
Llindar de pobresa severa	7.967,7€	7.530,60€

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ECV 2020 i l'ECV 2021. Ingressos i llindars anuals. La renda mediana disponible equivalent es calcula a partir de variables disponibles a l'ECV. El període de referència dels ingressos és l'any anterior a l'enquesta, per tant, només els ingressos de 2021 reflecteixen l'efecte de la pandèmia.

A 2020, l'ingrés medià equivalent és de 18.940,53 € anuals, el llindar de risc de pobresa se situa en 11.364,32 € anuals i el llindar de pobresa severa en 7.967,7 € anuals. A 2021, aquestes quanties es redueixen lleugerament però no es produeixen canvis significatius: l'ingrés medià equivalent és de 18.826,52 € anuals, el llindar de risc de pobresa se situa en 11.295,91 € anuals i el llindar de pobresa severa en 7.530,60€ anuals. Per cada any, totes les persones que tenen ingressos equivalents per sota dels llindars estan en situació de pobresa o pobresa severa. Així, una llar d'una sola persona és pobra si té uns ingressos mensuals per sota dels 663,67 € mensuals (segons l'estimació de 2020) o dels 627,55 € mensuals (segons l'estimació de 2021). Revisar els llindars a 2020 i 2021 permet constatar que l'efecte de la pandèmia no ha modificat els llindars de pobresa i pobresa severa de manera significativa. Aquest fet és rellevant perquè implica que la problemàtica que aborda l'RGC no s'ha modificat de manera dràstica entre un any i l'altre. La Taula 2 mostra els ingressos equivalents anuals pels quals diversos tipus de llars estan en situació de pobresa i pobresa severa.

Taula 2. Llindar anual de pobresa severa per tipologia de llar. 2020 i 2021.

Tipologia de Llar	Escala OECD	2020	2021
Una persona adulta	1	7.968 €	7.531 €
Una persona adulta i un menor	1,3	10.358 €	9.790 €
Una persona adulta i dues menors	1,6	12.748 €	12.049 €
Una persona adulta i tres o més menors	1,9	15.139 €	14.308 €
Dues persones adultes	1,5	11.952 €	11.296 €
Dues persones adultes una menor	1,8	14.342 €	13.555 €
Dues persones adultes i dues menors	2,1	16.732 €	15.814 €
Dues persones adultes i tres o més menors	2,4	19.122 €	18.073 €
Tres persones adultes	2	15.935 €	15.061 €
Tres persones adultes i una menor	2,3	18.326 €	17.320 €
Tres persones adultes i dues o més menors	2,6	20.716 €	19.580 €
Quatre persones adultes	2,5	19.919 €	18.827 €
Quatre persones adultes i una menor	2,8	22.310 €	21.086 €

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ECV 2020 i l'ECV 2021.

Per valorar a quina situació de pobresa s'adreça l'RGC, convé posa en relació els llindars de pobresa i pobresa severa amb la quantia i els llindars de la prestació de l'RGC. Els components principals de l'RGC són dues prestacions econòmiques: una prestació garantida, no condicionada; i una prestació complementària d'inserció, condicionada a la signatura i al compliment d'un pla d'inclusió social o d'inserció laboral (PCAI, d'ara endavant). La quantia total d'RGC —i, per tant, el llindar d'ingressos d'accés a la prestació— es fixa com el 100% de l'Indicador de Renda de Suficiència de Catalunya (IRSC) que serveix per valorar la situació de necessitat a l'hora de tenir dret o accés a les prestacions. Per això, el llindar d'ingressos que s'empra com a criteri d'accés a la prestació coincideix amb la quantia d'RGC. Per a l'exercici del 2022, la Llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya fixa el valor de l'IRSC en 569,12 euros mensuals i 7.967,73 euros anuals, el mateix que per 2020 i 2021. A partir de l'IRSC, la Llei d'RGC estableix un seguit de quanties màximes anuals que varien segons la composició de la unitat de convivència¹. En el cas que la llar no sol·liciti la prestació de complement d'activació i inserció (PCAI), la quantia màxima que pot percebre una llar es redueix en 150 euros mensuals (Taula 3).

Taula 3. Quanties màximes anuals d'RGC en funció del nombre de membres a la llar i si sol·licita la PCAI

Membres llar	Sol·licita PCAI		No Sol·licita PCAI	
	% IRSC	euros	% IRSC	euros
1	100	7.968	77,4	6.168
2	150	11.952	127,4	10.152
3	165	13.147	142,4	11.347
4	180	14.342	157,4	12.542
5+	182	14.501	159,4	12.701

Font: Elaboració a partir de la Llei 14/2017 del 20 de juliol de 2017 i les correccions d'errades DOGC 7429, de 08/08/2017, DOGC núm. 7451, de 08/09/2017 i DOGC 7488, de 06/11/2017

La transferència efectiva d'RGC és la diferència entre la quantia màxima que correspon a la unitat de convivència, d'acord amb el nombre de membres i si ha sol·licitat o no la PCAI, i els ingressos de la unitat de convivència no compatibles amb l'RGC².

¹ La unitat de convivència o llar és aquella formada per una o més persones que entre elles mantenen un vincle conjugal o de parella estable o vincles familiars per consanguinitat o afinitat fins al segon grau, i també per adopció o acolliment o vincles de convivència assimilats als vincles esmentats, excloent els que siguin de simple veïnatge compartit. La relació de parentiu es compta a partir de la persona titular de la prestació.

L'escala d'equivalència de la RGC difereix a l'escala de la OCDE i atorga 1 al primer membre, 0,5 al segon, 0,15 al tercer i quart membre addicional i 0,02 partir del cinquè membre addicional.

²Són compatibles amb la percepció de la prestació econòmica de la renda garantida de ciutadania, i no computen com a ingressos per determinar el llindar econòmic, les prestacions econòmiques següents:

Comparant els valors de les Taules 2 i 3, les quanties de la prestació d'RGC són molt pròximes al llindar de pobresa severa. En aquest sentit, seguint els indicadors de pobresa relativa mencionats i atesos els imports de la prestació d'RGC **aquesta avaluació defineix la població diana de l'RGC com totes les persones i unitats de convivència de Catalunya que es troben en situació de pobresa severa, és a dir, amb uns ingressos medians equivalents inferiors al 40% de la mediana catalana.** La Taula 4 mostra el nombre i la proporció de llars i persones en situació de pobresa severa a Catalunya.

Taula 4. Nombre i proporció de llars i persones en risc de pobresa severa. 2020 i 2021

	2020		2021	
	Total	%	Total	%
Llars en situació de pobresa severa	285.196	9,32	293.136	9,55
Persones en situació de pobresa severa	873.523	11,5	701.334	9,3

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ECV 20 i l'ECV 21.

A 2020, el 9,3% de les llars i l'11,5% de les persones a Catalunya estaven en risc de pobresa severa. En 2021, augmenta a 9,55% el nombre de llars en pobresa severa, però es redueix en 2,2 punts percentuals el nombre de persones en situació de pobresa severa en comparació amb l'any anterior. La diferència entre el nombre de llars i persones en situació de pobresa severa a 2020 i 2021 està relacionada amb la composició de les llars. La proporció de llars unipersonals és notablement superior l'any 2021, això implica que es manté similar la proporció de llars en pobresa severa, però baixa el nombre de persones. La revisió de dades de 2020 i 2021 permet identificar que no hi ha diferències molt significatives en termes de llindar d'ingressos i per ambdós anys la proporció de llars en pobresa severa és similar.

-
- a) Per a la promoció de l'autonomia personal i d'atenció a la dependència, siguin públiques o privades.
 - b) Beques escolars de menjador i transport, siguin públiques o privades.
 - c) Per evitar desnonaments, siguin públiques, privades o ajuts d'urgència social que puguin atorgar els ens locals.
 - d) Públiques per estudiar batxillerat o universitàries i aquelles de formació professional, tant inicial com formació professional per a l'ocupació, vinculades a la millora de les competències professionals.
 - e) Per tenir la condició de víctima de violència masclista en els àmbits de la parella o la família, tret de les vinculades a la realització d'accions en matèria de polítiques actives d'ocupació, siguin públiques o privades.
 - f) Destinades a complementar la renda garantida de ciutadania, creades a aquest efecte i de manera explícita.

³ Veure taula proporció de llars en pobresa severa per tipologia de Llar a l'annex 7.2.

2.1.2. Població elegible de l'RG

La **població elegible de l'RG** són totes aquelles persones que viuen en llars que compleixen els requisits per cobrar la prestació de l'RG. L'article 7 de la Llei 14/2017, del 20 de juliol, de l'RG estableix quin són aquests requisits.

La principal condició perquè una unitat de convivència sigui elegible per a rebre la prestació és la insuficiència d'ingressos del conjunt dels seus integrants⁴. És a dir, cal que la suma dels ingressos no compatibles dels integrants de la unitat de convivència estigui per sota de la quantia a garantir d'acord amb la llei de l'RG (Taula 3). D'acord amb la Llei 1/2020, aquesta situació d'insuficiència d'ingressos s'ha de donar, com a mínim, durant els dos mesos immediatament anteriors a la presentació de la sol·licitud de l'RG i ha de continuar existint mentre es tramita el procediment de concessió i es percep la prestació.

A més, la persona titular de l'RG ha de satisfer una sèrie de requisits addicionals:

- a) Estar empadronat en un municipi de Catalunya i residir legalment de forma continuada i efectiva a Catalunya durant els 24 mesos immediatament anteriors a la presentació de la sol·licitud.
- b) Tenir més de 23 anys (o de 18 en els casos en què es tinguin menors o persones amb discapacitat a càrrec, se sigui orfe dels dos progenitors, o s'hagi estat víctima de violència masclista en l'àmbit de la llar).
- c) No ésser beneficiari d'una prestació pública o privada de servei residencial permanent de tipus social, sanitari o sociosanitari.
- d) No haver rebutjat una feina adequada en els sis mesos anteriors a la sol·licitud ni haver cessat voluntàriament l'activitat laboral dins dels dotze mesos anteriors a la sol·licitud.

⁴ Entre els ingressos que computen per calcular la renda estan els rendiments de treball, rendiments de capital, rendiments d'altres activitats econòmiques, el patrimoni tret de l'habitatge principal, les subvencions i prestacions de l'administració pública i/o entitats privades. El mecanisme d'acreditació dels ingressos es farà a partir de a) darrera declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques, b) darrera declaració de l'impost sobre el patrimoni, si s'escau, c) certificació de dades fiscals expedit per l'Administració tributària, d) certificació del saldo mitjà i extractes bancaris dels darrers sis mesos dels comptes corrents, o altres dipòsits bancaris, que figuren en la certificació de dades fiscals, i també dels nous comptes bancaris que s'han obert amb posterioritat a aquesta declaració o que no hi són declarats, e) comprovant d'inscripció com a demandant d'activació laboral a l'òrgan públic competent en matèria d'ocupació de la Generalitat, f) certificat de vida laboral del sol·licitant i dels beneficiaris emès per l'Administració de la seguretat social, g) certificació dels serveis d'hisenda municipal o del registre cadastral corresponent en què constin els béns de titularitat del sol·licitant en l'impost sobre béns immobles i la situació tributària.

- e) No tenir dret a una indemnització o prestació equivalent per culpa d'un acomiadament o una situació anàloga.

La prestació d'RGC és incompatible amb el treball a temps complet per al conjunt de destinataris de la renda. En el cas de les rendes del treball a temps parcial, només és compatible en el cas que els ingressos siguin inferiors a la quantia establerta d'acord amb la grandària de la llar i durant un màxim de 6 mesos, amb l'excepció de llars monoparentals, llars nombroses i llars on hi ha una persona de 55 anys o més en situació d'atur llarga durada.

A partir de la informació que ofereixen les microdades de l'ECV, s'han estimat les condicions d'elegibilitat de l'RGC tenint en compte el màxim de paràmetres rellevants possible. L'estimació que es presenta està feta considerant els requisits d'ingressos, d'edat, de patrimoni i d'activitat laboral. Per contra, no s'han pogut estimar altres criteris, per exemple, el de residència. L'annex 7.3 inclou més informació sobre com s'han imputat els requisits a partir de les variables disponibles a l'ECV 2020 i l'ECV 2021.

La Taula 5 mostra el nombre i la proporció de llars i persones elegibles per RGC. D'acord amb l'estimació que considera les dades de 2020, a Catalunya hi ha 120.226 llars i 272.276 persones elegibles per l'RGC. D'acord amb l'estimació feta a partir de dades de 2021, hi ha 150.470 llars i 290.563 persones elegibles per RGC.

Taula 5. Nombre i proporció de llars i elegibles per RGC i RGC i IMV. 2020 i 2021

	2020		2021	
	RGC	RGC i IMV	RGC	RGC i IMV
Llars elegibles	120.226	70.968 (59%)	150.470	91.975 (60,5%)
Persones elegibles	272.276	164.593 (60,5%)	290.563	160.211 (55,1%)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ECV 2020 i l'ECV 2021.

Així mateix, l'estimació ha considerat quantes llars i persones elegibles per RGC també són elegibles per Ingress Mínim Vital (IMV). L'1 de juny de 2020 el BOE va publicar el Reial Decret Llei 20/2020 pel qual s'estableix l'IMV, una prestació de la Seguretat Social que té per objectiu garantir ingressos a les famílies que es troben en situació de pobresa a tot l'Estat Espanyol. L'IMV i l'RGC són prestacions amb la mateixa finalitat i població diana, però amb requisits d'elegibilitat lleugerament diferents. A Catalunya, les prestacions són compatibles, és a dir, les persones i llars perceptores de l'IMV tenen dret a què l'ingrés els sigui complementat amb un complement d'RGC per l'import necessari per arribar a la quantia d'RGC vigent en cada moment. Tal com s'observa a la Taula 5, **segons l'estimació teòrica feta a partir de l'ECV, tant per 2020 com per 2021 aproximadament el 60% de les llars i persones elegibles per l'RGC són també elegibles per l'IMV.**

2.2. Cobertura i focalització

Identificar la població diana i elegible de l'RGC permet analitzar l'abast de l'RGC a Catalunya i analitzar la cobertura i focalització de la prestació. La Taula 6, resumeix les principals dades d'abast, cobertura i focalització de l'RGC considerant les estimacions de 2020 i 2021. D'acord amb l'estimació realitzada a 2020, hi ha aproximadament 120.226 llars elegibles per ser beneficiàries de l'RGC, el que representa el 3,93% del total de llars de Catalunya. A 2021, l'abast de la prestació augmenta, hi ha 150.472 llars elegibles que representen el 4,9% sobre el total de llars.

Taula 6. Abast, cobertura i focalització de l'RGC. 2020 i 2021.

Factor	2020	2021
Proporció de llars elegibles sobre el total de llars a Catalunya	3,92%	4,90%
Proporció de persones elegibles sobre el total de persones de Catalunya	3,60%	3,83%
Cobertura llars (proporció de llars en pobresa severa que són elegibles)	40,37%	43,60%
Cobertura persones (proporció de persones en pobresa severa elegibles per RGC)	30,20%	35,40%
Focalització llars (proporció de llars elegibles en pobresa severa)	95,77%	84,93%
Focalització persones (proporció de persones elegibles en pobresa severa)	96,90%	86,30%

Font: Elaboració a partir de dades de l'ECV 20 i l'ECV 21.

La **cobertura de la prestació** indica quina proporció de llars en pobresa severa (llars diana) són elegibles per l'RGC. Es calcula dividint el nombre de llars elegibles per RGC en situació de pobresa severa pel nombre de llars diana. Tal com s'observa a la Taula 6, la cobertura de l'RGC se situa en ambdós anys al voltant del 40%, tot i augmentar una mica a 2021, no varia molt destacadament. Una cobertura d'aproximadament el 40% és limitada i indica que la prestació no aconsegueix arribar al conjunt de llars en situació de pobresa severa a Catalunya. De fet, indica que, des d'un punt de vista teòric, el 60% de la població diana queda exclosa de la prestació.

La **focalització de la prestació** permet identificar si les llars o persones elegibles per l'RGC pateixen la problemàtica que la política vol corregir i, per tant, si reben la prestació les persones

que la necessiten. La focalització es calcula dividint el nombre de llars elegibles en pobresa severa —és a dir, la població diana de la política— pel total de llars elegibles per RGC. L'estimació realitzada indica que, per ambdós anys, la prestació té una focalització molt bona, del 96,6%, segons l'estimació amb dades de 2020, i del 84,9%, segons l'estimació amb dades de 2021. Per tant, per ambdós anys la gran majoria de llars elegibles per RGC són llars en pobresa severa.

Les dades sobre cobertura i focalització apunten en dues direccions. Per una banda, l'RGC té molt bona focalització, la gran majoria de llars i persones elegibles per l'RGC estan en situació de pobresa severa, i, per tant, els recursos de l'RGC va destinats a llars i persones que els necessiten. Per contra, la cobertura de la prestació és limitada i l'RGC no aconsegueix arribar a totes les llars i persones en situació de pobresa severa a Catalunya. Aquesta informació apunta al fet que alguns elements del disseny de la prestació poden estar condicionant la seva capacitat d'arribar al conjunt de llars i persones que la necessiten. Aquestes qüestions s'exploren a les seccions següents.

2.2.1. Efecte dels requisits sobre la cobertura de l'RGC

Per tal d'analitzar amb més detall els factors que condicionen la cobertura i focalització de l'RGC, s'han considerat els efectes dels diversos requisits d'elegibilitat. A 2020, un total de 170.054 llars i 609.807 persones en pobresa severa no són elegibles per l'RGC pel fet d'incomplir un o més d'aquests requisits. A 2020, la majoria de les llars excloses, el 89% ho estan per l'efecte d'un únic requisit cosa que suggereix que els requisits exclouen llars de diferent perfil. A 2021, l'efecte és similar, un total de 165.342 llars i 453.493⁵ persones no són elegibles per incomplir un o més d'un dels requisits d'elegibilitat. En aquest cas, en un 73,90% per incomplir un únic requisit.

La Taula 7 mostra la proporció de llars en pobresa severa que no són elegibles per l'efecte de cada requisit. Com s'observa, la incompatibilitat de l'RGC amb l'activitat laboral a temps complet i a temps parcial (exceptuant les excepcions compreses a la Llei) és el requisit que més afecta l'elegibilitat de les llars, seguit del requisit d'ingressos i del de patrimoni. El requisit d'edat, en canvi, té un efecte molt poc significatiu.

Taula 7. Proporció de llars en pobresa severa no elegibles per l'efecte net dels requisits d'elegibilitat de l'RGC

	2020	2021
Edat	0%	0,17%
Activitat laboral	36,90%	36,80%

⁵La reducció del nombre de persones no elegibles per l'efecte d'un requisit de 2020 a 2021 s'explica per la major proporció de llars unipersonals i la conseqüent menor proporció de persones en risc de pobresa severa a 2021.

	2020	2021
Ingressos	10,30%	2,77%
Patrimoni	5,99%	1,94%

Font: Elaboració a partir de dades de l'ECV 20 i l'ECV 21.

L'efecte del requisit d'ingressos és molt més significatiu a 2020 que a 2021. Aquest canvi té relació amb dues qüestions: per una banda, la reducció dels ingressos a 2021, tot i que no és gaire significativa, fa que més llars siguin elegibles per l'RGC. D'altra banda, com s'explicarà a continuació, l'efecte del requisit d'ingressos és molt més significatiu per llars amb més de 3 membres. Tal com s'ha indicat a la secció anterior, a 2021 es redueix de manera important el nombre de llars en pobresa severa d'aquesta tipologia i com a conseqüència es redueix l'efecte dels requisits d'ingressos sobre la cobertura de la prestació.

2.2.1.1. Requisit laboral

L'efecte net del requisit laboral és destacat per ambdós anys. A 2020, un total de 105.130 llars (el 36,9%) i 348.657 persones (el 39,9%) que compleixen els requisits d'ingressos, d'edat i patrimoni, no són elegibles perquè algun membre de la llar treballa a temps complet o temps parcial. A 2021, l'efecte és molt similar: el requisit laboral exclou un total de 107.851 llars (el 36,8% de total de llars diana) i de 252.839 persones (el 40,7%).

En la majoria de casos, el 95,3% a 2020 i el 84,6% a 2021, a les llars excloses per requisits laboral, només treballa un membre de la llar i habitualment ho fa a temps complet (en un 75,2% dels casos a 2020 i un 70% a 2021). Així mateix, en la majoria de casos, la persona que treballa és un home (76,8% a 2020 i 67,8% a 2021). Aquestes dades indiquen que una proporció important de persones en pobresa severa no són elegibles per RGC només pel fet que un membre de la seva llar treballi.

Destaca que el volum de llars que es podrien beneficiar de les excepcions que permeten compatibilitzar l'RGC amb l'activitat laboral és molt baix per ambdós anys, sobretot per l'any 2020. Tal com s'observa a la Taula 8, el nombre de llars elegibles d'RGC amb activitat laboral és de 591 a 2020 i de 10.622 a 2021. Així mateix, vaira molt segons la tipologia de llar. Com s'observa a la mateixa taula, generalment només es podrien beneficiar de l'excepció les llars monoparentals.

Taula 8. Nombre llars elegibles per RGC amb activitat laboral a temps parcial. 2020 i 2021

	2020	2021
Total de llars elegibles per RGC amb activitat laboral a temps parcial	591	10.622

	2020	2021
Llars monoparentals amb activitat laboral a temps parcial	591	10.513
Llars nombroses amb activitat laboral a temps parcial	0	0
Llars amb persones de més de 55 anys i en situació d'atur de llarga durada amb activitat laboral a temps parcial	0	110

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ECV 2020 i 2021 i la Llei 14/2017 de l'RGC.

L'increment de llars elegibles amb activitat laboral a temps parcial entre 2020 i 2021 s'explica pel canvi en l'activitat laboral de les llars en pobresa severa. Les dades d'activitat laboral de 2020 corresponen a l'any de pandèmia. A 2020, el 23% de les persones en pobresa severa i en edat de treballar estan treballant. El 79% ho feia a temps complet i el 21% a temps parcial. A 2021, augmenta en 15 punts percentuals el percentatge de persones en pobresa severa que treballen (el 37,9%) i també canvia destacadament el tipus de jornada: es redueix a 69,1% les persones amb activitat laboral a temps complet i augmenta a 30,6% les persones amb activitat laboral a temps parcial. Aquests canvis fan que a 2021 hi hagi més persones treballant i més persones treballant a temps parcial, fet que implica que, potencialment, més llars es poden beneficiar de les excepcions per activitat laboral.

En definitiva, la incompatibilitat de l'RGC amb l'activitat laboral a temps complet i parcial (exceptuant les excepcions) és el requisit que més condiciona la cobertura de la prestació i deixa fora un important volum de llars i persones en situació de pobresa severa de ser elegibles per l'RGC. No s'observa cap efecte diferent del requisit si analitzem aquestes dades segons el tipus de llar o el sexe.

2.2.1.2. Requisit d'ingressos

A 2020, un total de 29.477 llars, el 10,33% de les llars en pobresa severa, no són elegibles per l'RGC per tenir uns ingressos equivalents superiors al llindar que estableix la prestació. Pel mateix any, l'efecte d'aquest requisit és molt rellevant pel que fa a l'exclusió de persones: un total de 168.453 persones, el 19,28% de les persones en pobresa severa, queden excloses per l'efecte del requisit d'ingressos. A 2021, l'efecte del requisit d'ingressos és menys significatiu, però sí que s'observa certa diferència entre la proporció de llars i la proporció de persones afectades: deixa fora a un 2,77% de llars i un 6,06% de les persones en pobresa severa.

A diferència del requisits laborals, l'efecte del requisit d'ingressos varia destacadament segons el tipus de llar i perjudica particularment les llars més grans.

L'efecte diferencial dels requisits d'ingressos segons tipus de llars s'explica per les diferències de llindars i escales d'equivalència que s'utilitzen per calcular la situació de pobresa severa i l'elegibilitat d'ingressos de l'RGC. La definició del llindar d'RGC a partir de l'Indicador de Renda de Suficiència de Catalunya difereix del llindar relatiu que s'utilitza per determinar quines llars es troben en situació de pobresa severa. Així mateix, l'escala d'equivalència que s'utilitza per calcular la renda equivalent de les llars i establir si estan o no en situació de necessitats (escala OECD) difereix de l'escala que s'utilitza en el cas de l'RGC. Tal com s'observa a la Taula 9, la diferència entre el llindar de pobresa severa i el llindar d'RGC, en funció de les unitats de convivència, fa que un volum de llars i persones en situació de pobresa severa no siguin elegibles per cobrar l'RGC. Per les llars amb menys membres aquesta diferència és positiva, per contra, per les llars amb 3 o més membres aquesta diferència és negativa i, per tant, no són elegibles per l'RGC tot i estar en situació de pobresa severa.

Taula 9. Diferència mensual en euros entre el llindar de pobresa severa i el llindar d'RGC per tipus d'unitat de convivència, 2020 i 2021

Tipologia de Llar	Llindar RGC	Llindar pobresa severa 2020	Variació 2020	Llindar pobresa severa 2021	Variació 2021
Una persona adulta	664 €	664 €	0 €	628 €	36 €
Una persona adulta i un menor	996 €	863 €	133 €	816€	180 €
Una persona adulta i dues menors	1.096 €	1.062 €	33 €	1.005 €	91 €
Una persona adulta i tres o més menors	1.195 €	1.262 €	66 €	1.193 €	2 €
Dues persones adultes	996 €	996 €	0€	942 €	54 €
Dues persones adultes una menor	1.096 €	1.195 €	- 100 €	1.130 €	-35 €
Dues persones adultes i dues menors	1.195 €	1.394 €	-199 €	1.319 €	-124 €
Dues persones adultes i tres o més menors	1.208 €	1.594 €	-385 €	1.507 €	-299 €
Tres persones adultes	1.096 €	1.328 €	-232 €	1.256 €	-160 €
Tres persones adultes i una menor	1.195 €	1.527 €	-332 €	1.444 €	-249 €
Tres persones adultes i dues o més menors	1.208 €	1.726 €	-518 €	1.633 €	-424 €
Quatre persones adultes	1.195 €	1.660 €	-465 €	1.570 €	-375 €
Quatre persones adultes i una menor	1.208 €	1.859 €	-651 €	1.758 €	-550 €

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ECV 2020 i 2021 i la Llei 14/2017 de l'RGC.

L'efecte diferencial d'aquests requisits segons tipus de llar també podria explicar el perquè no hi ha llars nombroses que es beneficiïn de les excepcions per activitat laboral a temps parcial: les llars que podrien beneficiar-se per la seva tipologia, queden excloses pel requisit d'ingressos.

En definitiva, el requisit d'ingressos deixa fora de la prestació un volum important de persones i, tot i no tenir una implicació tan destacada com el laboral en termes de cobertura, redueix l'abast de la prestació i deixa fora una proporció important de persones en pobresa severa. Així mateix, aquest requisit també té implicacions en clau de focalització. Si bé, com s'ha comentat a l'apartat 2.2. la focalització de la prestació és molt bona, no és total. Això és degut, precisament, a l'efecte de la diferència entre el llindar de pobresa severa i el llindar de la prestació: llars que no estan en pobresa severa són elegibles per RGC mentre que llars en situació de pobresa severa no són elegibles perquè els llindars de la prestació són menys generosos amb les llars amb més membres.

2.2.1.3. Requisit de patrimoni

Finalment, l'efecte del requisit de patrimoni és poc destacat, en comparació amb l'efecte dels dos requisits anteriors. A 2020 un total de 17.075 llars (el 5,99%) i 19.190 persones (2,24%) que compleixen els requisits d'edat, ingressos i activitat laboral no són elegibles per l'RGC per incomplir els requisits de patrimoni. A 2021, l'efecte és menor, d'un total de 5.673 llars (1,94%) i 8.425 persones (1,36%). La reducció de l'efecte d'aquests requisits pot estar relacionada amb una reducció del patrimoni de les llars arran de la pandèmia. No s'observen efectes diferencials del requisit segons tipus de llar o gènere.

2.3. Cost de l'RGC

Segons les simulacions realitzades, el cost anual del desplegament ideal i complet de l'RGC variaria significativament en funció del desplegament de l'IMV5F6 i se situaria en una forquilla d'entre 277 milions d'euros a 606 milions d'euros segons la simulació de 2020 i de 301 milions d'euros a 664 milions d'euros segons la simulació de 2021. Tal com s'observa a la Taula 10, considerant el desplegament complet i ideal de l'IMV, el cost de l'RGC seria molt menor, de 277 milions segons l'estimació de 2020 i de 301 milions segons l'estimació de 2021. Si no existís l'IMV, el cost de l'RGC se situaria per ambdós anys per sobre dels 600 milions. Finalment, considerant el desplegament actual de l'IMV a Catalunya, el cost del desplegament total de l'RGC seria de 550 milions, segons la simulació amb dades de 2020, i de 616 milions, segons la

⁶ Recordem que l'IMV i la RGC són prestacions compatibles. A Catalunya, les persones i llars perceptores de l'IMV tenen dret a què l'IMV els sigui complementat amb un complement d'RGC per l'import necessari per arribar a la quantia d'RGC vigent en cada moment. És a dir, la RGC actua com a complement a l'IMV. Com que ambdues prestacions tenen la mateixa finalitat i població diana –tot i tenir uns requisits d'elegibilitat lleugerament diferent–, s'espera que un major desplegament de l'IMV provoqui una reducció dels costos de la RGC.

simulació amb dades de 2021. Aquest és l'escenari més realista per estimar el cost de l'RGC a curt termini donat que el desplegament actual de l'IMV és limitat.

Taula 10. Simulació del cost anual d'RGC en funció del desplegament de l'IMV. 2020 i 2021.

Cost	2020	2021
Cost RGC desplegament ideal RGC i IMV (€)	276.754.791	301.134.857
Cost RGC considerant el <i>take-up</i> actual de IMV (€)	550.414.260	616.484.565
Cost RGC sense considerar IMV (€)	606.478.450	664.440.973

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ECV 20 i l'ECV 21 i la DG. Pressupostos.

2.4. Efecte de l'RGC sobre la pobresa i la desigualtat

Tal com detalla la Llei 14/2017, l'objectiu principal de l'RGC és garantir que les persones i llars a Catalunya tinguin uns ingressos suficients i evitin estar en situació de pobresa i exclusió social. Generalment, l'impacte dels programes de rentes mínimes sobre els risc de pobresa sol ser limitat. Tanmateix, això no implica que no tinguin efectes positius en clau de pobresa. A Europa, la majoria d'aquests programes adequen les prestacions d'ingressos d'acord al llindar de pobresa severa. Tal com s'ha explicat a les seccions 2.1 i 2.2 aquest també és el cas de l'RGC. En aquest sentit, per tal d'analitzar si el disseny de l'RGC és adequat per assolir aquest objectiu, aquest secció analitza la capacitat de la prestació per reduir la incidència i la intensitat de la pobresa severa, i el seu efecte sobre la distribució de la renda. D'acord amb la simulació feta a partir de l'ECV, es calculen els següents indicadors objectius de pobresa i desigualtat⁷ simulant la situació abans i després d'atorgar l'RGC:

- **Taxa de pobresa severa**, indica la proporció de població en risc de pobresa severa.
- **Bretxa de risc de pobresa severa en euros**, indica la quantitat d'euros necessària perquè les persones en situació de pobresa severa deixin d'estar-hi.
- **Bretxa relativa de pobresa severa EUROSTAT (%)**, és una mesura de la intensitat de la pobresa severa, indica en percentatge la distància que la població en pobresa severa està del llindar de pobresa severa.
- **Ràtio S90/S10**, és una mesura de desigualtat que permet estimar la distància entre el 10% de la població amb més ingressos i el 10% de la població amb menys ingressos.

⁷ L'annex 7.4 detalla més informació de cada indicador.

- **Índex de Gini**, és una mesura de distribució de la renda pel conjunt de la població que oscil·la entre 0 i 1. El 0 expressant màxima igualtat i l'1 màxima desigualtat.

Aquest indicadors són mesures d'incidència i intensitat de la pobresa i mesures de distribució de renda. Les mesures d'incidència de la pobresa (com la taxa de risc de pobresa i la taxa de risc de pobresa severa) informen de la proporció de persones o llars que estan afectades per la situació de pobresa. Les mesures d'intensitat (com les bretxes de pobresa) aporten informació de fins a quin punt la pobresa afecta la població i de si les persones en situació de pobresa severa són molt o poc pobres. Finalment, les mesures de distribució de la renda (com l'índex de Gini i la ràtio 90/10) ajuden a entendre l'efecte de la prestació sobre la desigualtat de renda (INE, 2008). Així doncs, la consideració d'aquets indicadors proporciona informació de l'efecte de l'RGC sobre diverses dimensions de la pobresa i la desigualtat.

La Taula 11 resumeix els principals indicadors d'incidència i intensitat sobre el risc de pobresa severa, i l'impacte que l'RGC tindria en cada un d'ells considerant el desplegament complet de l'RGC per 2020 i 2021.

Taula 11. Efecte de l'RGC sobre els principals indicadors d'incidència i intensitat de la pobresa severa. 2020 i 2021.

Indicador	2020		2021	
	Abans RGC	Després RGC	Abans RGC	Després RGC
Taxa de pobresa severa (%)	11,50%	10,19%	9,25%	7,47%
Bretxa de pobresa severa en €	976.786.689	536.601.981	911.463.394	395.393.946
Bretxa relativa de pobresa severa Eurostat (%)	37,10%	27,21%	28,04%	19,76%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ECV 2020 i 2021.

Segons les dades considerades i tal com consta a la Taula 11, l'efecte de l'RGC sobre la incidència i la intensitat de la pobresa severa és significatiu.

Segons la simulació amb dades de 2020, la taxa de pobresa severa se situa en 11,55% abans de la prestació, i en 10,19% després, representant una reducció de 1,35 punts percentuals. Així mateix, segons l'estimació, el desplegament complet de l'RGC representaria una reducció de 61,82 punts percentuals de les llars elegibles en situació de pobresa severa que disminuirien de 115.142 llars (el 95,77%) a 40.770 llars (el 33,91%) i una reducció de 37,62 punts percentuals el total de persones elegibles en situació de pobresa severa que disminuirien de 267.716 persones (el 96,85%) a 161.242 (el 59,22% de les persones elegibles).

A 2021, la taxa de pobresa severa és inferior a 2020 i situa en 9,25% abans de la prestació i en 7,47% després, representant una reducció de 1,8 punts percentuals. Així mateix, segons l'estimació, el desplegament complet de l'RGC representaria una reducció de 67,54 punts percentuals de les llars elegibles en situació de pobresa severa que disminuirien de 127.794 llars (el 84,93%) a 26.302 llars (el 17,48%) i una reducció de 9,97 punts percentuals el total de persones elegibles en situació de pobresa severa que disminuirien de 247.940 persones (el 85,33%) a 113.392 (el 75,93% de les persones elegibles).

La reducció de la pobresa severa entre les llars elegibles és destacada, tant per 2020 com per 2021, per tant, el que limita que l'efecte l'RGC sobre la taxa de pobresa severa sigui més elevat és la cobertura parcial de la prestació.

En clau **d'intensitat de la pobresa severa**, l'efecte de l'RGC també seria rellevant. La bretxa relativa o intensitat del risc de pobresa severa és una mesura que evidencia si la renda de les persones en pobresa severa es troba molt o poc distanciada del llindar i que s'expressa com a percentatge d'aquest llindar. A 2020, la bretxa relativa de pobresa severa se situa al 37,14% abans de la prestació i es redueix en 9,93 punts percentuals fins el 27,21% després de l'RGC. A 2021, la bretxa relativa de pobresa és menor a 2020 i se situa al 28%. L'RGC també redueix de manera rellevant, després de la prestació la bretxa relativa de pobresa severa se situa al 19,7%. Segons l'estimació presentada, tant a 2020 com a 2021, després de l'RGC, les llars estan a una distància menor de llindar de pobresa severa, reduint així la seva intensitat.

Si bé l'RGC aconsegueix reduir de manera important la incidència i la intensitat de la pobresa severa, aquest efecte varia segons el tipus de llar. Tal com ja es comentava a l'apartat 2.2.1.2, per les llars de més de 3 membres la quantia de l'RGC és insuficient per superar el llindar de pobresa severa.

L'efecte també es important en clau de **bretxa de pobresa severa**. La bretxa de pobresa severa és la quantitat d'euros necessaris per fer que el conjunt de llars que es troben per sota del llindar de pobresa severa deixin d'estar-ho. A 2020, abans de la prestació, la bretxa és de 976,7 milions d'euros. Per la població elegible per a l'RGC, la bretxa de pobresa és de 455,7 milions d'euros. La reducció màxima de la bretxa de pobresa severa després d'RGC seria d'aproximadament 440,1 milions, un 45,06%, situant-se després de l'RGC als 536,6 milions d'euros. A 2021, la bretxa és lleugerament menor de 911,1 milions d'euros, l'RGC suposa una reducció del 52,2% de la bretxa que després de la prestació se situa a 395,4 milions d'euros.

Així doncs, la revisió dels indicadors permet constatar que l'RGC té un efecte positiu en la reducció de la incidència i la intensitat de la pobresa severa.

La Taula 12 mostra l'efecte de l'RGC sobre dues mesures de distribució de la renda, l'índex de Gini i la ràtio 90/10.

12. Efecte de l'RGC sobre els principals indicadors de desigualtat. 2020 i 2021.

Indicador	2020		2021	
	Abans RGC	Després RGC	Abans RGC	Després RGC
Índex de Gini	31,65%	30,98%	30,90%	30,29%
Ràtio 90/10	11,60%	9,13%	9,45%	7,79%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ECV 20 i l'ECV 21.

En clau de distribució de la renda, l'RGC té un efecte poc important. El Gini se situa per 2020 i 2021 al voltant del 30%, essent lleugerament superior a 2020 que a 2021. L'efecte de l'RGC és poc rellevant per ambdós anys: del 0,61% a 2021 i del 0,67% a 2020. Per contra, si considerem la reducció de la desigualtat segons la ràtio 90/10 l'RGC té algun efecte, per 2020 aconseguix reduir la ràtio en 2,47 punts percentuals i a 2021 en 1,66 punts, reduint així la desigualtat entre els decils d'ingressos més rics i el decil d'ingressos més pobres.

2.5. Consideracions finals

A partir de la revisió d'aspectes clau del disseny de l'RGC amb les dades de l'ECV 2020 i 2021 és possible identificar punts forts i punts dèbils del disseny de la prestació. L'estimació de focalització de l'RGC és molt bona i indica que la gran majoria de llars elegibles són llars en situació de pobresa severa. Tanmateix, l'estimació de la cobertura de l'RGC indica que, amb el disseny actual, l'RGC no pot arribar al conjunt de llars en pobresa severa a Catalunya, i només aconseguix cobrir-ne aproximadament el 40%. Aquesta dada representa una lleugera millora respecte a l'avaluació anterior, però és encara limitada.

Els requisits que més condicionen la cobertura de l'RGC són la incompatibilitat amb l'activitat laboral i el llinar d'ingressos de la prestació. Per una banda, el criteri d'incompatibilitat de l'RGC amb l'activitat laboral (a temps complet i a temps parcial tret de les excepcions) exclou un volum important de llars en pobresa severa de ser elegibles per la prestació. Les dades apunten al fet que a Catalunya és habitual treballar i estar en situació de pobresa severa, per tant, l'RGC hauria de revisar quina és la millor manera d'adaptar-se a aquesta casuística. Considerant els objectius de l'RGC i tenint en compte que altres prestacions de garantia d'ingressos a l'Estat són compatibles amb l'activitat laboral, seria interessant explorar les implicacions en termes de cobertura i impacte pressupostari de modificar de diverses maneres aquest criteri.

Per altra banda, també és destacat l'efecte dels llindars d'ingressos de l'RGC. Com s'ha explicat a la secció 2.2.1.2, el requisit d'ingressos deixa fora de ser elegibles d'RGC les llars en pobresa severa amb més de 3 membres. La definició de llindars que empara l'RGC difereix dels llindars i de l'escala d'equivalència que s'utilitzen per determinar la situació de pobresa severa: els llindars d'RGC estan per sobre dels llindars de pobresa severa per les llars de menys de 3 membres i per sota per les llars de més de 3 membres. Aquest desajust limita la cobertura de la prestació perquè el requisit d'ingressos deixa fora de la prestació llars grans en situació de pobresa severa. En aquest sentit seria interessant explorar les implicacions d'adaptar l'escala d'equivalència de l'RGC per millorar l'elegibilitat i la protecció de les llars més grans.

La simulació dels efectes de l'RGC en clau de pobresa i desigualtat indica que l'RGC és efectiva per reduir la incidència i la intensitat de la pobresa severa. Amb el seu desplegament ideal, aconseguix reduir la taxa de pobresa severa en 1,3 i 1,8 punts percentuals (segons estimació de 2020 i 2021 respectivament) i la bretxa de pobresa severa en 440,2 milions i 516,1 milions (segons estimació de 2020 i 2021 respectivament).

Finalment, les estimacions de cost realitzades considerant el desplegament de l'IMV apunten al fet que el cost de l'RGC varia destacadament en funció del desplegament d'aquest. Concretament, s'observa que un desplegament complet i ideal de l'IMV representaria un estalvi pressupostari d'RGC molt significatiu, que possibilitaria adaptar els requisits i les característiques de l'RGC per millorar-ne la cobertura.

En definitiva, l'avaluació apunta que hi ha elements del disseny de l'RGC que es podrien modificar per millorar la cobertura de la prestació i al seu torn, la capacitat de la prestació per reduir la pobresa a Catalunya. Amb el desplegament ideal de l'IMV, l'estalvi derivat de la compatibilitat entre ambdues prestacions seria significatiu i, per tant, alliberaria recursos que permetrien fer l'RGC més efectiva.

3. Avaluació de la implementació de l'RGC

Tal com s'ha detallat a la introducció, el bon funcionament de l'RGC és clau per garantir la seva efectivitat. Per ser una bona política d'ingressos l'RGC ha de ser accessible, ha d'arribar a les llars i persones que ho necessiten amb rapidesa, ha de garantir un nivell de protecció adequat a les persones beneficiàries i ha d'acompanyar-les amb un procés d'inclusió social i activació laboral que els permeti superar la situació de pobresa. L'objectiu de l'avaluació de la implementació és oferir una visió del funcionament de la prestació per valorar si l'RGC funciona tal com està previst i permet complir amb els objectius de la política. Així mateix, resulta interessant explorar les característiques de les llars i persones perceptores d'RGC, i analitzar-ne els canvis durant el període.

Aquest informe actualitza l'avaluació de la implementació de l'RGC pel període de gener de 2020 a l'abril de 2022. Per analitzar-ne la implementació s'utilitzen microdades dels dos registres administratius de la prestació: el CURAM i l'AS400. Així mateix, s'exploren dades dels registres administratius del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) per analitzar la participació de persones perceptores d'RGC en polítiques d'activació laboral. L'avaluació té en compte tots els perfils i les diverses prestacions dins el paraigües de l'RGC. Donat que l'evolució i lògica d'ambdós col·lectius és notablement diferent, s'analitzen per separat.

L'apartat s'estructura de la següent manera:

- La secció 3.1 analitza el volum i l'evolució de les sol·licituds d'RGC pel col·lectiu activable i no-activable, considerant-ne el perfil de les persones i llars sol·licitants i el temps de resolució.
- La secció 3.2 analitza el volum, l'evolució i el perfil de les llars i persones perceptores d'RGC pel col·lectiu activable i no-activable i estima el *take-up* de la prestació.
- La secció 3.3 analitza en profunditat el col·lectiu activables. En concert valora els següents aspectes: a) el perfil de llars i persones perceptores d'RGC, b) si aquest perfil s'ha modificat com a resultat de la pandèmia, b) la compatibilitat d'RGC i IMV, c) l'evolució de les rendes privades de les persones perceptores, d) l'activitat laboral de les persones perceptores, e) la participació en polítiques actives al SOC, f) el volum i evolució de suspensions i extincions, especialment per motius laborals i finalment e) té en compte en quina mesura l'RGC redueix la incidència i intensitat de la pobresa severa entre les llars perceptores.
- La secció 3.4, analitza el perfil i els moviments del col·lectiu de no-activables.
- La secció 3.5 inclou unes consideracions finals de l'avaluació de la implementació.

3.1. Sol·licituds: volum, evolució i temps de resolució

Des de l'entrada en vigor de la Llei d'RGC el 15 de setembre de 2017 fins a abril de 2022 el nombre total de sol·licituds úniques fetes pel col·lectiu activables ha estat de 197.975, 123.291 sol·licituds de Renda Garantida de Ciutadania (RGC) i 74.684 sol·licituds de Prestacions Complementàries de Persones Activables (PCA). Pel col·lectiu de no-activables s'han realitzat un total de 43.596 sol·licituds; 37.343 sol·licituds de complements a pensions no contributives (PNC), 5.073 sol·licituds de complements de pensions estatals (PE) i 1.180 sol·licituds de Renda Garantida per majors de 65 anys (RGC + 65). Per ambdós col·lectius, la proporció de dones sol·licitants és superior, del 60,60% en el cas del col·lectiu activables i del 54,72% en el cas del col·lectiu de no-activables. La secció que segueix analitza les sol·licituds d'RGC del col·lectiu activables i no activables, pel període d'1 de gener de 2020 a 30 d'abril de 2022.

3.1.1. Expedients activables

Pel període considerat, de gener de 2020 a l'abril de 2022, el volum total de sol·licituds pel col·lectiu d'activables és de 104.946 sol·licituds d'entre les quals, 66.090 corresponen a l'RGC i 38.856 a la PC. Pel conjunt del període analitzat la proporció de sol·licituds registrades amb una dona com a titular de la prestació es situa en el 61,31%. La Figura 1 mostra el nombre total de sol·licituds d'RGC al llarg dels mesos pel col·lectiu activables. Pel conjunt del període, la mitjana de sol·licituds puntuals se situa en unes 4.000 sol·licituds mensuals i ha estat de 47.460 sol·licituds a 2020 amb una mitjana de 3.955 mensuals, de 45.553 sol·licituds a 2021 amb una mitjana de 3.769 i de 11.933 sol·licituds fins a abril de 2022 amb mitjana de 2.983 sol·licituds mensuals.

Figura 1. Sol·licituds d'RGC per any i mes (col·lectiu activables)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

En el període considerat, destaca un augment rellevant del nombre de sol·licituds a partir de l'abril de 2020, coincidint amb l'inici de la pandèmia. Aquest increment continua fins al mes de març de 2021, és a dir, durant els mesos de més afectació de la crisi sanitària. L'increment més notable de sol·licituds es produeix a juny de 2020, coincidint amb el mes en què s'aprova i s'anuncia l'IMV que, juntament amb la pandèmia, podria haver generat una situació de més informació i necessitat de les prestacions assistencials com l'RGC. Tanmateix, aquest creixement no és constant sinó que es redueix durant els mesos de juliol, agost i setembre de l'any 2020. Aquesta tendència, que justament es produeix en els mesos de més activitat econòmica en el sector dels serveis, també es repeteix durant l'any 2021.

Respecte el període analitzat a l'informe anterior, pel col·lectiu activables s'observa un increment de sol·licituds mensuals. Durant els anys 2018 i 2019, la mitjana de sol·licituds mensuals és de 3.500 per 2018 i de 2.045 per 2019 i generalment sol ser superior els primers trimestres de l'any, especialment de gener a maig, coincidint amb les actualitzacions de llindar d'RGC relacionades amb el desplegament escalat de la prestació. Per contra, a 2020 2021 i 2022, el volum de sol·licituds és més alt. Si bé a 2021 encara pot mantenir-se l'efecte de la pandèmia, a 2022 la mitjana de sol·licituds és de e 2.983, això sembla indicar que les sol·licituds d'RGC s'han estabilitzat a l'alça.

3.1.1.1. Perfil dels sol·licitants: titulars i llars

La Taula 13 exposa les característiques sociodemogràfiques dels titulars de la sol·licitud de la prestació. Es pot observar que en el cas de les sol·licituds d'activables, la majoria són dones (61,31%), de nacionalitat espanyola (45,45%) i amb una mitjana d'edat de 45 anys. Respecte al nivell educatiu que presenten els titulars de la sol·licitud, en el cas de les sol·licituds d'activables, la major part d'aquest col·lectiu presenta un nivell d'estudis primaris (35,11%) i la meitat dels titulars, un 50,11%, no tenen estudis secundaris.

Taula 13. Característiques dels titulars de les llars sol·licitants (col·lectiu activables)

Característiques sociodemogràfiques	% sol·licitants (activables)
Dones	61,31%
Edat mitjana (en anys)	45,45
Nacionalitat espanyola	68,06%
Nivell educatiu ⁸	
Sense estudis	15,00%
Estudis primaris	35,11%
Estudis secundaris	18,03%

⁸ Existeixen 900 observacions de titulars amb informació de nivell educatiu no disponible.

Estudis post obligatoris	23,83%
Estudis universitaris	7,13%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Pel col·lectiu d'activables, les característiques divergeixen segons si el titular de la sol·licitud és home o dona. En el cas que el titular sigui home, la mitjana d'edat és superior (47,45 anys pels homes i 44,19 anys per dones). La proporció de dones espanyoles quan són titulars de la sol·licitud també és superior a la dels homes (un 68% respecte un 66%). I pel que fa al nivell d'estudis, la proporció de dones que no arriben als estudis secundaris és inferior a la dels homes (un 45,6% respecte un 53%).

Pel que fa a la **procedència de les sol·licituds segons mida del municipi**, a partir de les dades de població dels municipis per l'any 2021, es permet destacar a la Taula 14 que la majoria de les sol·licituds provenen de municipis de més de 100.000 habitants, un 46,10%. Seguidament, s'observa que el 35,76% de sol·licituds que provenen de municipis constituïts per una població d'entre 5.000 i 50.000 habitants.

Taula 14. Procedència de les llars sol·licitants segons tipus de municipi

Tipus de municipi	% sol·licitants
Municipi amb 100.000 o més hab.	46,10%
Municipi de més 50.000 i menys de 100.000 hab.	9,94%
Municipi de més 5.000 i menys de 50.000 hab.	35,76%
Municipi de 5.000 o menys hab.	8,14%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Si es comparen les dades de població dels municipis distingint entre titularitat d'homes i dones s'observen poques diferències. En proporció, tant la majoria d'homes com de dones resideixen en municipis de més de 100.000 habitants. Ara bé, les dones ho fan en una proporció lleugerament superior (46,71% respecte un 45,14%). També és possible observar que és més probable que un home titular sigui resident d'un municipi de menys de 5.000 habitants que una dona (9,25% respecte un 7,43%). Aquestes petites diferències coincideixen amb les observacions de l'informe previ d'avaluació de l'RGC.

També partint de les dades dels titulars de la sol·licitud es distingeix el perfil dels sol·licitants segons si tenen un perfil laboral, sociolaboral, no laboral o d'altres. El 94% de les sol·licituds corresponen a un perfil laboral, el 3,06% a un perfil no laboral i el 2,48% a un perfil sociolaboral, mentre que la resta de sol·licituds correspon a d'altres.

En la sol·licitud de la prestació de renda garantida el titular també pot incloure la sol·licitud de **prestació complementària d'activació i inserció (PCAI)**. Aquesta prestació és un complement mensual que reben els sol·licitants i comporta la signatura d'un pla d'inclusió social i d'inserció. Es tracta d'una quantia fixa de 150 € per llar, que no varia en funció de la

seva composició. Segons les dades de registre, en **un 96,6% dels expedients de sol·licitud registrats es demana el complement d'activació**.

Pel que fa a la **grandària de la llar**, s'observa que la mitjana del nombre de membres que integren la llar és de 2,31. Segons la tipologia de la prestació, la mitjana del nombre de membres de la llar divergeix: en el cas d'RGC la mitjana es correspon a 2,13 membres i per PC la mitjana s'estableix en 2,62.

Quant al **tipus de les llars**, a la Taula 15, s'indica que el tipus de llar més habitual en el perfil de sol·licituds són les llars unipersonals, que representen el 38,82% de les sol·licituds. De fet, aquest percentatge augmenta en aquells casos en què el titular de la prestació és un home. Més de la meitat de les sol·licituds que tenen com a titular a un home corresponen a llars unipersonals (54,8%). En canvi, quan el titular de la prestació és una dona, la tipologia de llar més comuna és la de llar monomarental, és a dir, llars amb un únic adult i 1 o més menors. Un 44,6% de llars que registren una dona com a titular corresponen a aquesta tipologia.

Taula 15. Característiques de les llars sol·licitants (col·lectiu activable)

Tipus de llar ⁹	% llars sol·licitants
Llars monoparentals	29,98%
Llars nombroses	6,69%
Llars unipersonals	38,82%
Llars més d'un adult sense menor	12,19%
Llars més d'un adult amb menors	12,29%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

El segon tipus de llar més comú són les llars monoparentals (29,98%) o llars amb més d'un adult amb menors (12,29%). Si observem les dades segregades per homes i dones titulars la segona categoria més comuna també varia. Pel homes, la segona opció més comuna són les llars amb més d'un adult sense menor (16,3%). Per les dones, el segon tipus de llar més freqüent són les llars unipersonals en un 28,8% dels casos o les llars amb més d'un adult i amb menors (11,6%).

A continuació, analitzarem les **característiques dels individus de les llars sol·licitants no titulars** del col·lectiu activable. La Taula 16 mostra les particularitats dels individus no titulars de les llars sol·licitants de la prestació.

⁹ Les llars que són nombroses i monoparentals es classifiquen com a monoparentals.

Taula 16. Característiques dels individus de les llars sol·licitants no titulars

Característiques demogràfiques	% sol·licitants
Dones	48,80%
Edat mitjana (en anys)	22,2
Nacionalitat espanyola	66,50%
Nivell educatiu (només majors de 16 anys)	
Sense estudis	14,50%
Estudis primaris	36,60%
Estudis secundaris	25,60%
Estudis post obligatoris	18,40%
Estudis universitaris	4,77%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Les llars que sol·liciten la prestació es troben compostes en un 48,8% per dones no titulars. Les persones no titulars que integren aquest tipus de llars tenen una edat mitjana de 22,20 anys i, en la majoria de casos, tenen nacionalitat espanyola (66,5%). **De la totalitat d'individus no titulars de la sol·licitud de prestació, un 55,37% són menors de 18 anys, i un 8,42% corresponen a majors de 55 anys.**

Respecte a les relacions més habituals entre els no titulars i els titulars de la prestació, es pot observar que les més comunes són les familiars. D'entre aquestes relacions, destaquen els fills (69,58%), els cònjuges o parelles (20,80%) i els progenitors (4,33%). El percentatge de no titulars que conviuen amb un titular sense que existeixi cap lligam de parentesc representen el 0,16% dels individus.

3.1.1.2. Resolució de les sol·licituds

La Taula 17 mostra la **resolució** de les 104.946 sol·licituds realitzades¹⁰ entre gener de 2020 i abril de 2022. Com s'observa, un 34,13% del total de les sol·licituds han estat aprovades, un 60,32% denegades, un 0,40% desistides i un 3,83% de les sol·licituds encara quedaven pendents de resolució.

Taula 17. Resolució sol·licituds (col·lectiu activables)

Resolució	% sol·licituds
-----------	----------------

¹⁰ Del total de sol·licituds realitzades existeixen 8.054 expedients sense informació de moviments o de resolució de sol·licitud. Del total de sol·licituds, un 1,27% han estat revocacions de denegació i un 0,02% revocacions de desistiments.

Aprovades	34,13%
Denegades	60,32%
Desistides	0,40%
Pendents	3,83%

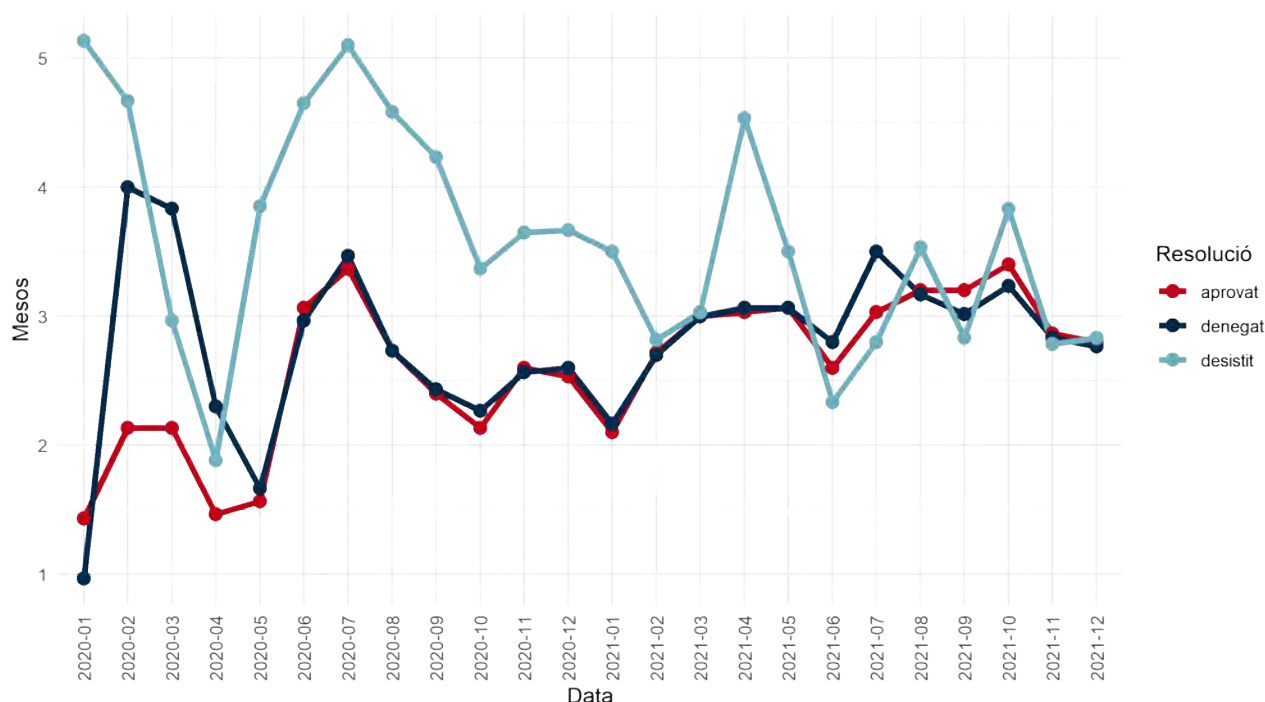
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Si comparem aquestes dades amb les de l'anterior avaluació¹¹, s'observa que, durant el període analitzat en aquesta avaluació, s'ha produït un canvi pronunciat pel que fa a la proporció de resolucions aprovades. Durant els primers nou mesos analitzats des de l'entrada en vigor de l'RGC, la proporció de sol·licituds aprovades va ser del 18,90%. Com hem vist, en les dades més recents, aquest percentatge és del 34,13%. Per tant, s'ha produït un increment de 15,23 punts percentuals. Anteriorment, les resolucions denegades (62,5%), les pendents (10,2%) i les desistides (8,3%) representaven una part major del total de resolucions.

La Figura 2 mostra quin és el **termini de resolució** de les sol·licituds presentades segons tipus de resolució pel col·lectiu activables. Al llarg del període s'observa una reducció progressiva del temps entre la presentació de la sol·licitud i la resolució, així com una reducció de les diferències en el temps de resolució segons el tipus de resolució. Si prenem com a període de referència els mesos que van de gener de 2020 a desembre de 2021, la mediana de temps de resolució de les sol·licituds és de 2,8 mesos. La mediana de temps de resolució dels expedients aprovats és de 2,77 mesos, dels expedients denegats 2,8 mesos i dels expedients desistits 3,6 mesos.

¹¹ L'anterior informe d'avaluació de la implementació de la RGC comprenia el període de setembre de 2017 fins a maig de 2020.

Figura 2. Mediana del temps de resolució, per tipus de resolució. 2020 i 2021

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM. S'exclouen les dades de les sol·licituds de gener a abril de 2022 perquè en el moment de fer l'anàlisi el volum de sol·licituds resoltes és molt baix.

Al llarg de 2020 i fins a l'octubre de 2021, la mediana aproximada de mesos divergia segons el tipus de resolució que derivés:

- Pel període de gener fins a l'abril del 2020, la mediana de temps de resolució pels expedients aprovats esdevenia 2,06 mesos; pels denegats, 2,43; i pels desistits, 3,58.
- Si s'avalua el període d'abril fins a desembre del 2020, la durada de resolució canvia: pels expedients aprovats, la mediana de mesos s'estima en 2,63; pels expedients denegats en 2,7; i pels desistits en 3,91.
- Durant l'any 2021, els expedients aprovats es notificaven amb una mediana de 2,86 mesos pels expedients aprovats; de 2,9 pels denegats i de 3,03 pels desistits.

En global i, independentment del període analitzat, el temps de resolució ha disminuït de respecte als primers mesos d'entrada en vigor de l'RG. Les xifres actuals contrasten amb el fet que, en el període de setembre de 2017 a abril de 2018, la mediana de temps de resolució era de 4,4 mesos. Així mateix, el temps de resolució variava molt segons el tipus de resolució i era notablement més elevat pels expedients aprovats. La mediana el temps de resolució era de 7,4 mesos pels expedients aprovats, 3,9 mesos pels expedients denegats i de 5,9 mesos pels expedients desistits.

Tornant a les dades de l'informe present, en general, les resolucions desistides presenten una mediana temporal més alta que la resta (Figura 2). Es produeix un pic de denegacions a juliol de 2020, probablement arran de la crisi de la Covid-19. En canvi, a finals de 2021, la tendència

s'estabilitza per totes tres tipologies de resolució amb una mediana que oscil·la entre els 2 i 3 mesos.

Com hem vist anteriorment, durant els mesos de més afectació de la pandèmia, es va produir un augment del volum de sol·licituds. Així i tot, s'aprecia a la Figura 2 que el temps de resolució s'ha mantingut estable i per sota dels 4 mesos. Aquestes observacions es mantenen vàlides per a tots tres tipus de resolució.

Per explorar la resolució de sol·licituds, a la Taula 18 ens mostra la resolució de les sol·licituds segons el perfil sociodemogràfic de la persona titular de la sol·licitud. En concret, es considera el sexe, l'edat i la nacionalitat de la persona titular. Per aquesta anàlisi, no trobem grans diferències en la distribució del tipus de resolució per a cap de les variables considerades. Com també s'ha vist a la taula anterior, les majors diferències es concentren el percentatge de resolucions aprovades i denegades. Per exemple, trobem que les resolucions de les sol·licituds, amb titulars majors de 55 anys, s'aproven en el 36,87% de les resolucions. En canvi, en el cas de les persones menors de 55 anys, aquest percentatge és del 33,27%. Tanmateix, la variació per a cada tipus de resolució i variable sociodemogràfica estudiada no supera mai els 3,60 punts percentuals.

Taula 18, Resolució de les sol·licituds segons perfil sociodemogràfic del titular

Resolució	% Sexe		% Edat		% Nacionalitat	
	Dones	Homes	Menor 55	55 o major	Espanyol a	No espanyol a
Aprovades	33,07%	35,82%	33,27%	36,87%	34,03%	34,37%
Denegades	61,31%	58,76%	61,16%	57,65%	60,48%	60,00%
Desistides	0,40%	0,43%	0,42%	0,37%	0,44%	0,34%
Pendents	3,90%	3,73%	3,83%	3,85%	3,77%	3,98%
Revocacions de denegació	1,29%	1,25%	1,29%	1,22%	1,26%	1,30%
Revocacions de desistiment	0,03%	0,02%	0,03%	0,03%	0,03%	0,02%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Si ens fixem en els principals **motius de denegació**, recollits a la Taula 19, trobem que en la majoria de les denegacions es deuen a l'incompliment de requisits d'ingressos i/o patrimoni (55,40%). Com hem vist, aquests requisits constitueixen un dels criteris de compliment necessari per esdevenir beneficiari de la prestació. Seguidament, trobem que l'incompliment dels requisits laborals i de requisits d'unitat de convivència també són dos motius recurrents de denegació. En el primer cas representa el 14,92% del total de motius de denegació i el segon en representa el 12,62%. L'incompliment dels requisits de residència és 7,31% del total de motius de denegació i la no inclusió n'és el 6,87%. La resta de motius representen el 1,35% o un percentatge inferior dels motius de denegació.

Taula 19. Motius de denegació¹²

Motiu	% motius de denegació
Incompliment de requisits d'ingressos i/o patrimoni	55,40%
Incompliment de requisits laboral	14,92%
Incompliment de requisits d'unitat de convivència	12,62%
Incompliment del requisit de residència	7,31%
No inclusió	6,87%
Qüestions administratives	1,35%
Inhabilitat	0,97%
Incompliment del requisit d'edat	0,28%
No està inscrit com a demandant d'ocupació	0,16%
Renunciar	0,03%
Engany	0,02%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Si comparem aquestes dades amb l'informe d'avaluació anterior, trobem que les majors diferències es concentren en el pes de l'incompliment de requisits laborals –que abans representava un 33,1% dels motius de denegació. També s'observa un canvi en la proporció del motiu d'incompliment de requisits d'ingressos i de patrimoni –que era del 44,1%– i en l'incompliment dels requisits d'unitat de convivència –que abans representava tan sols el 0,1% dels motius de denegació. En resum, durant el període més recent ha incrementat el pes del motiu de denegació d'incompliment de requisits d'ingressos i d'incompliment de requisits d'unitat de convivència. En canvi, han disminuït significativament els motius de denegació per incompliment de requisits laborals.

3.1.2. Expedients no-activables

Al llarg del període analitzat hi ha hagut un total de 21.532 sol·licituds de no-activables: 19.137 sol·licituds de PNC, 1.324 sol·licituds de PE, i 1.071 sol·licituds d'RGC+65. Pel conjunt del període, el 51,68% dels titulars de les sol·licituds són de dones.

La Figura 3 mostra el nombre total de sol·licituds d'RGC al llarg dels mesos pel col·lectiu no-activables. Pel conjunt del període, la mitjana de sol·licituds puntuals se situa en 256 sol·licituds mensuals i ha estat de 7.709 sol·licituds a 2020 amb una mitjana de 214 mensuals, de 9.953 sol·licituds a 2021 amb una mitjana de 276 sol·licituds mensuals i de 3.870 sol·licituds fins a l'abril de 2022, amb mitjana de 322 sol·licituds mensuals. Al primer mes analitzat —gener de l'any 2020—, trobem el nombre màxim de sol·licituds registrades al voltant de les 1.300 sol·licituds.

¹² Cada sol·licitud denegada pot tenir més d'un motiu de denegació.

Figura 3. Sol·licituds d’RGC per any i mes (col·lectiu no-activables)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'AS400.

L’evolució de les sol·licituds varia molt durant l’any 2020 i s’estabilitza durant l’any 2021 (exceptuant el mes d’agost). S’observa un increment de les sol·licituds durant el període de la pandèmia, però aquest augment es produeix al mes de maig, un mes més tard que en el cas del col·lectiu activables. Al mes d’agost, tant de l’any 2020 com de l’any 2021, es produeix una forta davallada en el nombre de sol·licituds. Aquesta reducció també es registra pel col·lectiu activables però és menys accentuada. L’evolució del nombre de sol·licituds al 2022 segueix una tendència similar pel col·lectiu activables i no activables. Durant els dos primers mesos de l’any el nombre de sol·licituds augmenta i al mes d’abril es produeix una lleugera disminució.

Pel col·lectiu no-activables, el nombre de sol·licituds varia molt en funció del tipus de prestació. Del total de sol·licituds efectuades durant el període d’anàlisi, el 88,88% han estat de PNC, el 6,15% de PE i el 4,97% d’RGC+65. La Taula 21, mostra el nombre total de sol·licituds per cada tipus de prestació, a 2020, 2021 i fins abril de 2022.

Taula 20. Nombre de sol·licituds per tipus de prestació i any.

Any	PNC	PE	RGC+65
2020	7.127	331	251
2021	8.613	722	618
2022 (fins abril)	3.397	271	202
TOTAL	19.137	1.324	1.071

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'AS400.

Tal com s'observa a la Taula 20, per tots els anys del període considerat el nombre de sol·licituds pels complements a prestacions no contributives (PNC) és notablement superior al les sol·licituds de Prestacions Estatals (PE) i Renda Garantida de Ciutadania per a majors de 65 anys (RGC+65). Tanmateix, el creixement de sol·licituds de 2020 a 2021 ha estat més notable per aquestes dues últimes prestacions. Així doncs la taxa de creixement anual de sol·licituds de 2020 a 2021 de PNC es del 20,85%, la de PE i RGC+65 és del 118,13% i 146,22% respectivament.

3.1.2.1. Perfil dels sol·licitants

El registre administratiu dels no activables inclou menys informació de perfil que el registre administratiu dels activables i només inclou informació de la persona que és titular de l'expedient. Addicionalment, l'extracció de microdades amb la qual s'ha fet l'anàlisi no inclou informació de tots els expedients de PNC sol·licitants¹³. Concretament, del total de sol·licituds realitzades, 8.054 expedients de PNC no tenen informació de moviments o de resolució de sol·licitud. Així, l'anàlisi de les sol·licituds dels no activables no permet fer una anàlisi completa dels perfils, i pel col·lectiu de PNC, les dades que es presenten no són sobre el total de sol·licituds, sinó sobre el total de sol·licituds per les quals es té informació. Tot i aquests problemes, es possible explorar-ne algunes qüestions. Així doncs, a continuació s'analitzaran les característiques dels titulars de les llars sol·licitants i la distribució del nombre de membres de les llars sol·licitants. Aquestes dues anàlisis es faran considerant la tipologia de prestació.

La Taula 21 mostra les principals característiques sociodemogràfiques de les persones titulars de les llars sol·licitants segons tipologia de prestació. La proporció més gran de dones es troba en el grup de titulars de l'RGC, on representen el 57,79% del total. En els casos de la PE i de la PNC, les dones representen, respectivament, el 55,79% i el 52,29% del total de persones titulars. L'edat mitjana de les persones titulars és major en el cas de les sol·licituds de PE (63,05 anys) i menor en el cas de les sol·licituds de PNC (52,45 anys). Quan a les sol·licituds d'RGC la mitjana d'edat és de 62,75 anys. Per últim, trobem que el col·lectiu amb una major representativitat de les persones amb nacionalitat espanyola, és el de titulars sol·licitants de la PE, que configuren el 85,86% del total. En les sol·licituds de PNC les titulars amb aquest perfil també representen una gran part del total (80,97%). En canvi, en el grup de l'RGC la representativitat de les titulars amb nacionalitat espanyola és més baixa (55,33%).

Taula 21. Característiques dels titulars de les llars sol·licitants per tipus de prestació

Variable	PNC	PE	RGC+65
Dones (%)	52,29%	55,79%	57,79%
Edat (mitjana)	52,45	63,05	62,75
Nacionalitat espanyola (%)	80,97%	85,86%	55,33%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'AS400.

¹³ Els aspectes i problemes amb les dades de col·lectiu no-activables es detallen a l'annex 7.7.

La Taula 22 mostra el nombre de membres de les llars sol·licitants per tipus de prestació. Les distribucions del nombre de membres de les llars sol·licitants de PE i d’RGC són molt similars. En canvi, la composició de les llars sol·licitants de la PNC és molt diferent. En aquest cas, el 100% de les llars tenen un sol membre. Retornant a les distribucions dels col·lectius PE i RGC, trobem que, en tots dos casos, la majoria de llars sol·licitants també tenen un sol membre. Seguidament, les més freqüents són les llars amb dos membres —que representen el 32,41% dels casos en les llars sol·licitants de la PE i el 31,91% en el col·lectiu sol·licitant d’RGC. Tant pel conjunt de llars sol·licitants de la PE, com pel col·lectiu RGC, a mesura que augmenta el nombre d’integrants de les llars, la seva representativitat disminueix.

Taula 22. Nombre de membres de les llars sol·licitants per tipus de prestació

Nombre de membres	PNC	PE	RGC+65
1	100%	51,38%	55,24%
2		32,41%	31,91%
3		10,21%	7,66%
4		3,45%	2,92%
5		1,38%	1,28%
6		0,90%	0,91%
7		0,21%	
8		0,07%	0,09%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l’AS400.

3.1.2.2. Resolució de les sol·licituds

La Taula 23 mostra la **resolució** de les sol·licituds realitzades entre gener de 2020 i abril de 2022. El pes dels diferents resultats de la resolució de les sol·licituds, varia segons la tipologia de la prestació. Les majors diferències es troben en la distribució de la resolució de les sol·licituds de PNC —sobretot, respecte el pes de les sol·licituds aprovades i denegades. En el cas de les PNC, el 50,4% del total de les sol·licituds han estat aprovades, el 31,5% denegades i el 18,1% de les sol·licituds encara quedaven pendents de resolució. Quant a la PE, el 20,6% del total de les sol·licituds han estat aprovades, el 60,7% denegades i l’11,9% de les sol·licituds encara quedaven pendents de resolució. Finalment, pel que fa a l’RGC +65, el 18,8% del total de les sol·licituds han estat aprovades, el 65,4% denegades i l’15,3% de les sol·licituds encara quedaven pendents de resolució. Una proporció molt petita de les resolucions, en el cas de la PE i de l’RGC +65, deriven de la Direcció General d’Economia Social, el Tercer Sector, les Cooperatives i l’Autoempresa (DGTESCA).

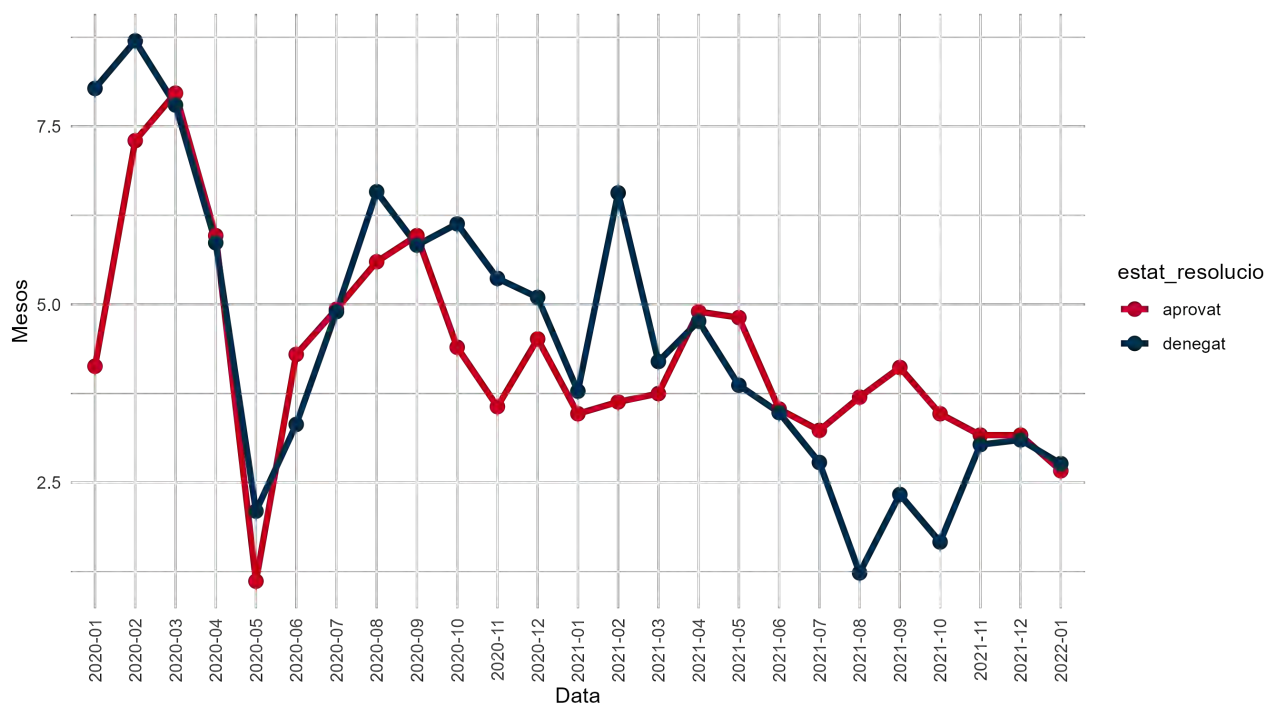
Taula 23. Resolució de sol·licituds

Resolució	% segons tipologia de la prestació		
	PNC	PE	RGC + 65
Aprovades	50,4%	20,6%	18,8%
Denegades	31,5%	60,7%	65,4%
Pendents	18,1%	11,9%	15,3%
Derivades DGTESCA	0	0.02%	0.05%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'AS400.

Pel que fa el **temps de resolució**, la Figura 4 mostra la mediana de mesos de resolució, des del moment de la sol·licitud fins a la resolució de l'expedient, segons l'estat de resolució de gener de 2020 a gener de 2022 excloent els últims mesos de l'anàlisi perquè hi ha poques sol·licituds resoltes. Com s'observa, el temps de resolució s'ha anat reduint des de l'inici del període analitzat, però no ha seguit una tendència constant. Per exemple, trobem que pel mes de maig de 2020, es registra una forta davallada en la mediana de temps de resolució. Tanmateix, al mes d'agost del mateix any la mediana torna a incrementar. L'evolució del temps és similar entre les resolucions aprovades i denegades.

Figura 4. Temps en mesos entre la sol·licitud i la resolució segons el moment de la sol·licitud i per tipus de resolució

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'AS400.

L'evolució del temps de resolució de les sol·licituds és diferent al de les sol·licituds del col·lectiu activables, durant la majoria de mesos el temps de resolució es redueix, tot i així també es registren alguns pics pels mesos en què la mediana temporal incrementa. L'evolució de resolucions aprovades i denegades segueix una tendència bastant paral·lela.

Tanmateix, pel que fa referència al temps de resolució és important destacar que varia molt segons tipologia de prestació i és molt més elevat per les sol·licituds de PNC que per les sol·licituds de PE i d'RGC+65. Tal com es pot veure a la Taula 24, la mediana de temps de resolució disminueix entre 2020 i 2021, independentment del tipus de prestació. Les reduccions més grans es donen l'any 2021, on la mediana del temps de resolució disminueix 1,94 mesos pel cas de les PNC i 1,6 mesos en el cas de l'RGC+65.

Taula 24. Mediana temps de resolució de sol·licituds en mesos, per any i tipus de prestació.

	PNC	PE	RGC+65
2020	6,27	2,43	3,80
2021	4,33	1,43	2,20

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'AS400.

Finalment, pel que fa als **motius de denegació**, s'observa que la majoria de sol·licituds denegades ho són per l'incompliment de requisits i/o patrimoni i per no esser beneficiàries d'una prestació no contributiva. Tanmateix, com veiem a la Taula 25, els motius de denegació varien segons la tipologia de la prestació. El motiu de denegació més comú per a les PNC és el fet que la persona titular no percep una pensió no contributiva (63,64%). En el cas de la PE, el motiu més freqüent és l'incompliment de requisits d'ingressos i/o patrimoni (70,65%). Pel que fa a l'RGC+65 no trobem un motiu de denegació majoritari i els dos motius més comuns són l'incompliment de requisits d'ingressos i/o patrimoni (34,50%) i el fet de no percebre una pensió no contributiva (27,79%). També és rellevant destacar que, primer, pel col·lectiu PNC, un 12,48% de les denegacions són per qüestions administratives i, segon, en el col·lectiu RGC+65, un 18,85% de les denegacions són per incompliment del requisit de residència. S'ha considerat mencionar-ho perquè aquests dos percentatges són molt superiors als percentatges equivalents dels altres tipus de prestació.

Taula 25. Principals motius de denegació

Motius de denegació	% de denegacions segons tipologia de la prestació		
	PNC	PE	RGC + 65
Incompliment de requisits d'ingressos i/o patrimoni	19,50%	70,65%	34,50%
No percep una pensió no contributiva	63,64%	24,57%	27,79%
Incompliment del requisit de residència	0%	2,39%	18,85%

Motius de denegació	% de denegacions segons tipologia de la prestació		
Incompliment del requisit laboral	3,11%	0,80%	3,21%
Qüestions administratives	12,48%	1,59%	8,38%
Ser usuari d'altres centres d'acolliment	1,27%	0	0
Percebre altre ajudes o prestacions			7,26%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'AS400.

3.1.3. Resum executiu - Sol·licituds

De gener de 2020 a l'abril de 2022, el **volum total de sol·licituds** pel col·lectiu d'activables és de 104.946 sol·licituds. D'aquestes, 66.090 corresponen a l'RGC i 38.856 a la PC. Pel col·lectiu no-activables, s'han realitzat un total de 21.532 sol·licituds. D'aquestes, el 19.137 de les sol·licituds corresponen de PNC, 1.324 a la PE, i 1.071 a l'RGC+65.

La **mitjana de sol·licituds mensuals** ha variat força durant el període analitzat. Per ambdós col·lectius, destaca un augment rellevant del nombre de sol·licituds durant els mesos posteriors a l'inici de la pandèmia. Pel col·lectiu d'activables, a l'any 2020 la mitjana de sol·licituds mensuals és de 3.955, a l'any 2021 de 3.769 sol·licituds, i de 2.983 sol·licituds pels mesos de gener a l'abril de 2022. Pel conjunt de sol·licituds d'expedients no-activables, la mitjana de sol·licituds puntuals se situa en 256 sol·licituds mensuals. S'ha registrat una mitjana de 214 sol·licituds mensuals a l'any 2020, de 276 sol·licituds mensuals a l'any 2021 i de 322 sol·licituds mensuals de gener a l'abril de 2022.

Pel que fa el **perfil de les titulars sol·licitants**, tant del col·lectiu activables com no-activables, trobem una majoria de titulars dones i de nacionalitat espanyola. En el cas del col·lectiu activables la mitjana d'edat és de 45,45 anys i en el col·lectiu no-activables és de 52,45 anys per les titulars de sol·licituds de PNC, de 63,05 anys per les titulars de sol·licituds de PE i de 62,75 anys per titulars de sol·licituds d'RGC.

El perfil de les titulars sol·licitants del col·lectiu activables, en comparació amb el de no-activables, es caracteritza per tenir una major presència de titulars dones, titulars més joves i menys titulars amb nacionalitat espanyola. Per aquesta última variables, cal exceptuar el grup RGC+65, del col·lectiu no-activables, que té menys titulars amb nacionalitat espanyola.

La majoria de titulars sol·licitants, del col·lectiu activable, no tenen un nivell d'estudis superior al nivell d'estudis secundaris. Ara bé els titulars amb estudis post obligatoris i/o universitaris també tenen un pes important ja que representen el 30,96% del total.

Quant al **perfil de les llars sol·licitants**, trobem que gairebé la majoria de llars sol·licitants del col·lectiu activable, provenen de municipis de 50.000 habitants o més. Dins del grup de llars amb expedients activables, trobem que els tipus de llars més freqüents són les llars unipersonals (38,82%) i les llars monoparentals (29,98%).

Respecte al **perfil dels membres de les llars sol·licitants**, trobem que en aquest cas la majoria són homes, i, en comparació amb el perfil de les persones titulars sol·licitants, aquest col·lectiu és molt més jove i comprèn un percentatge més baix de persones amb nacionalitat espanyola. També s'observa un nivell d'estudis inferior que en el cas del grup de titulars.

Pel que fa a la **resolució de sol·licituds**, s'ha trobat que una gran part de les sol·licituds del col·lectiu activable es deneguen (60,32%) o s'aproven (34,13%). S'ha reduït el percentatge de desistiments i de resolucions pendents en comparació amb les dades del primer informe d'avaluació. Pel col·lectiu no activables, el resultat de la resolució més comú varia en funció del tipus de prestació. En el cas de les PNC és més probable que derivi en aprovació (50,4%). En canvi, les denegacions són majoria en el cas de les sol·licituds PE (60,7%) i de les sol·licituds RGC+65 (65,4%).

Pel col·lectiu activables, la **mediana de temps de resolució** de les sol·licituds és de 2,8 mesos. Destaca un major temps de resolució pels expedients desistits, que és de 3,6 mesos. Durant els mesos de més afectació de la pandèmia, es va produir un augment del volum de sol·licituds. Tot i així, el temps de resolució s'ha mantingut estable i per sota dels 4 mesos.

Quant als **motius de denegació**, trobem que la majoria de les denegacions del col·lectiu activables es deuen a l'incompliment de requisits d'ingressos i/o patrimoni (55,40%). Seguidament, trobem l'incompliment dels requisits laborals (14,92%) i de requisits d'unitat de convivència (12,62%) com dos motius recurrents de denegació. Els motius de denegació són diferents pel col·lectiu no activables. El motiu de denegació més comú per a les PNC és el fet que la persona titular no percep una pensió no contributiva (63,64%). En el cas de la PE, el motiu més freqüent és l'incompliment de requisits d'ingressos i/o patrimoni (70,65%). Pel que fa a l'RGC+65 no trobem un motiu de denegació majoritari i els dos motius més comuns són l'incompliment de requisits d'ingressos i/o patrimoni (34,50%) i el fet de no percebre una pensió no contributiva (27,79%).

3.2. Volum i evolució de llars i persones perceptores d'RGC

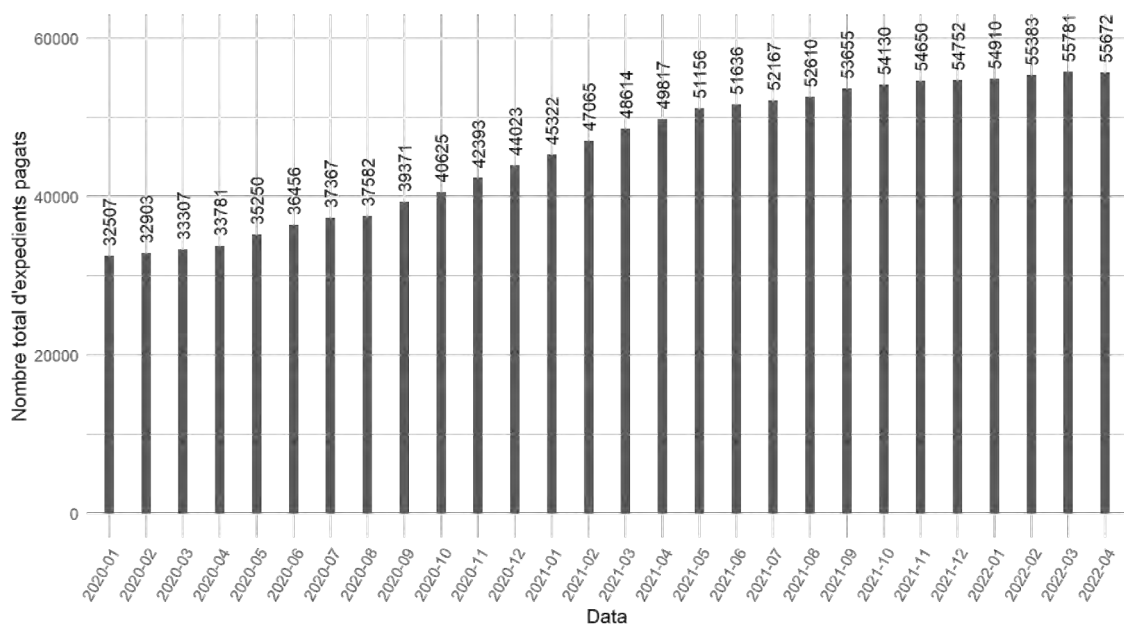
Des de l'entrada en vigor de l'RGC un total de 80.776 llars i 195.034 persones perceptores del col·lectiu activable han estat beneficiàries d'RGC. Del col·lectiu no-activable la mitjana mensual de llars perceptores és de 48.500. Les llars beneficiàries del col·lectiu activables han estat, de mitjana, 25,7 mesos perceben la prestació. Les seccions següents exposen amb més detall l'evolució de les llars perceptores per cada col·lectiu i la prestació mitjana per tipus de prestació a llarg del període d'anàlisi considerat.

3.2.1. Col·lectiu activable

Entre gener de 2020 a l'abril de 2022, un total de 69.804 expedients han rebut algun tipus de pagament (RGC o PC). En concret, a partir de les dades de pagaments s'ha determinat que un total de 20.172 expedients han rebut ambdues prestacions, PC i RGC, en algun moment del període analitzat. Un total de 37.926 expedients només han rebut RGC, i 11.176 només han rebut PC. D'aquest volum d'expedients, els que provenen de l'antiga Renda Mínima d'Inserció (RMI)¹⁴, són 18.536 llars, és a dir, un 26,55% de tots els expedients. La Figura 5 mostra el volum d'expedients que reben un pagament de forma mensual, durant l'horitzó temporal considerat. S'observa una clara tendència a l'alça en el nombre total d'expedients que reben el pagament al llarg del temps. Al mes de gener de l'any 2020 es van efectuar 32.507 pagaments. En canvi, a l'últim mes del període analitzat —maig de 2022—, el nombre total d'expedients pagats se situa als 55.672.

¹⁴La renda mínima d'inserció, regulada per la Llei 10/1997, queda substituïda amb l'entrada en vigor de la RGC.

Figura 5. Llars amb pagaments d’RGC

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Per la totalitat d’expedients que han rebut alguna prestació durant el període analitzat, és a dir pel total dels 69.804 expedients, el percentatge de llars que ha rebut la prestació durant els 28 mesos estudiats arriba al 33,35%, fet que implica que 23.286 llars ha rebut la prestació durant almenys 28 mesos de manera continuada. De mitjana, les llars han estat 18,3 mesos essent perceptores de la prestació.

Com s’observa a la Taula 26, si es compara el **nombre de llars beneficiàries** (o expedients), a desembre de 2020 a desembre de 2021, la taxa de creixement anual se situa en un 24% aproximadament. En canvi, si fem la comparació entre les dades de desembre de 2021 i de l’últim mes analitzat –abril 2022–, trobem que l’increment és molt poc significatiu perquè no arriba al 2%. La reducció de l’increment en el nombre de llars beneficiàries ens podria estar indicant una tendència a la seva estabilització al voltant dels 54.500 i els 55.500 expedients mensuals.

En aquest període, el nombre total de **persones destinatàries** és de 164.784 —xifra que inclou tots els membres de la llar i les persones titulars. Quan s’observa l’evolució del **nombre de persones destinatàries** entre desembre de 2020 i desembre de 2021, s’observa una tendència similar. També ho és si comparem les dades de desembre de 2021 amb les del mes de maig de 2022. La variació en el nombre de destinataris és del 20,10% en el primer període, i del 0,31% en el segon.

Taula 26. Increment de nombre de llars beneficiàries i persones destinatàries anual

Total	Llars	Destinatàries	% variació llars	% variació destinatàries
Beneficiàries 2020-2022	69.804	164.748		
Beneficiàries a 12/2020	44.023	108.638		
Beneficiàries a 12/2021	54.752	130.475	24,37%	20,10%
Beneficiàries a 04/2022	55.762	130.873	1,84%	0,31%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

La Taula 28 mostra el nombre total de llars beneficiàries segons tipus de prestació, per a 2020, 2021 i 2022 (per aquest any, fins al mes d'abril). Abans d'analitzar la variació anual, cal mencionar que una mateixa llar pot rebre pagaments per RGC i PC en un mateix any, i donat el cas, la llar es computaria dues vegades (en el grup RGC i PC). Fet aquest aclariment, si comparem els dos col·lectius, trobem que la variació és diferent. De l'any 2020 a l'any 2021, el nombre de llars beneficiàries incrementa en 6.074 llars en el cas de l'RGC i en 11.697 llars en el cas de la PC. De l'any 2021 a l'any 2022, es redueix el nombre total de llars beneficiàries degut a la disminució en el nombre de mesos computats l'any 2022. Destaca que la reducció és més notòria en el cas de l'RGC. El total de llars beneficiàries disminueix en 10.222 llars, en el cas de l'RGC, i en 2.047 llars, en el cas de la PC.

Taula 27. Nombre de llars beneficiàries segons tipus de prestació (col·lectiu activable)

Període	RGC	PC
2020	41.600	14.130
2021	47.674	25.827
2022 (fins abril)	37.452	23.780

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Finalment, si analitzem la quantia de la prestació mitjana mensual (Taula 28), veiem que variació anual és diferent per a cada tipus de prestació. En el cas de l'RGC, l'evolució segueix una tendència creixent. L'any 2020 la quantia mitjana era de 727,82 € mensuals. Aquesta xifra incrementa fins a 746,82 € al mes, a l'any 2021, i es manté molt similar durant els primers mesos de l'any 2022 (749,66 € al mes). En canvi, en el cas de la PC la mitjana de la quantia mensual de la prestació disminueix cada any. L'any 2020 se situa en 474,90 € al mes, l'any 2021 en 403,15€ i l'any 2022 (fins l'abril) en 358,55€. La reducció de la prestació mitjana de les PC està relacionada amb l'increment de la quantia de l'IMV.

Taula 28. Quantia mitjana mensual de la prestació (col·lectiu activable)

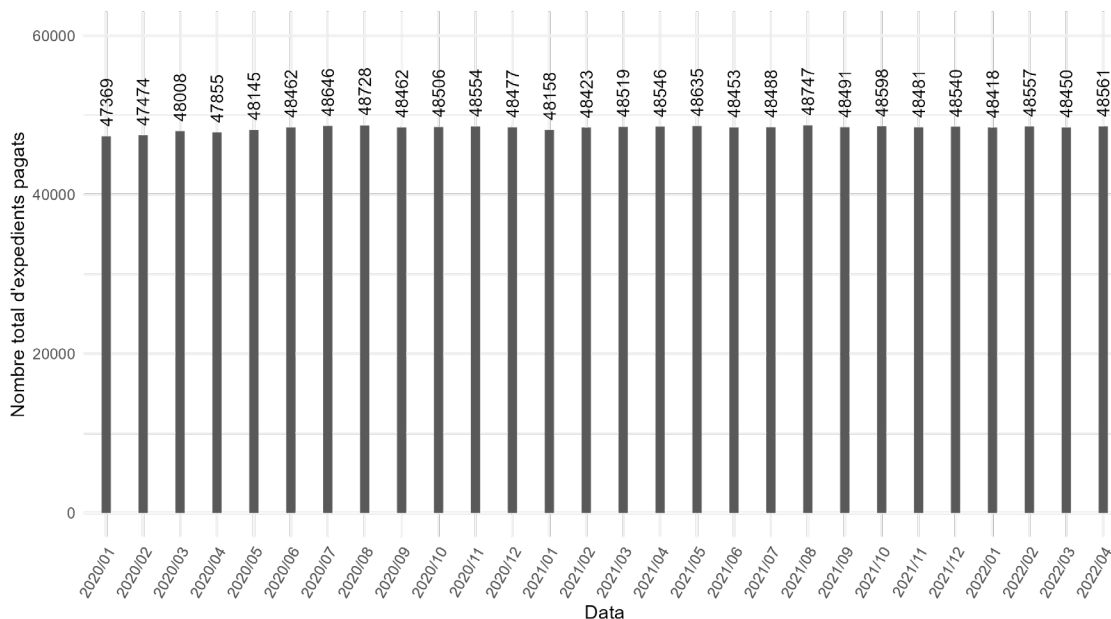
Període	RGC	PC
2020	727,28€	474,90€
2021	746,82€	403,15€
2022 (fins abril)	749,66€	358,55€

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

3.2.2. Col·lectiu no-activable

La Figura 6 mostra el nombre de llars no-activables actives durant el període d'anàlisi. A diferència del col·lectiu d'activables, en aquest cas, el nombre de llars es manté estable al llarg del període, augmentant lleugerament a maig de 2020. El nombre d'expedients actius es manté al voltant dels 48.500 pel conjunt de mesos considerats.

Figura 6. Llars amb pagaments de PNC, PE o RGC+65

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'AS-400.

Per tots els anys, més del 98% dels expedients son complements a pensions no contributives. La proporció de PNC sobre el total d'expedients no activables disminueix molt lleugerament a llarg del període: a gener de 2020 les PNC eren el 99,02% dels expedients no-activables, a abril de 2022 representen el 98,34%. A abril de 2022, els complements a pensions estatals i l'RGC+65 representen, respectivament l'1,29% i el 0,37% dels expedients de no-activables.

A partir de les microdades dels registres administratius del col·lectiu de no-activables és possible revisar l'import de la prestació i el temps que els expedients les han estat percebent. Tanmateix, com s'ha explicat, per problemes amb la informació base només es disposa d'informació fidel pel període de febrer de 2021 a juny de 2022 i no pel conjunt del expedients de PNC.

La Taula 31 mostra la mitjana, mediana i la moda de la prestació mensual per cada tipus de pagament pel període de gener de 2021 a juny de 2022.

Taula 29. Mitjana, mediana i moda de la prestació mensual segons tipus de pagament

Informació sobre l'import de les prestacions	PNC	PE	RGC+65
Mitjana import prestació (€)	165,89€	218,00€	774,00€
Mediana import prestació (€)	164,84€	153,00€	644,00€
Moda import prestació (€)	168,23€	77,6€	652,00€

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'AS-400. Valors corresponents al període febrer de 2021 i abril de 2022.

Tal com s'observa a la taula, la quantia de la prestació és més alta en el cas de les persones perceptores d'RGC+65, perquè la prestació no està completant cap pensió no contributiva o estatal.

3.2.3. Take-up de l'RGC

El *take-up* de les polítiques de protecció social indica quina proporció de les persones que són elegibles per una prestació la perceben. Un *take-up* elevat indica que la prestació funciona bé i arriba al conjunt de població que se'n pot beneficiar. Per contra, un *take-up* baix indica que hi ha persones que podrien percebre la prestació, però no ho fan, limitant així la seva eficàcia. L'evidència sobre el funcionament de les prestacions socials indica que és habitual que la manca d'informació, les traves burocràtiques i dificultats administratives per sol·licitar les prestacions així com l'estigma social associat a la percepció d'aquestes afectin negativament el *take-up* (Costas et al., 2022; European Commission, 2019). A diferència de l'estimació de cobertura, que indica problemes de disseny, si el *take-up* de l'RGC és baix ens indica que hi ha problemes d'implementació i que la prestació no arriba a tothom que hi té dret. En aquest sentit, mesurar el *take-up* és essencial per identificar si els programes de protecció social, com l'RGC, arriben als beneficiaris previstos i compleixen els seus propòsits. A partir de l'estimació de població elegible feta amb l'ECV (2020 i 2021) i les dades de llars beneficiàries obtingudes dels registres administratius, podem estimar el *take-up* de l'RGC. La Taula 30 indica el *take-up* de la prestació als mesos de desembre de 2020, desembre de 2021 i abril de 2022 –que és l'última dada de beneficiaris disponible en aquest informe.

Taula 30. Take-up de la prestació

Període	Llars elegibles (estimació ECV)	Total llars beneficiàries (desembre)	Take-up RGC
2020	120.226	94.520	78,62%
2021	150.470	105.313	69,99%
2022 (abril)	150.470	104.233	69,27%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'ECV 2020 i 2021, el CURAM i l'AS-400.

El *take-up* de la prestació és força correcte, a 2020 el *take-up* se situaria gairebé al 80%, per 2021 i 2022, en canvi, seria menor, al voltant del 70%. Tanmateix, hi ha marge de millora, perquè el *take-up* s'ha reduït entre 2020 i 2021 i 2022 i segons l'estimació a abril de 2022 aproximadament un 30% de llars elegibles per RGC no la perceben.

És important destacar que l'estimació de *take-up* té limitacions. Les dades de persones elegibles i beneficiàries provenen de fonts d'informació diferents, amb lògiques diferents i un horitzó temporal també diferent i això fa difícil fer una estimació precisa. Per una banda, i tal com s'explica a l'annex 7.1, les dades de l'Enquesta de Condicions de Vida no permeten identificar persones perceptores d'RGC, així mateix, l'ECV té problemes de representativitat per les cues de la distribució de la renda, per tant, pot estar estimant a la baixa el nombre de llars elegibles. Per altra banda, els registres administratius poden reportar "falsos positius" és a dir, persones que no són elegibles per la prestació però que la perceben. Així mateix, si en comptes d'agafar la dada de beneficiaris a desembre de cada any considerat, fem una mitjana de les llars elegibles pel conjunt de l'any, el *take-up* disminueix. En aquest sentit, la dada de *take-up* s'ha de prendre amb cautela.

3.2.4. Resum executiu – Llars i persones perceptores

Pel que fa al **volum de llars perceptores**.

- Pel col·lectiu activable, des de setembre de 2017 fins a l'abril de 2022, un total de 80.776 llars s'han beneficiat de l'RGC. Els seus expedients han estat actius per un termini mitjà de 25,7 mesos. Entre gener de 2020 fins a l'abril de 2022, 69.804 expedients han rebut algun tipus de pagament. D'aquests, 37.926 expedients han rebut RGC, 11.176 han rebut PC, i 20.172 han rebut ambdues prestacions. El nombre de persones beneficiàries durant tot el període ascendeix a 195.034 perceptores.
- Pel col·lectiu no-activable, hi ha hagut de mitjana 48.500 llars perceptores al mes.

Quant a l'**evolució** del volum de llars beneficiàries:

- Pel col·lectiu activable, s'observa una clara tendència a l'alça en el nombre total d'expedients. Al mes de gener de l'any 2020 es van efectuar 32.507 pagaments. En canvi, a l'últim mes del període analitzat —maig de 2022—, el nombre total d'expedients pagats se situa als 55.672. Aquest augment es deu sobretot a l'increment dels pagaments de PC. De mitjana, les llars han estat 18,3 mesos essent perceptores de la prestació. El nombre total de persones perceptores a augmentat un 20,47% de desembre de 2020 a l'abril del 2020, situant-se a les 130.873 persones beneficiàries al final del període.
- Pel col·lectiu no-activable, el nombre d'expedients actius es manté estable al llarg del període, al voltant dels 48.500 expedients mensuals. Per tots els anys, més del 98% dels expedients són complements a pensions no contributives.

Pel que fa a l'**evolució de la quantia mitjana mensual de la prestació** trobem que la quantia tendeix a augmentar en el cas de l'RGC i a disminuir en el cas de la PC, per l'efecte de l'IMV. La prestació mitjana al 2022 era de 749,66€ per l'RGC i de 358,55€ per la PC (computant els quatre primers mesos de l'any). Quant a les prestacions de no-activables, trobem que la quantia mitjana mensual se situa en 165,89€ per a la PNC, en 218,00€ per a la PE i en 774,00€ per a l'RGC+65.

Pel que fa a **el take-up de la prestació** és correcte, de gairebé el 80%, per 2020, i al voltant del 70% per 2021 i 2022. Tot i que aquestes xifres siguin positives, s'han de prendre amb cautela. L'absència de dades i el baix nivell d'interoperabilitat entre sistemes d'informació, limita la fiabilitat de l'estimació.

3.3. Anàlisi del col·lectiu activables

El col·lectiu activables representa el gruix de llars perceptors i del pressupost de l'RGC. És el col·lectiu més sensible a les dinàmiques estructurals amb entrades i sortides de la prestació en funció del context econòmic i social. En el període analitzat diversos factors exògens a l'RGC n'han condicionat molt l'evolució i el funcionament. En primer lloc, el període analitzat comprèn l'efecte de la pandèmia del covid-19, que va generar una situació de caiguda d'ingressos i emergència social que, tal com s'ha posat de relleu en l'anàlisi de sol·licituds i llars perceptores, ha tingut un efecte en l'RGC. En segon lloc, a juny de 2020 es va aprovar l'IMV, una prestació de la Seguretat Social amb la mateix finalitat i població diana que l'RGC, amb requisits lleugerament diferents però compatible amb l'RGC. La posada en marxa de l'IMV també ha afectat el funcionament de l'RGC i convé analitzar de quina manera. A banda de l'efecte d'aquest factors, el col·lectiu d'activables realitza polítiques d'inclusió social i activació laboral al SOC amb l'objectiu de superar la situació de pobresa, adquirir autonomia i per tant, sortir de la prestació. En aquest sentit, és important analitzar la participació en polítiques d'actives d'aquest col·lectiu¹⁵ i el volum i evolució d'extincions i suspensions, especialment per motius laborals.

Les seccions següents profunditzen en l'anàlisi de diversos factors rellevants per entendre les característiques i l'evolució del col·lectiu activables. Per considerar l'efecte de la pandèmia s'analitza si el perfil de les llars perceptores prèviament a la pandèmia difereix de les llars perceptores que entren a la prestació durant la mateixa. Per entendre l'encaix entre RGC i IMV s'analitza el volum i l'evolució dels expedients que compatibilitzen ambdues prestacions i si hi ha diferències rellevants de perfils entre perceptores d'RGC i d'RGC i IMV. Finalment, per considerar la capacitat de l'RGC per protegir de la pobresa i promoure l'autonomia de les llars perceptores, s'analitza: la participació en polítiques d'activació dels destinataris d'RGC, el volum i evolució de suspensions i extincions, especialment per motius laborals i la capacitat de la prestació per reduir la incidència i intensitat de la pobresa entre les llars i persones perceptores.

3.3.1. Perfil llars i persones beneficiàries

A continuació s'analitza el perfil de les llars i persones beneficiàries d'RGC, considerant diverses variables sociodemogràfiques. Les dues taules següents, Taula 31 i Taula 32, presenten els percentatges de **llars beneficiàries** que compleixen cada característica distingint entre les llars que provenen de l'antiga RMI i les que només han estat beneficiàries de l'RGC. Primer s'analitzen les característiques d'habitatge i, segon, la tipologia de les llars segons la seva composició.

La Taula 32 presenta les característiques de l'habitatge de les llars beneficiàries. S'observa que la proporció més gran de llars beneficiàries se situen en municipis amb 100.000 o més

¹⁵ Anàlisi pendent.

habitants (45,86%). Seguidament, trobem que un 35,36% de les llars beneficiàries habita en municipis de més de 5.000 i menys de 50.000 habitants. La resta de llars beneficiàries ho ha en municipis de més de 50.000 i menys de 100.000 habitants en un 11,03% dels casos, i en municipis amb 5.000 o menys habitants en un 7,74%. No hi ha grans diferències entre el col·lectiu que prové de la RMI i el que no pel que fa a aquesta anàlisi.

Taula 31. Característiques de l'habitatge de les llars beneficiàries

Tipus de municipi	% llars		
	TOTAL	RMI	RGC
Municipi amb 100.000 o més habit.	45,86%	44,65%	46,30%
Municipi de més de 50.000 i menys de 100.000 habit.	11,03%	12,30%	10,57%
Municipi de més de 5.000 i menys de 50.000 habit.	35,36%	35,93%	35,16%
Municipi amb 5.000 o menys habit.	7,74%	7,12%	7,97%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

La Taula 32 presenta les característiques de les llars beneficiàries. En concret, recull la mitjana de membres de la llar i el tipus de llar segons la seva composició.

Taula 32. Característiques de les llars beneficiàries

Tipus de llar	% llars		
	TOTAL	RMI	RGC
Mitjana membres de la llar	2,36	2,78	2,21
Tipus de llar			
Llars unipersonals	42,60%	38,20%	44,20%
Llars amb diversos adults i menors	10,80%	10,00%	11,00%
Llars amb diversos adults i sense menors	8,75%	7,17%	9,32%
Llars monoparentals	27,50%	25,90%	28,10%
Llars nombroses	10,40%	18,80%	7,37%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Primer, trobem que de mitjana les llars estan compostes per 2,36 membres. Aquesta mitjana és més elevada si només es té en compte el col·lectiu de llars beneficiàries que provenen de l'antiga RMI, sent de 2,78 membres.

Pel que fa al tipus de llar, la proporció més gran de llars beneficiàries es concentra en les llars unipersonals, les quals representen el 42,60% del total. També són importants les llars monoparentals, que representen el 27,50% del total. Trobem, aproximadament, la mateixa proporció de llars amb diversos adults i menors (10,80%) que de llars nombroses (10,40%). Finalment, les llars beneficiàries menys freqüents són llars amb diversos adults i sense menors, que representen el 8,75% dels casos. Quan comparem les llars provinents de la RMI

amb les que no ho són, trobem una diferència important en el percentatge de llars nombroses i de llars unipersonals. Un 18,80% del total de llars beneficiàries provinents de l'antiga RMI són llars nombroses. En canvi, aquest percentatge és molt més petit, del 7,37% per les llars beneficiàries que no provenen del RMI. També cal destacar que les llars unipersonals són més freqüents en les llars beneficiàries que no provenen de la RMI.

A continuació, ens fixem en les característiques de les persones **titulars de les llars perceptores** de la prestació (Taula 33) —dit altrament, dels titulars beneficiaris. S'aprecia que la majoria de titulars de les llars perceptores són dones, que representen el 59,50% del total. La mitjana d'edat dels titulars de les llars perceptores és de 47,90 anys. La gran majoria d'aquest col·lectiu, un 68,60%, tenen la nacionalitat espanyola. S'observen petites diferències en l'edat mitjana i el fet de tenir la nacionalitat espanyola quan comparem les dades del col·lectiu que prové de la RMI i el que només ha rebut l'RG. Els titulars de les llars perceptores que provenen de l'antiga RMI són 2 anys més grans de mitjana que l'altre col·lectiu i és menys 4,2 punts percentuals menys freqüent que tinguin la nacionalitat espanyola.

Pel que fa al nivell educatiu de les persones titulars de les llars perceptores, trobem que la majoria no tenen estudis secundaris o un nivell més alt (61,50%). La proporció més gran té, com a màxim, el nivell educatiu d'estudis primaris (36,50%). El col·lectiu amb estudis universitaris només representa el 5,21% dels titulars de les llars perceptores. El col·lectiu de titulars de les llars perceptores que prové de l'antiga RMI acostuma a tenir un nivell d'estudis inferior al col·lectiu que ha rebut directament l'RG. Un 77,10% dels integrants del grup RMI no té estudis o té com a nivell màxim estudis primaris. Aquest percentatge és del 56,40% en el cas dels titulars de les llars perceptores que no provenen d'aquesta prestació.

Taula 33. Característiques dels titulars de les llars perceptores

Característiques demogràfiques	% titulars		
	TOTAL	RMI	RG
Dones	59,50%	59,60%	59,50%
Edat mitjana	47,90	49,90	47,20
Nacionalitat espanyola	68,60%	65,50%	69,70%
Nivell educatiu			
Sense estudis	25,00%	43,90%	18,80%
Estudis primaris	36,50%	33,20%	37,60%
Estudis secundaris	13,60%	6,50%	15,90%
Estudis post obligatoris	19,70%	13,50%	21,70%
Estudis universitaris	5,21%	2,86%	5,98%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Pel que fa els titulars, s'han explorat una mica més a fons les **diferències per gènere**. La Taula 34 mostra les principals característiques sociodemogràfiques del les persones titulars d'una prestació d'RGC distingint entre homes i dones.

Taula 34. Característiques dels titulars de les llars perceptores segons sexe

Característiques	% titulars	
	Dones	Homes
Total titulars	59,50%	40,50%
Edat mitjana	46,10	50,60
Nacionalitat espanyola	70,00%	66,50%
Nivell educatiu		
Sense estudis	24,40%	25,90%
Estudis primaris	35,50%	38,00%
Estudis secundaris	14,60%	12,00%
Estudis post obligatoris	20,10%	19,00%
Estudis universitaris	5,32%	5,05%
Perfil		
Laboral	66,90%	69,20%
Social	24,02%	23,00%
Social-laboral	9,08%	7,80%
Tipus de prestació		
RGC	61,80%	60,90%
PC	38,20%	39,10%
Tipus de llar		
Llar monoparental	43,30%	4,29%
Llar nombrosa	9,21%	12,10%
Llar unipersonal	29,60%	61,70%
Llar més d'un adult sense menor	7,38%	10,80%
Llar més d'un adult amb menors	10,50%	11,10%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Entre els titulars de les llars perceptores, destaca una major presència de dones —que representen un 19% més del total que els homes. Trobem que els homes titulars tenen una mitjana d'edat més alta que les dones, essent de 50,60 anys pels homes i de 46,10 anys per les dones. Del total de dones titulars, el 70% són de nacionalitat espanyola. Els homes de nacionalitat espanyola (66,50%) representen un percentatge de 3,5 punts percentuals inferior que les dones (70,00%).

No es detecten grans diferències pel que fa als estudis quan ens fixem en el sexe de les persones titulars de llars perceptores d'RGC. Pel que fa a la classificació de perfil laboral, social o

sociolaboral, trobem entre els homes titulars de llars perceptores, la representació dels homes amb perfil laboral és 2,30 punts percentuals més gran que el percentatge equivalent en el cas de les dones. No hi ha diferències significatives pel que fa al perfil social o sociolaboral. Tampoc es detecten diferències rellevants pel que fa al tipus de prestació segons sexe.

Finalment, sí que es dona una variació significativa en la distribució del tipus de llar segons sexe. Destaca que les dones titulars de llars perceptores integren una llar monoparental en el 43,30% dels casos. Els homes titulars, en canvi, només formen part d'aquest tipus de llar en un 4,29%. Una altra diferència important es dona en les llars unipersonals. Els homes titulars que reben la prestació formen part d'una llar unipersonal en un 61,70% dels casos, mentre que les dones ho fan en un 29,60%.

Seguidament, s'analitzen les **característiques de les persones beneficiàries de les llars perceptores** (Taula 35). És a dir, de les persones que integren la llar que rep la prestació però que no són les persones titulars de la sol·licitud de l'RGC. S'observa que, en aquest cas, les dones representen el 47,60% del total. En canvi, en el cas anterior de titulars, en representaven el 59,5% (11,90 punts percentuals més). L'edat mediana de les persones beneficiàries de les llars perceptores és de 15 anys. Un 58,80% dels beneficiaris de les llars perceptores té nacionalitat espanyola, xifra que representa 9,8 punts percentuals menys que en el cas dels titulars de les llars perceptores. No hi ha grans diferències si analitzem aquestes dades en funció de si, antigament, formaven part de llars perceptores de la RMI o no. Ara bé, sí que és destacable el fet que una menor part de les persones beneficiàries que provenen del RMI, el 46,10%, tenen nacionalitat espanyola. En canvi, aquesta xifra és del 65,60% en el cas de les beneficiàries de les llars perceptores que han rebut directament l'RGC.

Taula 35. Característiques dels beneficiaris de les llars perceptores

Característiques demogràfiques	% beneficiaris		
	TOTAL	RMI	RGC
Dones	47,60%	46,20%	48,30%
Edat mediana	15,0	17,0	15,0
Nacionalitat espanyola	58,80%	46,10%	65,60%
Nivell educatiu			
Sense estudis	34,90%	41,50%	31,80%
Estudis primaris	39,20%	39,00%	39,20%
Estudis secundaris	16,70%	13,60%	18,10%
Estudis post obligatoris	7,64%	5,04%	8,85%
Estudis universitaris	1,62%	0,83%	1,99%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Pel que fa al nivell d'estudis, s'aprecia que el 74,10% té, com a màxim, estudis primaris o no disposa d'estudis. Aquesta xifra és 12,4 punts percentuals superior que en el cas de titulars de llars perceptores. Pel que fa a la resta, es troba que un 16,70% té estudis secundaris, un 7,64% té estudis post obligatoris i un 1,62% té estudis universitaris. Si es compara el col·lectiu que prové

de l'antiga RMI amb el que no ha rebut anteriorment la RMI, s'observa que la major diferència rau la proporció de persones sense estudis que és 9,7 punts percentuals major pel col·lectiu RMI (41,50%).

Pel que fa als **menors**, del total de persones beneficiàries d'RGC durant el període considerat un total de 34.042 són menors. Del total de persones perceptores de PC durant el període, 19.862, son menors. La proporció segons grup d'edat és la següent:

Taula 36. Distribució dels menors destinataris segons categories d'edat

Edat	RGC		PC	
	Titular: Dona	Titular: Home	Titular: Dona	Titular: Home
0-3	2.831	1.057	1.413	782
4-11	12.002	4.260	6.399	3.156
12-15	7.242	2.662	3.925	1.821
16-17	2.995	993	1.708	658

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Les dades de la Taula 36 identifiquen el nombre de menors que es registren a les llars beneficiàries del període analitzat segons la tipologia de la prestació, segons el sexe del titular de la prestació i subdividint per grup d'edat. S'observa que les llars amb dones com a titulars i que reben RGC són les que engloben la proporció més grans de menors, en especial el grup d'edat 4-11 anys és el més nombrós.

3.3.2. Diferències llars i persones beneficiàries abans i després de la pandèmia

La pandèmia provocada pel coronavirus va donar lloc a una crisi econòmica i social. Arran d'aquesta crisi es produeix un augment de l'atur i una davallada en els ingressos de les llars a Catalunya. Així mateix, les dades d'implementació mostren un increment rellevant de les sol·licituds i llars beneficiàries d'RGC durant els mesos de pandèmia i els mesos posteriors. Per aquest motiu, s'ha considerat convenient analitzar el perfil de les llars i persones beneficiàries en funció de si van sol·licitar la prestació de l'RGC abans o després de l'esclat de la pandèmia.

La Taula 36 presenta les característiques de les persones titulars de la sol·licitud segons si aquesta es realitza abans o després de la covid. El grup pre-covid està format pel conjunt de llars beneficiàries amb sol·licituds anteriors a març de 2020. El col·lectiu post-covid comprèn les llars beneficiàries amb sol·licituds registrades des de l'abril de 2020 fins a l'abril de 2022. La Taula 38 resumeix la comparació entre ambdós col·lectius.

Taula 37. Característiques de les titulars de les llars perceptores segons si la sol·licitud es realitza abans o després de l'inici de la pandèmia de la covid

Característiques	% titulars	
	Pre-covid	Post-covid
Total llars	38.721	31.083
Dones	59,60%	59,30%
Edat mitjana	49,70	45,80
Nacionalitat espanyola	69,30%	67,70%
Nivell educatiu		
Sense estudis	32,50%	16,20%
Estudis primaris	36,80%	36,20%
Estudis secundaris	10,10%	17,60%
Estudis post obligatoris	16,60%	23,40%
Estudis universitaris	4,00%	6,64%
Dades de la llar		
Renta privada ¹⁶	286	318
Tipus de llar		
Llar monoparental	27,30%	27,70%
Llar nombrosa	13,20%	6,86%
Llar unipersonal	40,60%	45,20%
Llar més d'un adult sense menor	8,77%	8,74%
Llar més d'un adult amb menors	10,10%	11,60%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de CURAM.

La durada mitjana de mesos amb la prestació activa és de 24,2 mesos pels expedients pre-covid, i de 11,2 pels expedients post-covid.

Primer, s'observa que pràcticament no hi ha diferències entre els dos grups pel que fa a la proporció de dones titulars. En canvi, s'aprecien lleugeres diferències en l'edat mitjana dels titulars, que és més baixa en el grup post-covid. També en aquest grup la proporció de persones amb nacionalitat espanyola és una mica inferior (del 67,70%, i del 69,30% pel grup pre-covid).

Segon, pel que fa al nivell d'estudis, s'observa una gran variació entre un grup i l'altre. Destaca la reducció en el pes dels titulars sense estudis. En el període anterior, el 32,50% de les sol·licituds provenien d'un titular sense estudis. En canvi, després de l'esclat de la pandèmia aquest percentatge disminueix fins al 16,20%. Aquesta variació es tradueix en un augment de

¹⁶ La renda privada és la mitjana de totes les rendes mensuals de les llars beneficiàries del període pre-covid i post-covid respectivament.

les titulars amb estudis secundaris o superiors. La proporció de titulars amb estudis primaris és molt similar entre els dos grups i se situa al voltant del 36,5%.

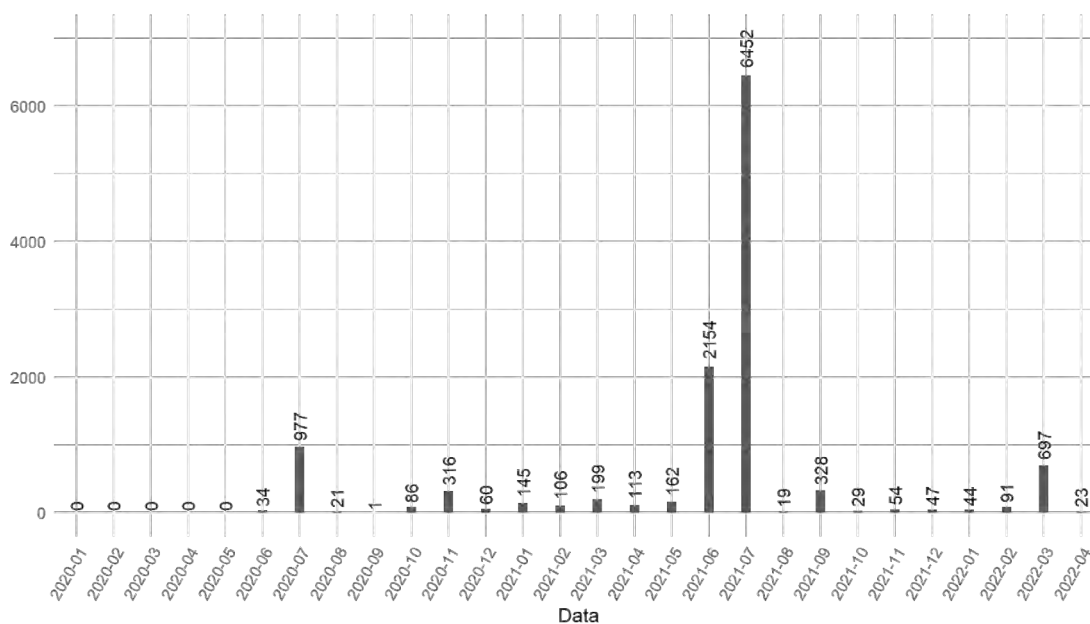
Tercer, pel que fa a la renda privada trobem que les titulars beneficiàries post- covid tenen una renda mitjana superior a la del conjunt pre-covid. La mitjana de la renda privada del grup post-covid és de 381 € mensuals i del grup pre-covid és de 286 € mensuals. Aquesta és la diferència més significativa.

Finalment, pel que fa a el tipus de llar; si bé no es produeixen canvis rellevants en el pes de les llars monoparentals i de les llars amb més d'un adult amb menors o sense, sí que s'observen diferències pel que fa a les llars monoparentals i les llars unipersonals. Es constata un increment de les llars unipersonals -del 40,60% al 45,20%-, i una reducció del pes de les llars nombroses -del 13,20% al 6,86% comparant el col·lectiu pre-covid i post-covid. Així, pel que fa a les variables considerades les dades apunten a que no hi ha diferències molt rellevants entre les persones i llars perceptores d'RGC segons si van sol·licitar la prestació abans o després de l'esclat de la pandèmia.

3.3.3. Complementarietat amb l'IMV

Durant tot el període avaluat, el nombre total d'expedients que complementen la prestació d'IMV amb RGC ascendeix a 12.158. A la Figura 7 es pot observar que la majoria d'altres d'aquest tipus es concentren en els mesos de juny i juliol de 2021, just després de l'actualització de quantia de l'IMV. Pel mes de juny es registren 2.154 altes i pel mes de juliol 6.452 altes. L'entrada d'aquestes altes comença a la meitat de l'any 2020, amb un pic de 977 altes al mes de juliol, just després de l'aprovació de l'IMV.

Figura 7. Nombre d'expedients que complementen prestació amb una alta d'IMV.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Dels 12.158, 8.584 expedients perceben l'RGC i tenen una alta d'IMV, per tant, es pot deduir que el 12,29% de llars actives per RGC en algun moment han passat de percebre l'RGC a percebre l'IMV i el complement d'RGC corresponent. A partir de les microdades no és possible identificar nous beneficiaris d'RGC per complementar l'IMV. Per 3.574 llars, l'alta de IMV no produeix un canvi d'RGC a PC, per tant, es podria interpretar que són altes de complement d'RGC que no havien sigut mai perceptors d'RGC i per tant, són expedients d'IMV de nova entrada a RGC. Tanmateix, les microdades no permeten concretar que aquest sigui el cas perquè la majoria d'aquests expedients cobren el mes anterior a l'alta de IMV i gairebé no s'han detectat casos d'expedients que passin de no rebre cap tipus de prestació d'RGC a tenir una alta per IMV¹⁷. Això pot reflectir un problema de registre d'informació: el registre no sempre concreta a quina prestació s'està complementant i es probable que l'alta de IMV es registri amb posterioritat a la percepció del primer pagament de PC.

Per entendre quin perfil de llars i persones es poden beneficiar de l'RGC i IMV s'han explorat les característiques sociodemogràfiques i de tipus de llar dels expedients que perceben complement per IMV en comparació amb la resta de llars perceptores. La Taula 38 mostra els resultats de la comparació.

Taula 38. Perfil sociodemogràfic dels titulars de la prestació en funció de si reben IMV o no

Característiques demogràfiques	% titulars	
	Reben IMV	No reben IMV
Total llars	12.158	57.646
Dones	57,90%	59,80%
Edat mitjana	50,00	47,50
Nacionalitat espanyola	73,53%	67,60%
Nivell educatiu		
Sense estudis	23,50%	25,30%
Estudis primaris	37,90%	36,20%
Estudis secundaris	13,10%	13,70%
Estudis post obligatoris	20,30%	19,50%
Estudis universitaris	5,21%	5,21%
Tipus de llar		
Llar monoparental	25,70%	27,90%
Llar nombrosa	5,72%	11,40%
Llar unipersonal	53,10%	40,40%
Llar més d'un adult sense menor	7,96%	8,92%
Llar més d'un adult amb menors	7,54%	11,40%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

¹⁷ 24 expedients registren el primer pagament i una alta per IMV el mateix més.

Com s'observa, tan sols el 17,42% dels titulars de la prestació de l'RGC reben alhora l'IMV. En total, 12.158 titulars de la prestació de l'RGC reben l'IMV. Si ens fixem en les característiques dels dos grups, s'observa que les dones són majoritàries en ambdós col·lectius, però tenen una representativitat una mica major entre el grup que no rep l'IMV. L'edat mitjana de les persones titulars que compaginen ambdues prestacions és un poc superior, essent de 50 anys en aquest cas i de 47,50 anys pel grup que no percep l'IMV. Destaca el fet que les persones amb nacionalitat espanyola tenen més pes en el cas dels titulars que reben IMV (73,53%), que en el col·lectiu que només percep l'RGC (67,60%). No es detecten diferències significatives respecte al nivell d'estudis. La diferència més gran es dona en la proporció de persones sense estudis, que és del 23,50% en el cas de les titulars que reben IMV i del 25,30% en el cas de les persones que no reben aquesta prestació.

Respecte al tipus de llar, és més freqüent que els titulars d'ambdues prestacions integrin llars unipersonals. Però en aquest percentatge és on té lloc, precisament, la diferència més gran entre els dos grups. Els perceptors d'RGC i IMV són titulars de llars unipersonals en el 53,10% dels casos, i els titulars que no perceben l'IMV ho són en el 40,40%. Pel col·lectiu que no percep l'IMV, els titulars solen integrar —amb més freqüència que l'altre grup— llars monoparentals, llars nombroses o llars amb més d'un adult amb menors, i llars amb més d'un adult sense menor (mencionades per ordre d'importància).

Finalment, si comparem les dades de llars elegibles per RGC i IMV segons l'estimació de l'ECV amb el total de llars perceptores de IMV i RGC a Catalunya en el període considerat, veiem que el *take-up* de IMV i RGC és molt baix. La Taula 39 detalla l'estimació del *take-up* considerant l'escenari teòric de doble elegibilitat per 2020 i 2021.

Taula 39. Estimació del *take-up* d'IMV i complement d'RGC

Any	Llars elegibles RGC i IMV (estimació ECV)	Llars beneficiàries IMV amb complement RGC (conjunt del període)	<i>Take-up</i> RGC i IMV
2020	70.968	12.158	17,13%
2021	91.075	12.158	13,35%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'ECV 2020 i l'ECV 2021 i la el CURAM.

Aquesta comparació mostra que hi ha una proporció molt alta de llars beneficiàries d'RGC que podrien percebre l'IMV i el complement d'RGC però que no ho fan. Diversos estudis i avaluacions sobre el funcionament de l'IMV apunten al fet que el desplegament de l'IMV és limitat i la prestació no arriba a tothom que se'n podria beneficiar. A més, hi ha evidència que la tramitació de la prestació és complexa i que les denegacions són molt elevada (AIREF, 2022). Pel que fa la compatibilitat d'ambdues prestacions cal remarcar que la seva tramitació funciona per canals diferents, per tant, hi ha una doble barrera administrativa i el cost de sol·licitar ambdues prestacions és alt. Per altra banda, tot i que l'RGC és una prestació subsidiària i per tant, requereix haver sol·licitat totes les prestacions a les quals es té dret abans de poder-la percebre, la Generalitat ha optat per mantenir la prestació d'RGC a totes aquelles llars que tot i

ser elegibles per IMV, no l'han sol·licitat amb l'objectiu d'evitar que el desplegament parcial i problemàtic de l'IMV repercutís negativament en les persones perceptores de l'RGC. Tots aquest factors poden explicar perquè el volum de persones que compatibilitzen la prestació és baix.

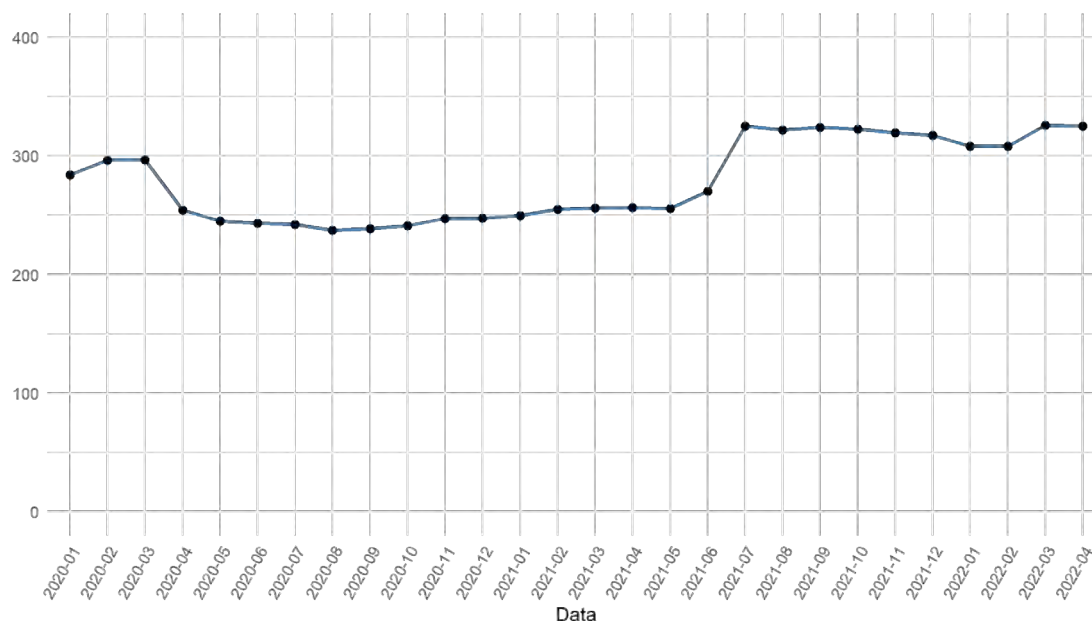
Tal com s'ha apuntat a la secció 2.3, la compatibilitat entre RGC i IMV pot suposar una reducció important de cost d'RGC que alliberaria recursos per destinar-los a reforçar la prestació d'RGC. En aquest sentit, caldria pensar en estratègies per facilitar-ne la compatibilitat.

3.3.4. Evolució de les rendes privades de les llars perceptores

A continuació, s'analitza l'evolució de les rendes privades de les llars beneficiàries. Aquesta evolució també s'observa amb dades segregades segons el tipus de llar i el sexe de les persones titulars de la prestació.

Com s'observa a la Figura 8, durant els primers mesos del període analitzat la mitjana de les rendes privades de les llars beneficiàries se situava al voltant dels 300 euros. A continuació, es produeix una davallada en aquesta xifra, que s'estabilitza al voltant dels 250 euros pel període de març de 2020 fins a juny de 2021, coincidint amb la pandèmia. Al mes de juliol es produeix un pic dels ingressos al voltant dels 350 euros, increment que reflecteix l'actualització de quantia de l'IMV que es produeix en aquest mes i que només afecte a les llars beneficiàries d'RGC i IMV. Per la resta del període, la renda privada oscil·la entre els 300 i els 350 euros.

Figura 8. Evolució de les mitjanes de les rendes privades de les llars beneficiàries pel període gener 2020 a abril 2022

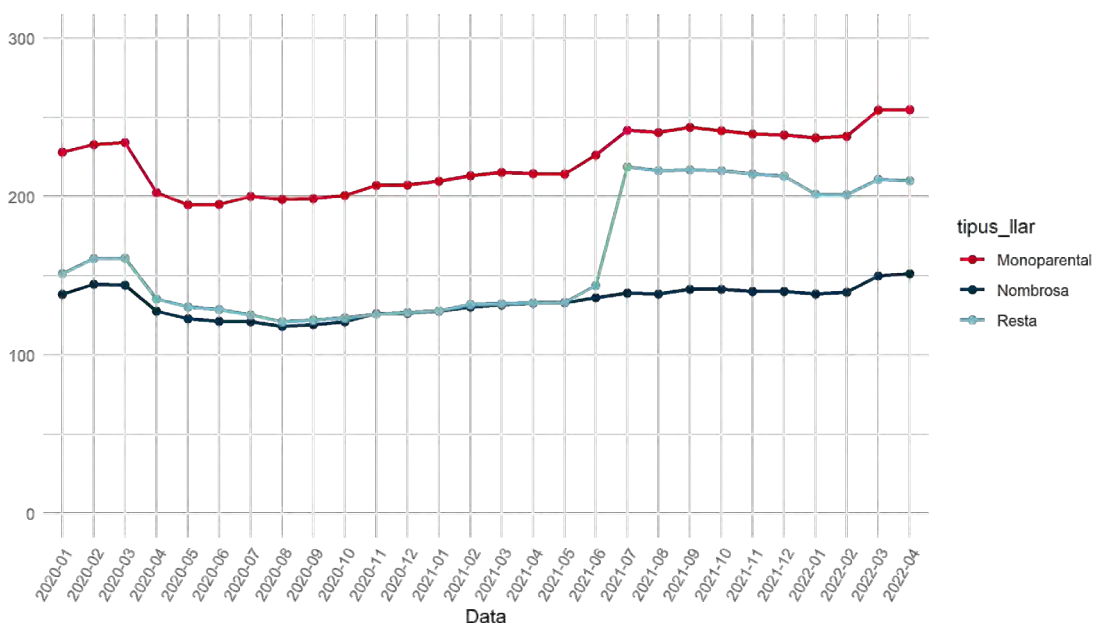

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

La Figura 9 mostra la mateixa evolució segons el tipus de llar. D'entrada s'observa que les rendes equivalents privades són majors en el cas de les llars beneficiàries monoparentals que

en els casos de les llars nombroses i en la resta. Les llars beneficiàries monoparentals disposen, durant els primers mesos de l'interval analitzat, de rendes equivalents privades de 250 euros aproximadament. Per a la resta de tipus de llars aquesta xifra és 150 euros en el mateix període. Si bé l'evolució és bastant similar a la de l'anterior Figura 8, cal destacar la variació que es produeix al mes de juliol per les llars que no són monoparentals ni nombroses. Aquest increment també és resultat de l'actualització de la quantia de l'IMV i no es veu reflectit en les llars nombroses perquè els llindars d'aquesta tipus de llar estan per sobre de l'IMV, per tant segurament no en són perceptores.

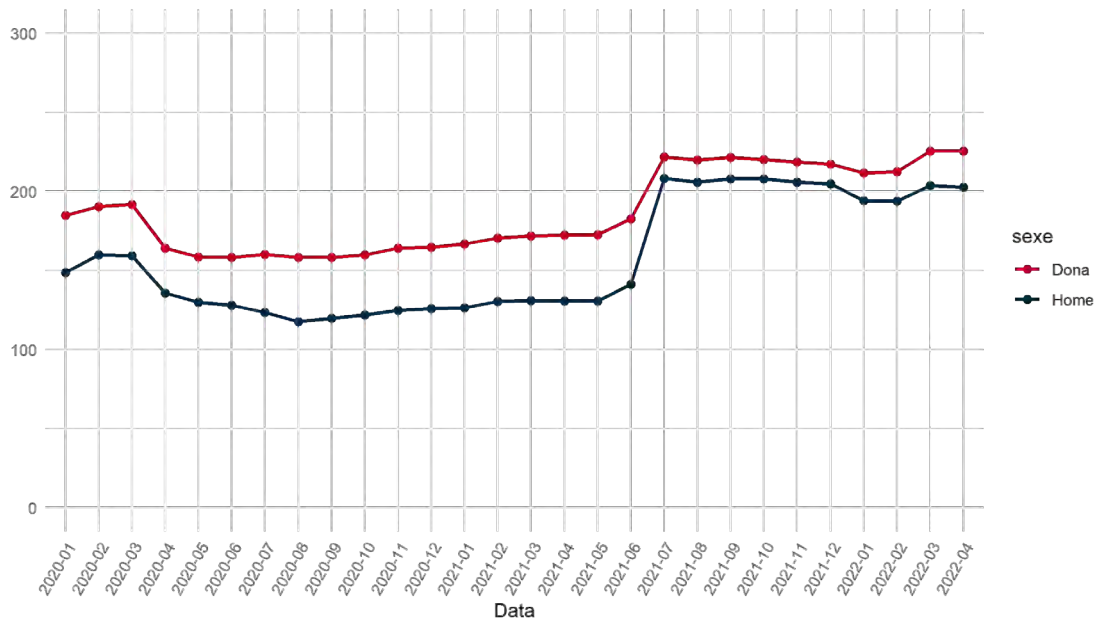
Figura 9. Mitjana de les rendes privades de les llars beneficiàries pel període gener 2020 a abril 2022 segons tipus de llar (renda equivalent)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Finalment, s'analitza l'evolució de la mitjana de les rendes equivalents privades de les llars beneficiàries en funció del sexe de la persona titular de la prestació. Si s'observa la Figura 10, destaquen dos fets. Primer, la mitjana de les rendes equivalents privades de les llars beneficiàries amb un home titular de la prestació és sempre inferior. Segon, la diferència de la mitjana de les rendes equivalents privades segons sexe disminueix a partir de juliol de 2021. Fins aquest mes, la diferència en funció del sexe se situava al voltant dels 41,50 euros. En canvi, a partir del juliol de 2021 fins a l'abril de 2022, aquesta diferència és de 13,51 euros, de mitjana.

Figura 10. Mitjana de les rendes equivalents privades de les llars beneficiàries pel període gener 2020 a abril 2022 segons sexe del titular de la prestació

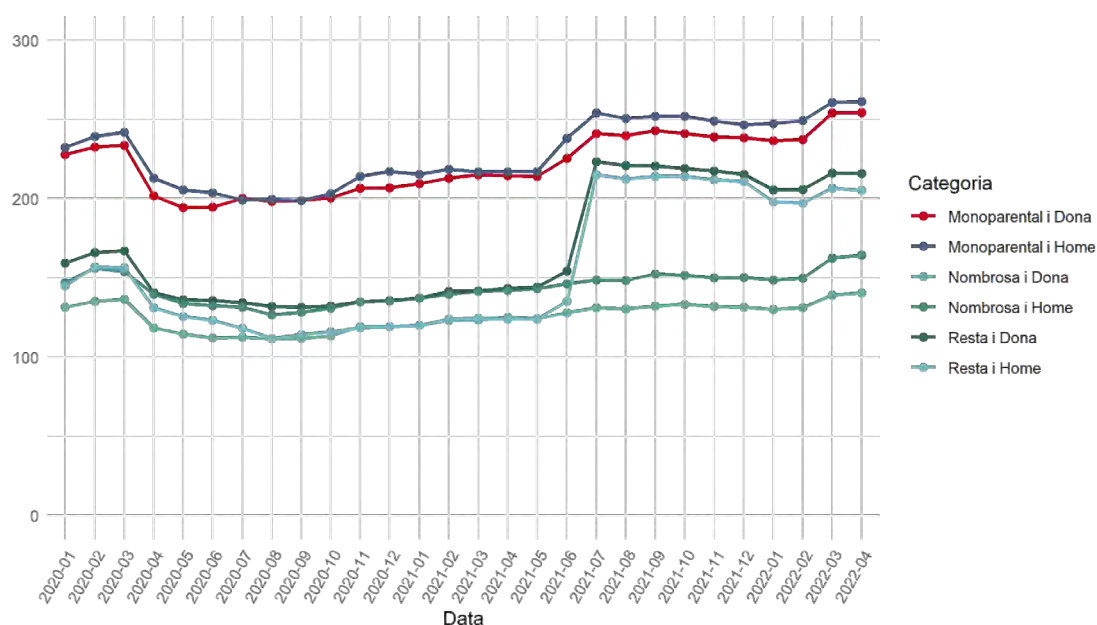

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

De nou, els salt que s’observa a juliol de 2021 reflecteix a l’actualització de les quanties de prestació IMV.

Tal com s’observa a la Figura 10, la renda equivalent de les llars en les quals la titular és una dona és superior que la renda equivalent de les llars en les quals el titular és un home. Tanmateix, si es revisen les diferències de gènere segons tipologia de llar (Figura 11), s’observa que per les llars monoparentals i nombroses les rendes són superiors quan el titular és un home que quan el titular és una dona. Les llars nombroses són les que presenten un nivell de renda inferior, especialment quan la titular de la prestació en aquella llar és una dona. Així mateix, si considerem l’evolució, s’observa que durant el final de l’any 2020 fins a la meitat de l’any 2021 les diferències entre la renda de les llars segons tipologia i gènere del titular són molt similars, mentre que a partir del 2021 augmenta la diferència.

Figura 11. Rendes de les llars segons sexe del titular i tipologia de la llar

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

3.3.5. Participació en polítiques d'activació

Les persones destinatàries de l'RGC (titulars i beneficiaris) del col·lectiu activables realitzen polítiques d'inclusió social i activació laboral a través del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) amb l'objectiu d'incorporar-se al mercat de treball i millorar la seva autonomia. En aquest sentit, una part important de valorar la implementació de l'RGC consisteix en analitzar com funciona aquesta qüestió, quins tipus de polítiques d'activació laboral s'han fet i com s'han desplegat.

Des de desembre de 2020 fins a abril de 2022¹⁸, un total de 55.193 persones beneficiàries han participat en polítiques actives d'ocupació¹⁹. Aquestes persones provenen de 48.418 llars perceptores d'RGC diferents. Això representa un 52,87% del total de persones perceptores d'RGC i un 72,89% de les llars perceptores d'RGC actives en el període considerat (col·lectiu activables).

¹⁸ Es modifica el període d'anàlisi perquè les dades de participació en polítiques actives de les que disposem són des de desembre de 2020.

¹⁹ De les 104.380 persones actives pel període analitzat per la participació en polítiques actives (desembre 2020 – abril 2022), un total 5.581 individus no s'han trobat a la base de dades sobre la participació en polítiques actives. A la base de dades de participació en polítiques actives d'ocupació hi ha informació de 6.487 persones que no consten com perceptores d'RGC durant el període analitzat i no s'inclouen en l'anàlisi. També s'han exclòs 59 individus que consta que han realitzat polítiques d'activació però que són menors de 16 anys, probablement per errors de registre de la data de naixement.

Consten un total de 228.027 activitats d'inclusió i orientació: 8.742 desenvolupades a desembre de 2020, 168.815 a 2021 i 50.470 fins a abril de 2022.

La Taula 40 mostra el nombre i la proporció de les activitats desenvolupades durant el període analitzat:

Taula 40. Nombre i proporció de polítiques d'activació desenvolupades segons tipologia

Tipologia	n	prop
Orientació i Informació professional	180.901	79,33%
1Q1	74.982	41,42%
Altres activitats amb contractació subvencionada	12.477	5,47%
Formació i qualificació	12.392	5,43%
Itinerari	12.246	5,37%
Intermediació Laboral	9.223	4,04%
Foment de l'Ocupació	742	0,33%
Assessorament per la Autoocupació i l'Emprenedoria	46	0,02%

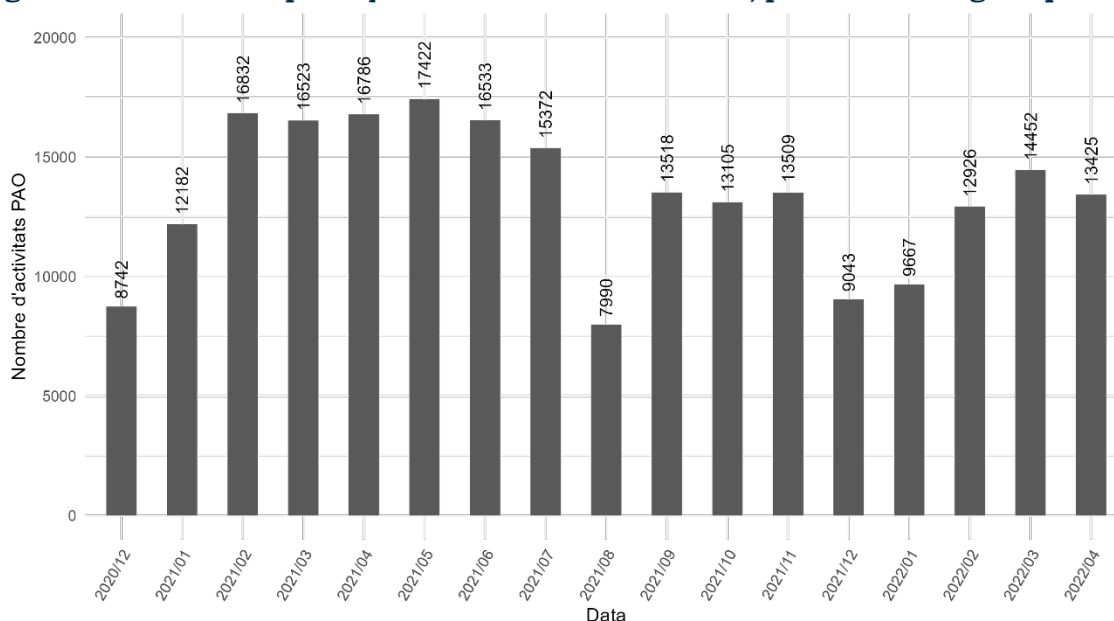
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del SOC. L'1Q1, qüestionari de definició de perfilat, forma part de les polítiques d'Orientació i informació professional

Com s'observa, l'activitat més habitual és la participació en sessions d'orientació i informació professional a les oficines del SOC, que representen el 79,33% de les activitats que s'han desenvolupat durant el període. Cal destacar que, un volum important d'aquest tipus d'activitats és la realització del qüestionari 1Q1, que representa un 41,42% del total de les activitats d'orientació. Amb una proporció molt menor, les persones perceptores d'RGC han participat en polítiques d'activació relacionades amb la contractació subvencionada (5,47%), polítiques de formació i qualificació (5,43%), itineraris d'inclusió (5,37%) i accions d'intermediació laboral (4,04%). Són molt poc freqüents les activitats de foment de l'ocupació (0,33%) i les activitats relacionades amb l'assessorament per l'autoocupació i l'emprenedoria (0,02%).

El 81,65% de les activitats d'inserció han estat **finalitzades**. D'aquestes, segons consta, el 93,14% han finalitzat amb un resultat positiu, un 0,87% han finalitzat per la inserció laboral de la persona que realitzava l'activitat, i un 0,66% han estat finalitzades amb resultat negatiu, sense concretar més informació.

La Figura 12 mostra el nombre d'activitats d'inclusió realitzades en cada mes del període analitzat. La mitjana mensual és de 13.413 activitats, amb un volum més elevat en el mesos compresos de febrer a juliol i una reducció del nombre d'activitats als mesos d'agost, desembre i gener. Aquests últims mesos coincideixen amb períodes de menys activitat a l'administració pública i, per tant, segurament de menys oferta d'activitats per part del SOC.

Figura 12. Nombre de polítiques d'activació executades, per mes al llarg del període.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del SOC.

Pel que fa a la **durada** de les activitats, destaca que el 66,34% de les activitats realitzades durant el període tenen una duració inferior a un dia, essent majoritàriament activitats d'orientació i informació. De mediana, les persones han participat en 3 activitats d'inclusió, que poden ser de diferent tipus. En aquest cas, sí que s'observen diferències de gènere: de mediana, les dones han participat en 4 activitats d'activació mentre que pels homes, la mediana de participació és de 3.

Pel que fa a la **realització d'itineraris d'inclusió i activació**, si bé consta que s'han fet moltes activitats vinculades als itineraris (12.246), els itineraris arriben a un total de 1.967 persones perceptores d'RGC.

Pel que fa a les **característiques de les persones participants** en polítiques actives, no s'observen diferències destacades en termes de perfil. La majoria de participants en polítiques actives són dones, el 57,76%. Tanmateix, és una proporció molt similar al total de persones perceptores durant el període considerat que són dones. La Taula 41 resumeix les característiques sociodemogràfiques de les persones que han participat en polítiques actives.

Taula 41. Perfil sociodemogràfic persones participants en PAO

Variable	Proporció
Titular	84,62%
Dones	57,77%
Edat mitjana	45,21
Nacionalitat espanyola	65,40%

Variable	Proporció
Nivell educatiu	
Estudis primaris	34,70%
Estudis secundaris	14,68%
Estudis post obligatoris	18,54%
Estudis universitaris	4,89%
Sense estudis	20,77%
Tipus de llar	
Llar més d'un adult amb menors	13,59%
Llar més d'un adult sense menor	10,09%
Monoparental	27,92%
Nombrosa	13,23%
Unipersonal	35,18%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del SOC.

Si comparem aquestes dades amb les característiques de les persones perceptores d'RGD durant el període, veiem que la diferència més destacada és el fet que la participació en polítiques actives és més habitual per les persones titulars de la prestació que per la resta de perceptores, tant pels homes com per les dones. En canvi, pel que fa les altres variables, no s'observen diferències destacades.

A banda de la participació en polítiques actives, el SOC registre el **perfil ocupacional** de les persones participants amb l'objectiu de poder oferir activitats que s'ajustin a les seves necessitats i competències.

D'una banda, es registra el **col·lectiu sociolaboral** que deriva del perfilat que es realitza amb el **qüestionari Q1** considerant l'itinerari previst (A,B,D,Z,E) i les ocupacions viables en diversos sectors laborals (1,2,3,4). La Taula 42 detalla el perfil sociolaboral de les persones que han realitzat el Q1 durant el període analitzat.

Taula 42. Proporció de persones participants en PAO segons col·lectiu sociolaboral

Col·lectiu i Sub-col·lectiu		Proporció
A.	Persona amb un itinerari previst a curt termini, es dirigeix a un mercat de treball favorable.	35,9%
A.1	La persona no necessita millorar la formació ni incrementar l'experiència.	1,29%
A.2	La persona necessita millorar l'experiència.	1,74%
A.3	La persona necessita millorar la formació.	14,91%

Col·lectiu i Sub-col·lectiu		Proporció
A.4	La persona necessita millorar l'experiència i la formació.	17,65%
B.	Persona amb un itinerari previst a mig termini, es dirigeix a un mercat de treball inestable.	6,38%
B.1	La persona no necessita millorar la formació ni incrementar l'experiència.	0,53%
B.2	La persona necessita millorar l'experiència.	0,59%
B.3	La persona necessita millorar la formació.	5,25%
C.	Persona amb un itinerari previst a mig o llarg termini, amb dèficits en un dels factors (estructurals o competencials).	11,62%
D.	Persona amb un itinerari previst a llarg termini, es dirigeix a un mercat de treball crític o no té una ocupació definida.	18,25%
Z.	Persona amb més d'un objectiu professional, cap de prioritari.	19,42%
Z.1	Persones amb diferents ocupacions viables, la majoria dins d'un sector que no està en retrocés o que s'adreça a diversos sectors.	11,81%
Z.2	Persona amb diferents ocupacions amb índex d'inserció moderat o bé ocupacions viables dins d'un sector en retrocés.	2,35%
Z.3	Persona amb diferents ocupacions, la majoria en retrocés o dins d'un sector en retrocés.	5,26%
R	Persona sense disponibilitat real per treballar ni per participar a polítiques actives.	6,47%
E	Persona que no coneix cap dels dos idiomes vehiculars.	2,27%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del SOC. Informació disponible per 46.558 persones adultes participant en polítiques actives.

Tal com s'observa, la majoria de les persones participants pertanyen al col·lectiu A, és a dir, els hi correspon un itinerari a curt termini i es dirigeixen a un mercat laboral favorable. Tanmateix, si ens fixem en el subcol·lectiu, destaca que la majoria han de millorar tant l'experiència com la formació. El segon col·lectiu més nombrós és el Z, persones que tenen més d'un objectiu professional, amb cap de prioritari i el tercer col·lectiu és el D, persones amb un itinerari previst a llarg termini, sense ocupació definida i que es dirigeixen a un mercat de treball crític, per tant, amb més necessitats d'itineraris d'integració i activació laboral. Finalment, destaca que un 6.47% de les persones participants no tenen disponibilitat real per treballar i/o participar en polítiques actives i un 2,27% no coneixen cap dels dos idiomes vehiculars.

Si desagreguem els col·lectius segons gènere (Taula 43), veiem que la proporció de dones es superior en el col·lectiu A, el qual té menys dificultats per incorporar-se al mercat de treball, però també als col·lectius E i R, els col·lectius amb més problemàtiques.

Taula 43. Proporció de dones i homes per col·lectiu sociolaboral

Col·lectiu	Dones	Homes
A. Persona amb un itinerari previst a curt termini, es dirigeix a un mercat de treball favorable.	36,99%	33,66%
B. Persona amb un itinerari previst a mig termini, es dirigeix a un mercat de treball inestable	5,76%	7,23%
C. Persona amb un itinerari previst a mig o llarg termini, amb dèficits en un dels factors (estructurals o competencials)	11,25%	12,13%
D. Persona amb un itinerari previst a llarg termini, es dirigeix a un mercat de treball crític o no té una ocupació definida	16,54%	20,61%
E. Persona que no coneix cap dels dos idiomes vehiculars	3,00%	1,26%
R. Persona sense disponibilitat real per treballar ni per participar a polítiques actives	7,08%	5,63%
Z. Persona amb més d'un objectiu professional, cap de prioritari.	19,39%	19,47%
N	26.978	19.580

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOC.

Finalment, també en relació amb el perfil laboral, el SOC recull la categoria de recerca de feina a partir de la classificació CNO-11, un sistema de classificació de les ocupacions segons competències i feina realitzada. La Taula 44 en detalla la proporció segons les categories principals, desagregant per gènere.

Taula 44. Proporció de participants segons categoria CNO – 11 i gènere

Categoria CNO - 11	Total	Dones	Homes
Directors i gerents	0,52%	0,28%	0,83%
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	4,67%	4,70%	4,68%
Tècnics, professionals de suport	7,48%	6,42%	8,82%
Ocupació comptable, administrativa i altres empleats d'oficina	7,61%	11,28%	3,10%
Treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	27,16%	33,79%	18,87%
Treballadors qualificats al sector agrícola, ramader, forestal i pesquer	1,92%	0,53%	3,67%
Artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors)	10,40%	1,66%	21,30%
Ocupadors d'instal·lacions i maquinària i muntadors	5,16%	1,36%	9,87%

Categoria CNO - 11	Total	Dones	Homes
Ocupacions elementals	35,07%	39,99%	28,86%
N	32.920	18.265	14.655

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOC. Informació disponible per 32.920 persones majors de 16 anys, 18.265 dones i 14.655 homes.

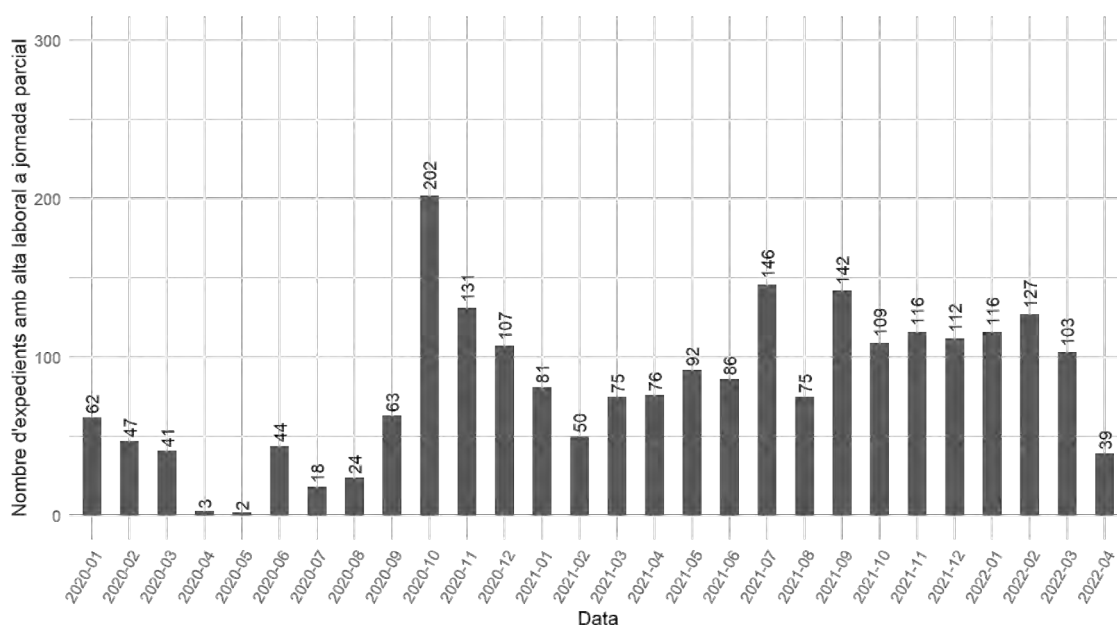
Entre les persones per les quals hi ha informació, es detecten diverses coses interessants. D'una banda, una majoria de persones perceptores d'RGC busca ocupació en sectors ocupacionals elementals (35,07%) o en ocupacions relacionades amb la restauració (27,16%). En termes de gènere, s'observa una proporció bastant superior de dones que homes en ocupacions elementals (el 39,99% vs. 28,86%). Així mateix, també es veuen diferències per sectors amb una proporció més gran d'homes en ocupacions artesanals i treballadors qualificats (21,30% vs. 1,66% de les dones) i en ocupacions d'instal·lacions i maquinari i mutadors, (el 9,87% vs. el 1,36% de dones) mentre que trobem més dones en els sectors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors (un 33,79% vs. el 18,87% en el cas dels homes).

3.3.6. Activitat laboral de les persones destinatàries

Pel col·lectiu d'activables, l'RGC té per objectiu fomentar la inserció laboral a través de la participació en polítiques actives. Per les llars monoparentals, llars nombroses i llars amb una persona major de 55 anys i aturada de llarga durada, la prestació es compatible amb l'activitat laboral a temps parcial. Així mateix, per la resta de llars la prestació es compatible amb l'activitat laboral a temps parcial sempre que els ingressos siguin inferiors al llindar per un màxim de 6 mesos. Si l'activitat laboral és a temps complet, les llars poden seguir perceben la PCAI per un màxim de 6 mesos. L'objectiu de les compatibilitats laborals és garantir que les persones perceptores de la prestació es reinsereixen al mercat laboral per tal de superar la situació de pobresa a mitjà i llarg termini. Aquesta secció analitza les altes per contracte laboral a temps complet i a temps parcial durant el període considerat.

Entre gener de 2020 i abril de 2022, hi ha hagut 7.266 altes laborals entre les llars perceptores d'RGC, 4.822 d'RGC i 2.444 de PC. El 31,50% han estat contractes a jornada parcial i el 68,50% a jornada completa. La Figura 13 i la Figura 14 mostren l'evolució del nombre d'altes laborals a jornada parcial (Figura 13) i jornada completa (Figura 14) pel conjunt de mesos del període considerat.

Figura 13. Nombre d'altres laborals al període per contracte a jornada parcial

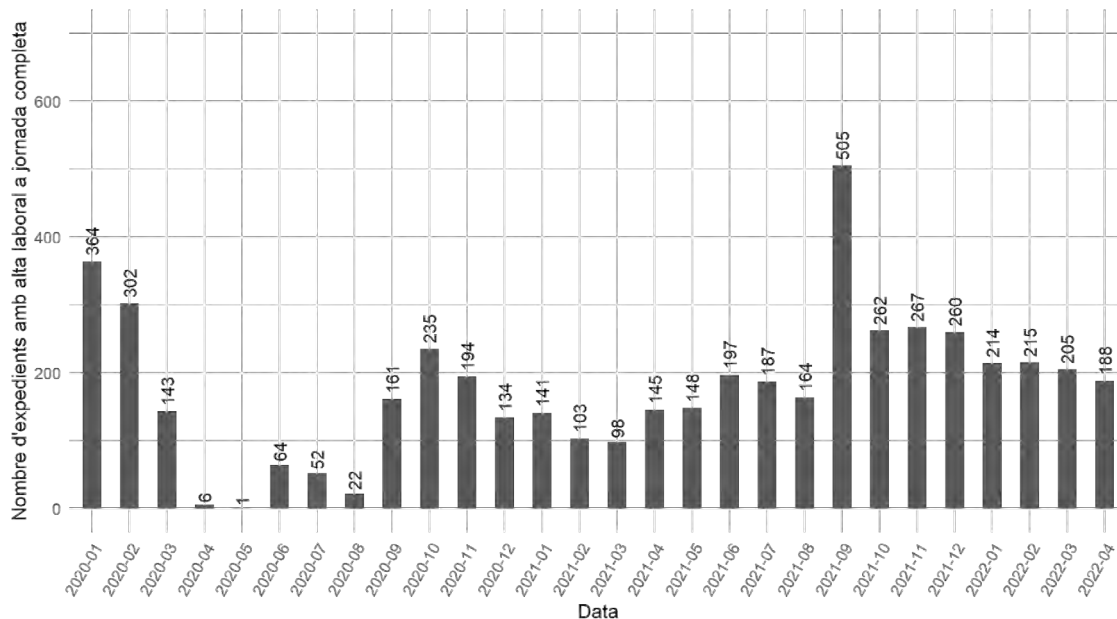

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Com s'observa a la Figura 13, el nombre d'altres laborals per contracte a jornada parcial no segueix una evolució constant, sinó que experimenta increments i reduccions en funció del mes. El nombre d'altres sempre se situa per sota de les 203 altres mensuals. El nombre màxim, de 202 altres, es registra al mes d'octubre de l'any 2020. El nombre mínim d'altres, es produeix al mes de maig de 2020. Cal destacar que, durant els mesos posteriors a l'inici de la pandèmia de la covid, disminueix considerablement el nombre d'altres laborals a jornada parcial.

La Figura 14 ens mostra el nombre d'altres laborals per al període de contracte a jornada completa.

Figura 14. Nombre d'altres laborals al període per contracte a jornada completa

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Es pot observar a la Figura 14, que la tendència del nombre d'altres per contracte a jornada completa també és variant. Els mesos on es concentren la majoria de les altres laborals són setembre i octubre, tant per l'any 2020 com l'any 2021. El nombre màxim d'altres, de 505 altres, es registra al mes de setembre de l'any 2021. Aquesta xifra suposa més del doble del màxim d'altres registrades a temps parcial. El nombre mínim, d'una sola alta, s'ha registrat al mes de maig de 2020. De la mateixa manera que en la figura anterior (Figura 14), es redueix el nombre d'altres durant els mesos posteriors a l'inici de la pandèmia.

Les dades d'activitat laboral s'han de prendre amb cautela ja que les que corresponen a l'any 2020 van ser afectades per la pandèmia de la covid, i podria ser que, tot i que els expedients comptabilitzen l'alta laboral, aquesta no fos realment efectiva per la disrupció del mercat laboral durant els mesos de més afectació.

Durant el període analitzat un total de 2.289 expedients reben una alta laboral per contracte a jornada parcial. La Taula 45 detalla el nombre d'altres laborals segons jornada i tipus de llar. Com s'observa, la majoria d'aquestes altres corresponen a llars monoparentals amb 1.141 altres, les segueixen les llars unipersonals amb 373 i les llars amb més d'un adult amb menors amb un total de 337 altres. Pel que fa a les altres laborals a jornada complet, el nombre d'expedients amb alta per contracte a jornada completa durant el període considerat és de 4.977 expedients. La majoria d'aquesta altres corresponen a llars unipersonals, seguides per les llars monoparentals i les llars nombroses

Taula 45. Nombre total d'expedients que reben una alta laboral segons tipologia de llar i tipus de contracte

Tipologia de llar	Altes laborals per contracte parcial	Altes laborals per contracte complet
-------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

Llars unipersonals	373	1.770
Llars monoparentals	1.141	1.162
Llars nombroses	292	818
Llars amb més d'un adult sense menor	146	420
Llars amb més d'un adult i amb menors	337	807

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Així mateix, també és interessant considerar la durada **mitjana de l'activitat laboral**. La Taula 46 mostra durada mitjana de la compatibilitat pels expedients que reben una alta laboral segons la tipologia de contracte laboral (a jornada parcial o completa). Les dades es presenten de forma separada per cada any (2020, 2021 i 2022). Tanmateix, cal tenir en compte que comparar les dades anualment només és possible entre els anys 2020 i 2021, ja que per l'any 2022 les dades només arriben fins al mes d'abril.

Taula 46. Duració mitjana del contracte laboral (en mesos) segons any i tipus de jornada.

Tipus de contracte	Mitjana durada contracta laboral en mesos		
	2020	2021	2022 (abril)
Contracte laboral a jornada parcial	4,96	5,38	2,81
Contracte laboral a jornada completa	3,96	3,26	2,24

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Per les llars monoparentals, les llars nombroses i les llars amb una persona major de 55 anys que ha estat en situació d'atur de llarga durada, l'RGC es compatible amb l'activitat laboral. Per la resta de llars, es pot compatibilitzar la prestació amb un contracte a temps parcial per un temps màxim de 6 mesos, si els ingressos són inferiors al llindar de la prestació i es pot compatibilitzar la PCAI amb un contracte a temps complet per un termini màxim de 6 mesos. La Taula 47 mostra el total de llars compatibilitzant l'RGC amb l'activitat laboral a jornada parcial segons la seva tipologia.

Taula 47. Nombre de llars compatibilitzant l'RGC amb l'activitat laboral segons tipus de contracte

Tipus de contracte ²⁰	Nombre de llars compatibilitzen		
	2020	2021	2022
Contracte laboral a jornada parcial	210	268	45
Contracte laboral a jornada completa	906	923	171

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

²⁰ Pel càlcul de les llars que compatibilitzen la prestació s'han inclòs les llars que reben una alta laboral i una baixa per evitar distorsions, ja que existeix un volum de les microdades que només inclouen una alta i per lo tant, identifiquen que es troba en alta tot el període.

La Taula 47 permet detectar quin és el volum de llars beneficiàries que compatibilitzen l'activitat laboral i la prestació, almenys durant un mes per cadascun dels anys avaluats en l'informe, del 2020 al 2022. La proporció de llars que compatibilitzen una alta laboral per contracte a jornada completa i reben la PCAI, és superior a les llars compatibilitzant una alta laboral per contracte a jornada parcial. En general, per ambdós casos el volum de llars que compatibilitzen la prestació amb l'activitat laboral és baix.

De nou, si ens fixem amb la durada de la compatibilitat amb l'RGC i l'activitat laboral, veiem que es limitada. La Taula 44 mostra la mitjana de durada de la compatibilitat d'RGC segons tipus de contracte.

Taula 48. Durada mitjana de la compatibilitat en mesos pels expedients que reben una alta laboral durant el període i segons tipologia de contracte

Tipus de contracte	Mitjana durada compatibilitat en mesos		
	2020	2021	2022
Contracte laboral a jornada parcial	4,63	4,95	2,96
Contracte laboral a jornada completa	4,03	3,10	1,86

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

D'entrada s'observa que, independent de l'any analitzat, la compatibilitat pels expedients que reben una alta laboral amb contractes a jornada parcial, tenen una durada més llarga que els contractes a jornada completa. Si fem la comparativa anual entre els anys 2020 i 2021, trobem que la durada de l'activitat laboral de la prestació amb contractes a jornada parcial és una mica més curta durant el primer any. L'any 2020 és de 4,63 mesos i, l'any 2021, de 4,95 mesos. En canvi, la duració de l'activitat laboral amb contractes laborals a jornada completa és més llarga pel 2020, i la diferència anual és major que en el cas dels contractes a jornada parcial. La durada mitjana de la compatibilitat de la prestació amb contractes laborals a jornada completa és de 4,03 mesos per l'any 2020 i de 3,10 mesos per a l'any 2021.

Pel que fa a les dades de l'any 2022, trobem que la durada de la compatibilitat amb contractes a jornada parcial és de 2,96 mesos i de 1,86 mesos pels contractes amb jornada completa. Recordem que aquesta mitja calculada amb dades de gener de 2022 a l'abril del mateix any, per tant, amb informació parcial.

La Taula 49 ens mostra el nombre total d'expedients que reben una **alta laboral segons sexe del titular de la prestació**. Les dones registren un total de 4.300 altes laborals i els homes un total de 2.966 altes. Per ambdós sexes és més comú registrar una alta laboral per contracte a jornada completa. Tanmateix, la proporció es molt major entre els homes. Del total d'altes laborals de titulars dones un 59,16% són a jornada completa i, pels titulars homes, aquest percentatge s'incrementa fins al 82,03%. Així, tot i que tant per homes com per dones la majoria de contractes són a jornada completa, s'observa una diferència important de proporció. Quan les dones tenen una alta laboral, tendeix a ser per un contracte a jornada parcial en major mesura que en el cas dels homes; en un 40,84% del total dels contractes dels titulars dones i en un 17,97% dels contractes dels titulars homes (Taula 45).

Taula 49. Nombre total i relatiu d'expedients que reben una alta laboral segons sexe del titular de la prestació

Tipus de contracte	Dones	Homes
Contracte a jornada parcial	1.756 (40,84%)	533 (17,97%)
Contracte a jornada completa	2.544 (59,16%)	2.433 (82,03%)
Total	4.300	2.966

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

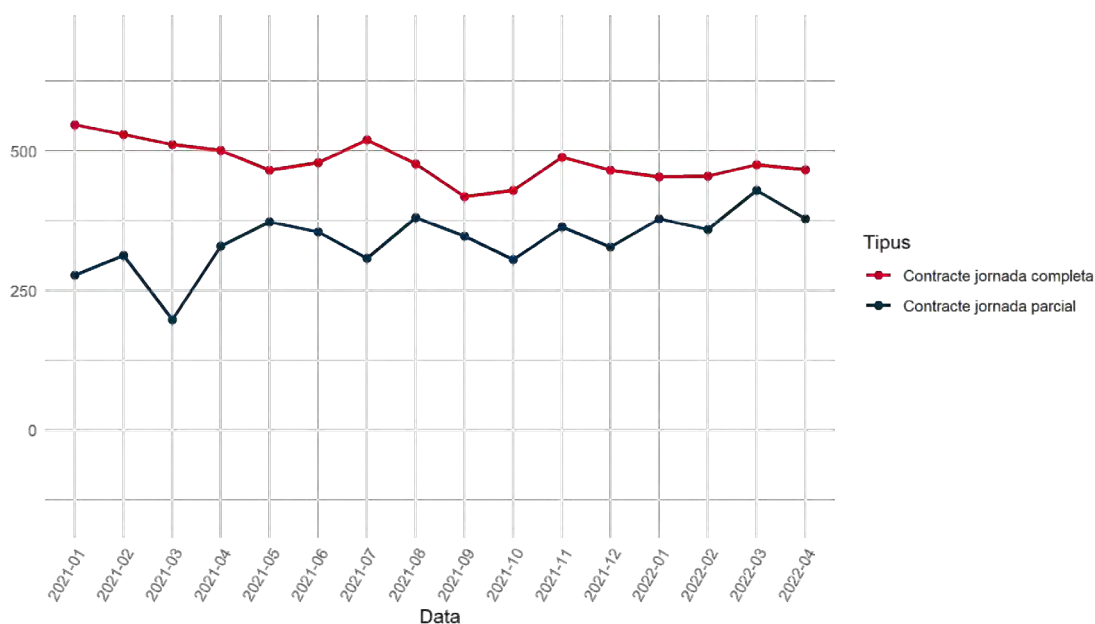
Per aprofundir en les causes d'aquetes diferències s'ha examinat el nombre de menors a càrrec en funció de si el titular de la prestació d'RGC és un home o una dona per les llars que obtenen altes laborals a temps complet i temps parcial. Les llars que tenen com a titular una dona i aconseguen durant el període una alta laboral per contracte parcial, presenten de mitjana 1,08 menors, en canvi, les llars que tenen a un home com a titular, registren de mitjana 1,25 menors. Pel que fa a les altes per contracte a jornada completa, s'estima que les llars estan formades de mitjana per 1,13 menors quan el titular és una dona, i per 0,90 menors de mitjana quan és home. En el cas d'aquestes últimes llars, amb titular home, s'ha pogut observar que la majoria de llars no contempen cap menor.

Segons el nivell educatiu, les altes per contracte parcial no presenten gaires diferències per homes i dones, el percentatge de titulars dones que no indiquen una educació superior a la secundària ascendeix a un 50,60% i a un 57,60% per homes, sent la dels homes superior. Tots dos grups presenten una proporció d'un 6% aproximadament de titulars amb educació universitària. En canvi, per les altes per contracte a jornada completa, el percentatge de dones amb una formació inferior a la secundària és bastant inferior a la dels homes, un 47,90% per dones, respecte el 59,50% per homes. I pel que fa als estudis universitaris, les dones registren un 8,37% de titulars, i els homes només un 5,26%.

Finalment, la Figura 15 ens mostra l'evolució del **salari mitjà** dels expedients que reben una alta laboral durant el període segons tipologia de contracte de l'1 de gener del 2021 al 30 d'abril de 2022. Com que l'import de la prestació s'actualitza en funció dels ingressos que perceben les llars, el salari s'ha estimat calculant la diferència entre la quantia de la prestació que rep la llar en el moment de l'alta laboral i la mateixa quantia un mes posterior a l'alta laboral, quan l'import regulat ja s'haurà modificat en funció dels ingressos salarials.

Com s'observa a la Figura 15 al llarg del període, l'evolució del salari mitjà segueix dues tendències diferents en funció de si el salari prové d'un contracte a jornada parcial o completa. El salari mitjà derivat d'un contracte a jornada a completa tendeix a reduir-se, mentre que el del contracte a jornada parcial incrementa. Per tant, la diferència del salari mitjà es redueix entre, d'una banda, les llars que reben alta laboral per contracte a jornada completa i, per altra banda, les que ho fan per un contracte a jornada parcial. Tanmateix, el salari mitjà derivat d'un contracte a jornada completa sempre se situa per sobre del salari derivat d'un contracte a jornada parcial.

Figura 15. Evolució del salari mitjà dels expedients que reben una alta laboral durant el període segons tipologia de contracte

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

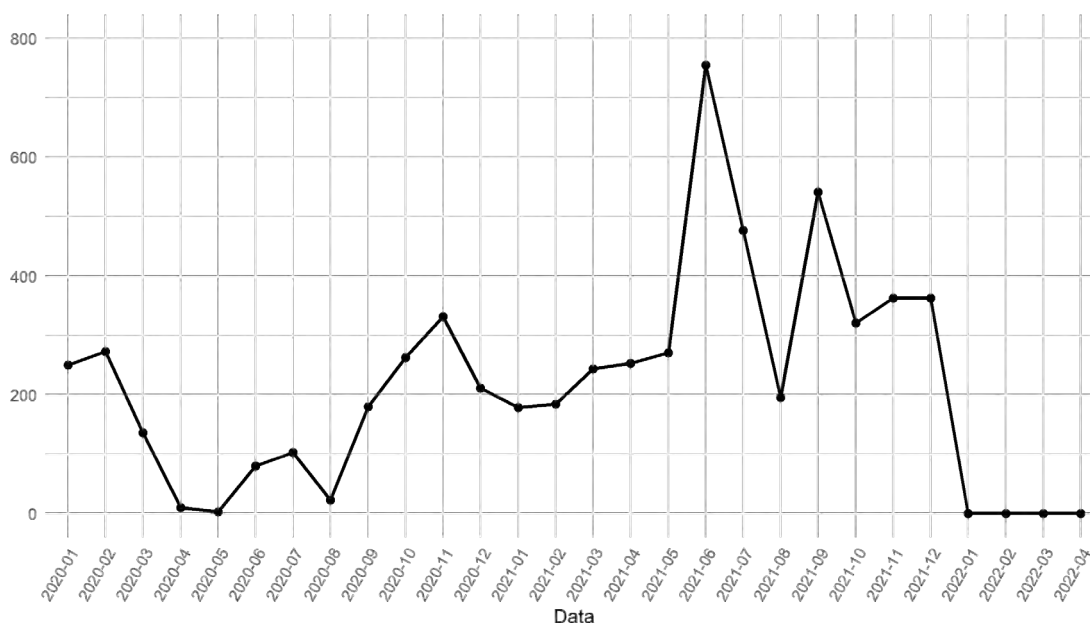
3.3.7. Suspensions i extincions d'expedients d'RGC – activables

En aquest apartat s'analitza el volum i l'evolució de les suspensions i extincions d'RGC considerant el mes de resolució i els motius de suspensió i d'extinció.

Pel que fa les suspensions, durant el període analitzat hi ha hagut un total de 6.011 suspensions, 5.880 expedients amb una única suspensió, 60 expedients amb dues suspensions i un expedient amb tres suspensions. Del total de 5.949 expedients suspesos, la major part corresponen a suspensions del col·lectiu d'RGC, un 56,7% per sobre del 43,3% de PC.

La Figura 16 ens mostra l'evolució del nombre d'expedients suspesos per mes de resolució. D'entrada trobem que el nombre d'expedients suspesos per mes no segueix una tendència constant. Si bé en un primer període, fins a maig de 2021, el nombre d'expedients al mes experimenta pujades i baixades, la xifra sempre es manté per sota dels 400 expedients suspesos. En canvi, a partir del mes de maig de 2021, es registren valors per sobre d'aquesta xifra, arribant inclús a més de 700 expedients suspesos al mes juny de l'any 2021. Pels últims quatre mesos analitzats no es registra cap suspensió d'expedients, totes les identificades en el període són suspensions cautelars, en concret el volum ascendeix a 2.840 expedients. De les quals la majoria es concentren al mes d'abril de 2022, amb 960 suspensions cautelars.

Figura 16. Evolució del nombre d'expedients suspesos per mes de resolució

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

En el pic de suspensions que es pot observar a juny de 2021, es produeixen majoritàriament en llars monoparentals (31,4%) i llars unipersonals (44,1%) i en tots casos responen a canvis en el nivell d'ingressos d'aquestes llars. En el cas de l'increment que es pot apreciar a setembre de 2021, les suspensions es produeixen principalment en llars unipersonals (38,6%) i gairebé en la totalitat dels casos per motius laborals.

La Taula 50 ens mostra motiu de suspensió. Trobem que el motiu de suspensió majoritari és el d'activitat laboral, ja sigui de la persona titular o d'una altra persona beneficiària. Dins d'aquest grup, trobem que el contracte a jornada completa i l'alta d'autònoms, són els motius més freqüents i representen, respectivament, el 43,49% i l'11,45% del total de suspensions motivades per l'activitat laboral. Dins del total de motius de suspensió, també és rellevant el canvi en la situació d'ingressos, que representa el 36,98% del total. En canvi, les qüestions administratives són una proporció molt petita, del 0,62%, dins del total de motius de suspensió.

Taula 50. Motius de suspensió

Motiu	% suspensions
Activitat laboral (titular o beneficiari)	62,40%
Contracte a jornada completa	43,49%
Pla empresa - titular/ no titular	0,85%
Pla inserció - titular	5,34%
Pla inserció - no titular	1,28%
Alta autònoms - titular/ no titular	11,45%

Canvi en la situació d'ingressos	36,98%
Qüestions administratives (incompliments de requeriments i altres)	0,62%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Del total d'expedients suspesos, un 57,9% corresponen a expedients que presentaven una dona com a titular, i un 42,1% d'expedients a homes.

Pel que fa a la tipologia de llar, les suspensions es produeixen majoritàriament a llars unipersonals amb un 36,8% de les suspensions, seguidament de les llars monoparentals amb un 28,6% dels casos. Les llars nombroses i les llars amb més d'un adult però que no presenten cap menor, concentren cadascuna un 12,8% dels casos, i per últim les llars que es troben formades per més d'un adult i que consten amb la presència de menors són les que registren menys suspensions amb un 9,01% dels casos.

Si examinem la proporció de llars suspeses per canvis en la seva situació laboral trobem que existeix paritat entre els expedients de titularitat femenina i masculina. Si es considera la tipologia de contracte, els homes presenten una lleugera proporció més alta que les dones, de suspensions per contractes a jornada completa: 50,7% pels homes, 49,3% les dones.

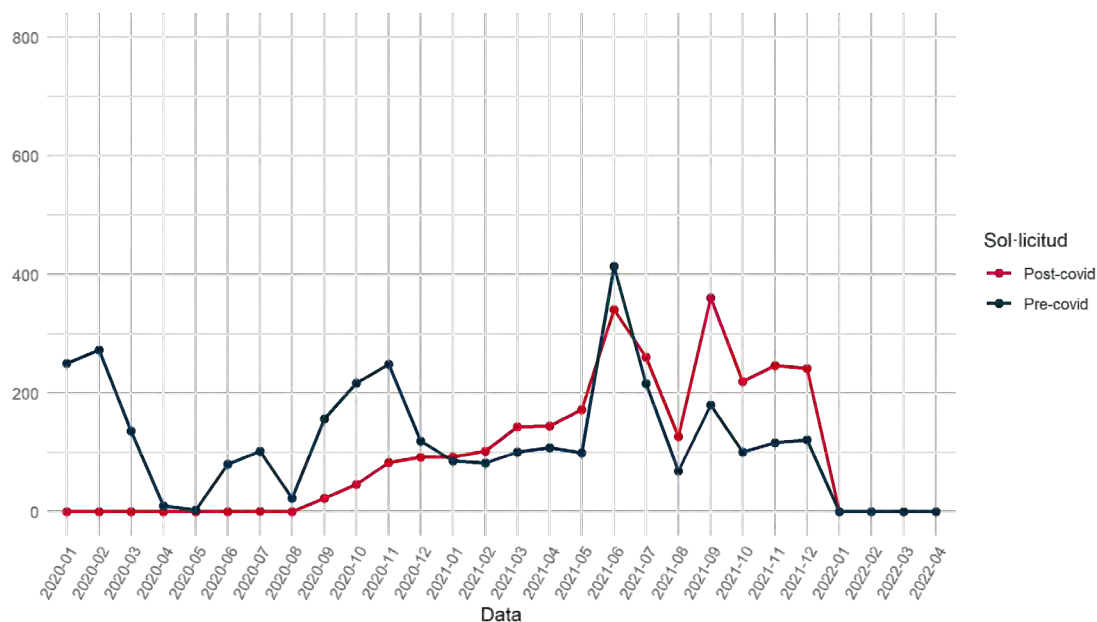
Si ens fixem en la per tipologia de llar suspeses per motius laborals, s'observa bastanta variació en funció de si el titular de la llar és una dona o un home. Del total d'expedients suspesos amb una dona com a titular, un 41,2% són llars monomarentals, un 24,2% són llars unipersonals, un 15% són llars amb menors i un 12% són llars nombroses, per últim, un 7,62% són llars amb més d'un adult amb menors. Aquesta tendència no és gaire similar en els casos d'expedients suspesos en els quals el titular de la prestació és un home, en aquest cas les llars que concentren un volum més alt de suspensions per raons laborals són les unipersonals amb un 51,3% dels casos, en segon lloc, es troben les llars nombroses, amb un 18,8% de suspensions, un 16,6% per les llars amb més d'un adult amb menors a càrrec, un 9,17% per les llars sense menors, i en últim lloc, les llars monoparentals, que no arriben al 5% de les suspensions.

La mitjana d'edat per les llars suspeses per motiu laboral és de 44,2 anys per dones titulars, i superior pels titulars homes amb 48,2 anys de mitjana.

Pel que fa a la proporció de llars amb titular que no presenta una educació superior a la secundària, trobem un percentatge més elevat pels homes, amb un 56,8%, que no les dones amb un 45,8%, indicant que la inserció de les persones amb baixa formació és més habitual pels homes.

Per aprofundir en l'anàlisi de les suspensions s'ha analitzat si hi ha diferència entre els expedients que van sol·licitar la prestació durant els mesos de gener a març del 2020, és a dir, abans de la pandèmia i els expedient que van sol·licitar l'RGC amb data posterior a abril de 2020. La Figura 17 mostra l'evolució de suspensions per ambdós col·lectius.

Figura 17. Evolució del nombre de suspensions d'expedients segons si data de sol·licitud és anterior o posterior al mes d'abril de 2021.

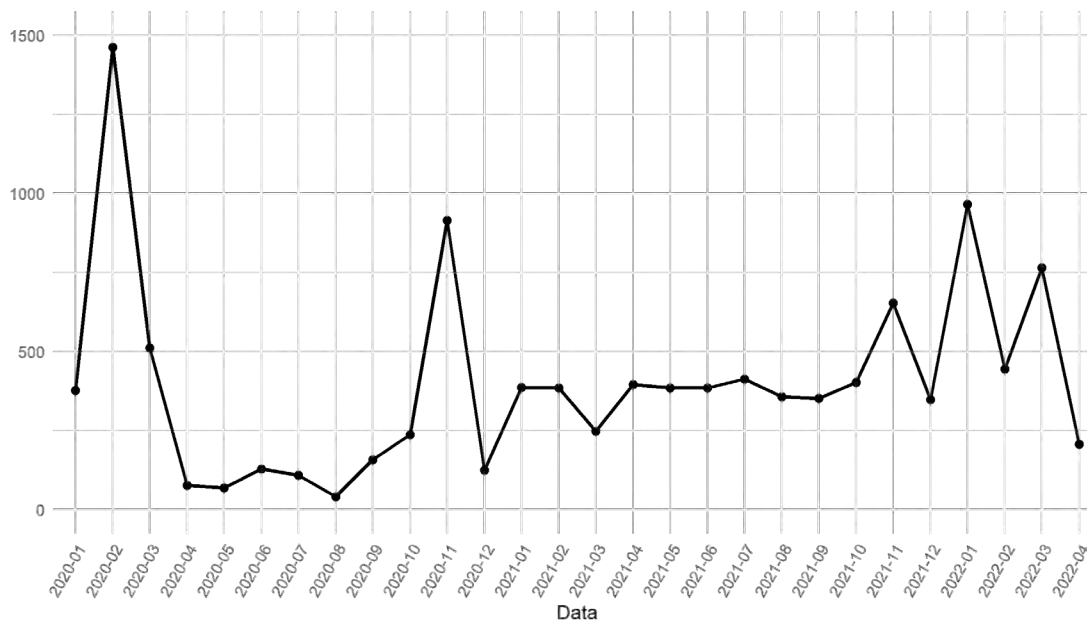
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM. Grups pre-Covid: data de sol·licitud anterior a abril 2020. Post-Covid data sol·licitud posterior a l'abril del 2020.

- En els mesos de gener – març 2021 i agost – desembre 2021, les suspensions dels expedients post-covid superen les dels pre-covid. Per contra, a partir de d'agost de 2018 les suspensions del grup post-covid són superiors.
- Els principals motius de suspensió dels expedients que van sol·licitar la prestació abans de l'esclat de la pandèmia van ser, en un 39,8% dels casos per un contracte de treball a jornada completa de titular o beneficiari, en un 37,5% per canvi d'ingressos, i en un 15,36% per treball en alta d'autònom.
- En canvi, les suspensions dels expedients que van demanar la prestació un cop iniciada la pandèmia de la Covid, tenen més suspensions per contractes ,a jornada completa d'un membre de la llar (47,9%), una proporció similar de suspensions per canvis en el nivell d'ingressos (36,3%) i una proporció inferior de suspensions per treball en alta d'autònom un (6,63%).

Pel que fa a les **extincions**, durant el període analitzat s'han produït un total de 11.279 extincions, 7.807 d'expedients d'RGC i 3.472 d'expedients de PC. Pel que fa a l'evolució del nombre d'expedients extingits per mes de resolució, com veiem a la Figura 18, no segueix una tendència constant durant el període analitzat. D'entrada s'observa un pic de gairebé 1.500 expedients extingits al mes de febrer de l'any 2020. Després d'aquest mes, el nombre d'extincions disminueix fins arribar gairebé a zero al mes d'agost del mateix any. Seguidament, es registra un increment de les extincions fins a produir-se un altre pic al mes de novembre de 2020.

Durant els següents mesos el nombre d'extincions s'estabilitza una mica al voltant dels 450 expedients extingits al mes. Finalment, en els darrers mesos, la variació torna a fer-se més notòria, però mai supera els màxims registrats en un principi.

Figura 18. Evolució del nombre d'expedients extingits per mes de resolució

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de CURAM.

La Taula 51 ens mostra el pes de cada motiu d'extinció sobre el total. Trobem que una gran proporció de les extincions es produeixen perquè, per aquell expedient, la prestació ha restat suspesa durant més de 12 mesos. Seguidament, trobem el motiu de pèrdua del requisit d'ingressos o de patrimoni, que representa el 23,38% del total. El tercer motiu més freqüent és l'incompliment d'obligacions degut a la no comunicació de canvis, representant el 21,01% dels casos. La resta de motius tenen una representativitat inferior al 6,31%.

Taula 51. Motius d'extinció

Motiu	% extincions
Prestació suspesa més de 12 mesos	30,72%
Pèrdua del requisit d'ingressos/patrimoni	23,38%
Incompliment obligacions: no comunicació canvis	21,01%
Pèrdua requisit: residència	6,31%
Canvis unitat familiar	5,31%
Incompliment obligacions: abandonament feina	4,22%
Incompliment requeriments	4,04%
Contracte treball superior al llindar	1,48%

Incompliment obligacions: rebutjar oferta de treball	0,80%
Renunciar	0,65%
Incompliment obligacions	0,63%
Múltiples expedients	0,63%
Altres	0,28%
Incompliment obligacions: inscripció al SOC	0,27%
Engany	0,25%
Pèrdua requisit: edat	0,03%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de CURAM.

Si ens fixem en el perfil de les llars extingides, no hi ha cap variable que destaquï especialment. La Taula 52 resumeix les principals dades sociodemogràfiques de les llars extingides durant el període considerat. Trobem que en aquest cas la majoria de titulars són dones (54,10%) i de nacionalitat espanyola (66,50%), amb una mitjana de 50 anys d'edat. La majoria de titulars de la prestació que reben una extinció no tenen estudis secundaris o superiors (62,20%). Pel que fa al tipus de llar, destaca una forta presència de les llars unipersonals, que representen el 43,50% del total. També són importants les llars monoparentals (24,10%).

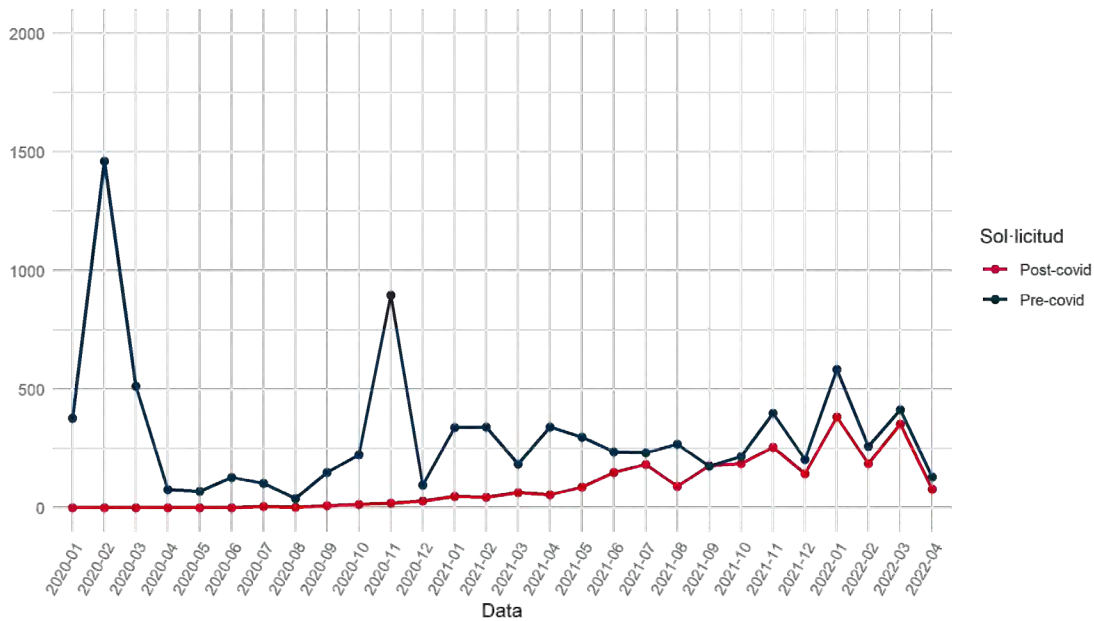
Taula 52. Dades sociodemogràfiques dels titulars de la prestació que reben una extinció

Característiques demogràfiques	% titulars
	TOTAL
Dones	54,10%
Edat mitjana	50,00
Nacionalitat espanyola	66,50%
Nivell educatiu	
Sense estudis	25,80%
Estudis primaris	36,40%
Estudis secundaris	11,90%
Estudis post obligatoris	20,50%
Estudis universitaris	5,39%
Tipus de llar	
Monoparental	24,10%
Nombrosa	11,80%
Unipersonal	43,50%
Llar amb més d'un adult sense menor	9,66%
Llar amb més d'un adult amb menor	10,90%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de CURAM.

La Figura 19 ens mostra l'evolució de les extincions dels expedients segons si la sol·licitud de la prestació es realitza abans o després de l'abril de 2020. Aquesta separació es fa per poder copsar el possible efecte de la pandèmia en el nombre d'extincions.

Figura 19. Extincions dels expedients segons si data de sol·licitud és abans o posterior a l'abril 2021.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de CURAM. Pre-covid: sol·licitud abans d'abril de 2020, pre-covid, sol·licitud després d'abril de 2020.

Si fem la comparativa a nivell d'extincions entre el col·lectiu definit com a pre-covid i post-covid, veiem que pel col·lectiu pre-covid hi ha un pic d'extincions al mes de febrer 2020 i al mes de novembre 2020. El pic que es produeix al febrer ja s'havia detectat a l'informe anterior. El nombre d'extincions dels expedients que sol·liciten la prestació a partir de l'abril de 2020, sempre es manté per sota del nombre d'extincions de sol·licituds arribades abans de la pandèmia. Durant els últims mesos, tant de l'any 2021 com de 2022, les extincions d'expedients amb data de sol·licitud pre-covid i post-covid evolucionen de manera similar.

3.3.8. Reducció de la pobresa severa entre les llars perceptores de l'RGC (activables)

Com ja s'ha considerat a l'apartat de disseny, un element fonamental per entendre la capacitat de l'RGC de complir els objectius que es proposa és analitzar l'adequació de la seva quantia i veure si la prestació permet reduir la incidència de la pobresa severa. És important analitzar si, gràcies a la prestació, les llars i persones perceptores d'RGC se situen per sobre del llindar de pobresa català i examinar si l'efecte de la prestació és igual per tots els tipus de llars.

Per tal de mesurar l'efecte de l'RGC utilitzem les dades d'abril de 2022. Tal com s'ha fet a la primera part de l'informe, establim el llindar de pobresa severa en el 40% de l'ingrés equivalent mitjà a Catalunya que per a l'any 2021, en uns ingressos anuals de 7.576,21 € i en una mitjana mensual de 631,35 €; i per l'any 2021, en 7.530,60 € anuals i un import mensual mitjà de 627,55 €.

Per calcular el nombre de llars en situació de pobresa severa abans de rebre la prestació, es resta la quantia d'RGC que rep cada llar, al llindar d'RGC que li correspon segons la seva tipologia. Seguidament, es calcula la renda equivalent de la llar amb l'escala d'equivalència de l'OCDE. S'assumeix que la renda privada de la llar és la diferència entre la quantia que la llar hauria de cobrar segons la seva tipologia i el que rep realment d'import d'RGC. A continuació es compara la quantia de renda equivalent amb el llindar de pobresa severa a 2021. Si la renda equivalent prèviament a la transferència regular d'RGC és inferior al llindar de pobresa severa per l'any 2021, s'estableix que la llar es trobava en situació de pobresa severa abans de percebre la prestació. Així mateix, per definir si una llar es trobava en situació de pobresa severa un cop rebuda la prestació, en aquest cas, es compara la seva renda privada post transferència al llindar i es defineix la seva renda posterior a la transferència com la quantia a cobrar d'RGC que pertorqui segons el nombre de membres.

A abril de 2022 hi ha 55.762 llars perceptores. Abans del pagament d'RGC, el 98,79% de les llars, és a dir, un total de 55.092 llars es troba en situació de pobresa severa, amb uns ingressos equivalents inferiors al 40% de la renda mediana equivalent a Catalunya l'any 2021. Això representa un total de 129.641 persones, el 99,06% de la població destinatària de l'RGC a abril de 2022.

Després de la transferència de l'RGC, s'observa una reducció molt rellevant del nombre de llars i persones perceptores d'RGC en pobresa severa. Taula 53 resumeix l'efecte de l'RGC en termes de reducció de la incidència per llars i per persones destinatàries.

Taula 53. Proporció de llars i persones en pobresa severa abans i després de la prestació d’RGC (destinataris abril 2022)

	Total perceptores en pobresa severa abril de 2022	% pobresa severa pre-RGC	% pobresa severa post-RGC
Llars perceptores	55.092	98,79%	32,95%
Persones destinatàries	129.641	99,06%	59,41%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

L’RGC redueix de manera significativa el percentatge de llars beneficiàries en situació de pobresa severa. Després del pagament d’RGC, un 66,64% de les llars beneficiàries que abans se situaven per sota del llindar, surten de la situació de pobresa severa. En el cas de les persones beneficiàries, l’efecte és una mica inferior. De les 129.641 persones beneficiàries d’RGC activable, el 99,06% estaven en risc de pobresa severa abans de la prestació. Després de la prestació, la proporció de persones destinatàries en pobresa severa és del 59,41%, per tant, l’RGC redueix en 39,65 punts percentuals el risc de pobresa severa entre les persones destinatàries de la prestació. Tanmateix, la transferència d’RGC no permet que un conjunt de 18.377 llars i 77.758 persones beneficiàries, superin el llindar de pobresa severa després de la prestació.

Les dades apunten que les llars amb més dificultats per superar la situació de pobresa són aquelles amb més membres. De fet, mentre que la mitjana de membres de les llars beneficiàries que superen la situació de pobresa severa gràcies a l’RGC és de 1,41 membres, en el cas de les llars que no superen el llindar, la mitjana és de 4,23 membres.

Per explorar més a fons la relació entre adequació de la quantia i nombre de membres de la llar, la Taula 54 detalla si les llars surten de la situació de pobresa severa (o no) en funció del nombre de membres de la llar.

Taula 54. Comparació de si les llars surten de la situació de pobresa severa o no segons el nombre de membres

	Llars perceptores a 04/22 pobres severes abans d’RGC	Llars perceptores a 04/22 pobres severes després d’RGC	Reducció de llars en pobresa severa	% Reducció de llars en pobresa severa
1 membre	23.822	0	23.822	100,00%
2 membres	10.996	0	10.996	100,00%
3 membres	7.788	6.269	1.519	19,50%
4 membres	5.811	5.433	378	6,50%

5 membres	4.052	4.052	0	0
6 membres	1.789	1.789	0	0
7 membres	578	578	0	0
8 membres	174	174	0	0
Més de 8 membres	82	82	0	0
Total	55.092	18.377	36.715	66,64%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

Com s'observa, trobem que la reducció en el nombre de llars en pobresa severa només es produeix si les llars tenen entre un i quatre membres. Per a les llars més grans de quatre membres, no es produeix cap canvi en aquest sentit. També cal remarcar que, si bé les llars amb un o dos membres surten de la situació de pobresa severa en tots els casos, la reducció és molt més petita en les llars de tres i quatre membres. Per a les llars de tres membres la reducció de llars en pobresa severa és del 19,50%, mentre que per a les llars de quatre membres és del 6,50%.

De nou, observem l'efecte ja comentat en l'apartat de disseny, però aquest cop amb dades reals. L'RGC té efectes diferents en funció del tipus de llar que rep la prestació, les llars amb menys membres tenen una protecció major que les llars amb més membres. Aquest disseny condiona la capacitat de l'RGC per reduir la incidència de la pobresa i fa que, tot i rebre la prestació algunes llars no superin el llindar. En aquest sentit, i recuperant la recomanació esmentada a l'apartat de disseny, seria interessant fer una anàlisi més detallada de l'impacte pressupostari de modificar les quanties per fer l'RGC més efectiva en termes de reducció de la incidència de la pobresa severa.

Així mateix, s'han considerant les característiques de les llars. La Taula 55 recull les principals característiques sociodemogràfiques dels titulars de la prestació a abril 2022, distingint en funció de si superen o no el llindar de pobresa severa gràcies a la prestació d'RGC per tal d'identificar quin perfil de llars i beneficiaris queda menys protegit per la prestació.

Taula 55. Característiques dels titulars de les llars beneficiàries. Abril 2022

Característiques sociodemogràfiques	Supera llindar post RGC	No supera llindar post RGC
Perfil del titular		
Dones	55,80%	69,60%
Edat mitjana	51,10	43,60
Nacionalitat espanyola	74,00%	61,20%
Nivell educatiu		
Sense estudis	20,60%	34,20%
Estudis primaris	36,90%	37,00%
Estudis secundaris	13,20%	12,40%

Estudis post obligatoris	22,80%	13,90%
Estudis universitaris	6,46%	2,58%
Tipus de llar		
Llars unipersonals	79,60%	
Llars monoparentals	14,60%	32,80%
Llars nombroses		21,70%
Llars amb més d'un adult sense menors	5,66%	9,09%
Llars amb més d'un adult amb menors	0,74%	36,40%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del CURAM.

S'observa que, d'entre el grup de titulars que aconseguen superar el llindar després de rebre la prestació, el 55,80% són dones. Aquest percentatge és inferior si el comparem amb la representativitat de les dones dins del grup que no considera superar el llindar que és del 69,60%. La mitjana d'edat dels titulars és de 51,10 anys pel grup que supera el llindar i de 7,5 anys inferior pel grup que no el supera, la mitjana d'edat del qual és de 43,60 anys. Hi ha una gran diferència pel que fa a tenir o no la nacionalitat entre els dos grups. S'observa que el 74% de les persones titulars que superen el llindar tenen nacionalitat espanyola, mentre aquest percentatge és del 61,20% en el cas del col·lectiu que no supera el llindar de pobresa severa després de rebre la prestació.

Per nivell d'estudis, s'observa que la major diferència entre percentatges es troba en el grup de persones sense estudis primàries i amb estudis post obligatoris. Veiem que el percentatge de persones sense estudis és 13,6 punts percentuals inferior en el cas del col·lectiu de titulars que no supera el llindar (34,20%). També hi ha una diferència significativa, de 8,9 punts percentuals, pel que fa als estudis post obligatoris. El grup que supera el llindar, comprèn un 22,80% del total de titulars amb estudis post obligatoris. En canvi, aquest percentatge en el cas del col·lectiu que no el supera és del 13,90%.

Per últim, respecte al tipus de llar trobem que la gran majoria de llars que aconseguen superar el llindar post RGC són llars unipersonals (71,60%). És important destacar que totes les llars unipersonals superen el llindar, en canvi, no hi ha cap llar nombrosa que aconseguixi superar-lo. En el cas de llars que no superen el llindar post RGC, trobem que un 36,40% són llars amb més d'un adult amb menors, un 32,80% de les llars són monoparentals, un 21,70% són llars nombroses i un 9,09% són llars amb més d'un adult sense menors.

En definitiva, el col·lectiu que no supera el llindar com a resultat de la prestació es caracteritza per tenir una major proporció de dones, titulars més joves, i amb menys representativitat de persones amb nacionalitat espanyola que el col·lectiu que sí que surt de la situació de pobresa severa després de rebre la prestació. Per contra, el grup de titulars que supera el llindar sol tenir un nivell d'estudis superior. Pel que fa al tipus de llar, les llars unipersonals sempre superen el llindar i les nombroses no ho fan mai indicant que l'adequació de la quantia d'RGC varia de manera important segons el tipus de llar i és adequada per les llars petites però insuficient per les llars més grans.

3.3.9. Resum executiu - Anàlisi del col·lectiu activable

Perfil llars i persones beneficiàries

Entre el col·lectiu d'activables, la majoria de llars habiten en localitats de més de 50.000 habitants. Pel que fa a la grandària de les llars, trobem que les llars del col·lectiu activable estan compostes, de mitjana, per 2,36 membres. La proporció més gran de llars beneficiàries es concentra en les llars unipersonals, les quals representen el 42,60% del total. També són importants les llars monoparentals, que representen el 27,50% del total.

Si ens fixem en el perfil de les persones titulars beneficiàries, trobem que la majoria són dones (59,50%) i la mitjana d'edat de les titulars és de 47,90 anys. La gran majoria dels titulars tenen la nacionalitat espanyola (68,60%). Quant al nivell educatiu, trobem que la majoria només tenen estudis primaris o no tenen estudis (61,50%). Ara bé, el percentatge restant té un nivell d'estudis més elevat, ja siguin estudis secundaris (13,60%), postobligatoris (19,70%) o universitaris (5,21%).

Quan s'exploren les dades del perfil segons el gènere de les persones titulars, trobem algunes diferències. Primer, les dones tenen una representativitat de 19 punts percentuals superior sobre el total de titulars (59,50% dones). Segon, els homes tenen una mitjana d'edat més alta (50,60 anys), que les dones (46,10 anys). Tercer, els homes de nacionalitat espanyola (66,50%) representen un percentatge de 3,5 punts percentuals inferior que les dones (70,00%). Quart, destaca que les dones titulars de llars perceptores integren una llar monoparental en el 43,30% dels casos. Pels homes titulars, aquest percentatge equival al 4,29%. En canvi, els homes titulars integren llars unipersonals (61,70%) en major mesura que les dones titulars (29,60%). No s'observen grans diferències pel que fa al nivell d'estudis.

Les persones beneficiàries (no titulars): 1) hi ha una menor presència de dones (47,60%), 2) l'edat mitjana és molt més baixa (15 anys), 3) hi ha menys presència de persones amb nacionalitat espanyola (58,80%) i 4) hi ha més persones amb un nivell educatiu d'estudis primaris o sense estudis (74,10%). Per últim, cal destacar que la majoria de menors destinataris són receptors de l'RGC (i no de la PC), independentment de la seva edat.

Diferències llars i persones beneficiàries abans i després de la pandèmia

Les dades d'implementació mostren un augment rellevant de les sol·licituds i llars beneficiàries d'RGC durant els mesos de pandèmia i els mesos posteriors. La durada mitjana de mesos amb la prestació activa és de 24,2 mesos pels expedients pre-covid i d'11,2 mesos pels expedients post-covid.

Es detecten algunes diferències pel que fa al perfil dels titulars i de les llars, segons si la sol·licitud de la prestació es fa abans o després de l'inici de la pandèmia. Cal destacar que en les sol·licituds post-covid trobem un perfil amb una mitjana d'edat 4 anys inferior (45,80 anys). També es troben diferències importants en el nivell d'estudis, els titulars de les

sol·licituds post-covid tenen un nivell d'estudis més alt (el 47,64% té estudis secundaris o superiors).

A escala de llar, trobem que la renda privada és més elevada en el cas de les sol·licituds pre-covid (286 €/mes), respecte les sol·licituds post-covid (318 €/mes). El tipus de llar també canvia, en el sentit que en el grup post-covid les llars nombroses disminueixen — passen a representar del 13,20% al 6,86% del total—, i les llars unipersonals incrementen —del 49,60% al 45,20%.

Complementarietat amb l'IMV

Del total d'expedients, el 17,42% complementen la prestació de l'RGC amb l'IMV i són 12.158 expedients en total. La majoria d'altres d'aquest tipus es registren als mesos de juny i juliol de 2021 que és justament quan s'actualitza la quantia de l'IMV.

Pel que fa al perfil sociodemogràfic de les titulars beneficiàries trobem petites diferències en funció de si reben l'IMV o no. Destaca que les persones amb nacionalitat espanyola tenen més pes en el cas dels titulars que reben IMV (73,53%), que en el col·lectiu que només percep l'RGC (67,60%). Quant al tipus de llars la diferència més gran es troba en les llars unipersonals. Els perceptors d'RGC que també perceben l'IMV són titulars de llars unipersonals en el 53,10% dels casos, i els titulars que no perceben aquest ingrés ho són en el 40%.

Per últim, pel que fa al take-up, trobem que hi ha una proporció molt alta de llars beneficiàries d'RGC que podrien percebre l'IMV i el complement d'RGC, però no ho fan. El take-up és del 17,13% en 2020 i del 13,35% en 2021. Això es podria deure a diversos factors, com ara les barreres administratives i l'excepció de la no obligació a sol·licitar l'IMV abans de rebre l'RGC.

Evolució de les rendes privades de les llars perceptores

La quantia mitjana de les rendes privades de les llars beneficiàries, pel període de gener 2020 a abril 2022, oscil·la entre els 240 i els 325 euros. Pel tipus de llar, s'observa que les llars monoparentals sempre tenen una renda mitjana més alta que les llars nombroses i la resta de llars. A partir del mes d'agost de l'any 2021, la mitjana de les rendes privades incrementa, acostant-se als nivells de rendes privades de les llars monoparentals.

Quan els homes són titulars de la prestació, les rendes privades mitjanes de la llar són inferiors a les rendes privades mitjanes de llars amb titulars dones. Fins al mes de juliol de 2021, la diferència en funció del gènere se situava al voltant dels 41,50 €. En canvi, a partir del juliol de 2021 fins a l'abril de 2022, aquesta diferència és de 13,51 € de mitjana.

Tanmateix, si es revisen les diferències de gènere segons tipologia de llar, s'observa que les llars monoparentals i nombroses tenen rendes superiors quan el titular és un home, i no

una dona. Les llars nombroses són les que presenten un nivell de renda inferior, especialment quan la titular de la prestació és una dona.

Activitat laboral de les persones destinatàries

Entre gener de 2020 i abril de 2022, hi ha hagut 7.266 altes laborals entre les llars perceptores d'RGC (4.822 d'RGC i 2.444 de PC). El 31,50% han estat per contractes a jornada parcial i el 68,50% a jornada completa.

Troblem una gran diferència en la distribució del volum d'expedients que reben una alta laboral segons tipologia de llar i tipus de contracte. La major diferència es dona en les llars unipersonal, per les quals el 82,59% d'altres laborals són per contracte a temps complet. En canvi, les altes per contracte a jornada completa representen un percentatge molt inferior, del 50,46%, en el cas de les llars monoparentals. Per a la resta de tipus de llar, les altes laborals per contracte a jornada completa representen aproximadament entre el 70% i el 74% de les altes laborals.

El nombre de llars que compatibilitzen l'RGC amb l'activitat laboral és de 1.116 llars al 2020, de 1.191 llars al 2021 i de 216 llars al 2022. El percentatge de llars amb altes laborals per contractes a jornada parcial és molt inferior al de contractes a jornada completa, sent del 18,82% al 2020, de 22,50% al 2021 i del 20,83% al 2022.

Pel que fa al nombre total d'expedients que reben una alta laboral segons gènere del titular de la prestació, trobem que les dones registren un total de 4.300 altes laborals i els homes un total de 2.966 altes. El 40,84% dels contractes de dones titulars són a jornada parcial, en canvi, només el 17,97% dels contractes d'homes titulars són a jornada parcial. Per tant, tot i que les dones tendeixin a tenir més altes laborals i tinguin majoritàriament contractes a jornada completa, treballen més a jornada parcial en comparació amb els homes.

Suspensions i extincions d'expedients d'RGC – activables

Respecte les suspensions, hi ha hagut un total de 6.011 de suspensions. La gran majoria d'expedients tenen una única suspensió i un 56,7% de les suspensions corresponen a RGC i la resta a PC. L'evolució del nombre d'expedients suspesos mensuals no és constant. El nombre màxim de suspensions es registra al mes de juny de 2021 (al voltant de les 750 suspensions) i nombre mínim al mes de maig de 2020 (gairebé nul·les). Els motius de suspensió més freqüents són l'activitat laboral (62,40%) i el canvi en la situació d'ingressos (36,98%).

Del total d'expedients suspesos, un 57,9% corresponen a expedients que presentaven una dona com a titular, i un 42,1% d'expedients a homes. Pel que fa a la tipologia de llar, les suspensions es produeixen majoritàriament a llars unipersonals amb un 36,8% de les suspensions, seguidament de les llars monoparentals amb un 28,6% dels casos.

Si examinem la proporció de llars suspeses per canvis en la seva situació laboral trobem que existeix paritat entre els expedients de titularitat femenina i masculina. Ara bé, si ens fixem en la tipologia de llar de les sol·licituds suspeses per motius laborals, s'observa bastanta variació en funció de si el titular de la llar és una dona o un home. Del total d'expedients suspesos amb una dona com a titular, el 41,2% de les suspensions són de llars monomarentals, en canvi, en el cas dels titulars home, el percentatge de suspensions de llars monoparental, no arriben al 5%. Quan l'home és el titular de la llar, les suspensions es produeixen en un 51,3% dels casos en llars unipersonals. Aquest percentatge contrasta amb el de les suspensions en llars on la titular és una dona, on les llars unipersonals representen el 24,2%. La mitjana d'edat per les llars suspeses per motiu laboral és de 44,2 anys per dones titulars, i superior pels titulars homes amb 48,2 anys de mitjana. La inserció de les persones amb baixa formació és més habitual pel cas dels homes.

Troblem que a partir del mes de gener de 2021, el nombre de suspensions de sol·licituds post-covid supera el nombre de suspensions de sol·licituds pre-covid fins al mes de gener de 2022. Cal exceptuar, però, el més de juny de 2021 en què les suspensions provinents d'abans de la pandèmia van ser una mica superiors.

Respecte les extincions, durant el període analitzat s'han produït un total de 11.279 extincions (7.807 d'RGC i 3.472 de PC). Cal tenir en compte, però que l'evolució del nombre d'extincions experimenta una gran variació durant el període. Les extincions es deuen, sobretot, al fet que la prestació porta suspesa més de 12 mesos (30,72%), a la pèrdua del requisit d'ingressos/patrimoni (13,38%) i a l'incompliment d'obligacions per la no comunicació de canvis (21,01%). Pel que fa a les dades sociodemogràfiques dels titulars de la prestació, no s'ha trobat cap variable que destaquí especialment.

Les extincions amb sol·licitud realitzada després de la covid incrementen molt lentament i no és fins al mes de setembre de 2021 que el seu volum s'homogeneïtza amb el corresponent a les extincions amb sol·licitud pre-covid.

Reducció de la pobresa severa entre les llars perceptores de l'RGC (activables)

L'RGC redueix en un 66,64% el percentatge de llars perceptores en situació de pobresa severa i en un 40% el percentatge de persones destinatàries en situació de pobresa severa.

Les dades apunten que les llars amb més dificultats per superar la situació de pobresa són aquelles amb més membres: la mitjana de membres de les llars beneficiàries que superen la situació de pobresa gràcies a l'RGC, és d'1,41 membres; en el cas de les llars que no superen el llindar, la mitjana és de 4,23 membres.

Totes les llars amb un o dos membres aconsegueixen sortir de la pobresa severa. Les llars amb tres o quatre membres ho fan en un 19,50% i en un 6,50% dels casos, respectivament. Cap de les llars amb cinc membres o més, surten de la pobresa severa després de rebre l'RGC.

3.4. Anàlisi del col·lectiu de no activables

El col·lectiu de no-activables representen un volum important de persones perceptores d'RGC, però un pressupost més reduït que el col·lectiu activables. Gairebé la totalitat són persones perceptores d'una prestació complementària per a pensions no contributives (PNC), i una proporció molt menor són persones perceptores de prestacions complementàries per pensions estatals (PE) i de de Renda Garantida de Ciutadania per persones majors de 65 anys (RGC+65). Com s'ha vist a l'apartat 3.2.2, l'evolució de les persones perceptores d'RGC del col·lectiu de no-activables és molt estable i en el període considerat no hi ha hagut canvis rellevants en el volum d'expedients. Així mateix, els activables no fan polítiques d'activació laboral. En aquest sentit, no es tan rellevant aprofundir en les dimensions que s'han considerat pel col·lectiu d'activables. Addicionalment, el registre administratiu del col·lectiu no-activables (l'AS-400) inclou menys informació de perfil de les llars perceptores i només inclou informació referida al titular de la prestació. Considerades aquestes qüestions, les seccions següents ofereixen informació del perfil i els moviments de les llars perceptores de no-activables.

3.4.1. Perfil llars perceptores

La Taula 56 resumeix les principals característiques sociodemogràfiques de les persones titulars dels expedients de col·lectiu no activables prestació segons tipologia de prestació.

Taula 56. Perfil sociodemogràfic de les persones titulars del segons tipologia de prestació

Característiques	% segons tipologia de la prestació		
	PNC	PE	RGC + 65
Dones	55,65%	51,57%	59,30%
Edat	58,76	65,49	65,92
Nacionalitat espanyola	80,81%	86,96%	41,09%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'AS-400. Valors corresponents al període febrer de 2021 i abril de 2022.

Com s'observa, la majoria de les persones titulars de les prestacions són dones, especialment en els complements de pensions no contributives i la Renda Garantida per majors de 65 anys. La mitjana d'edat és superior que pel col·lectiu d'activables, especialment en el cas de l'RGC per majors de 65, quelcom obvi considerant la població elegible d'aquesta tipologia de prestació. Pel que fa la nacionalitat s'observen diferències importants entre el col·lectiu activables i no-activables i entre les tipologies de prestacions del col·lectiu de no-activables. La proporció de persones de nacionalitat espanyola és molt elevada entre les persones perceptores de complement de pensions no contributives i estatals. Per contra, en el cas de l'RGC per majors de 65 anys la proporció de persones de nacionalitat espanyola és molt inferior, del 41,09%. Aquesta diferència pot raure en el fet que és poc habitual que les persones amb nacionalitat estrangera tinguin accés a les prestacions estatals i és més comú que siguin perceptores de prestacions assistencials.

La Taula 57 resumeix la proporció llars segons nombre de membres i tipus de prestació. Com s'observa, el conjunt de PNC són llars unipersonals, amb una sola persona. En el cas de les altres dues prestacions, és nombre de llars unipersonals també es molt elevat, situant-se per sobre del 50% per ambdues prestacions i essent superior, del 62% en el cas de l'RGC+65 anys.

Taula 57. Proporció de llars segons nombre de membres i tipologia de prestació.

Nombre de membres	% segons tipologia de la prestació		
	PNC	PE	RGC + 65
1	100%	53,38%	63,18%
2	-	25,72%	31,01%
3	-	9,42%	3,10%
4	-	5,07%	1,94%
5 o més	-	3,99%	

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'AS-400. Valors corresponents al període febrer de 2021 i abril de 2022.

A partir de les dades disponibles a l'AS-400 no es pot revisar més informació de perfil rellevant, per alguns casos, el registre informe del tipus de prestació que es complementa, però per gairebé el conjunt de PNC aquesta informació no està disponible.

3.4.2. Moviments i extincions

Finalment, en clau de **moviments i extincions** s'han revisat els mesos d'activitat i les entrades i sortides de persones beneficiàries segons la informació de pagaments. A partir de la informació sobre pagaments es constata que, de mitjana, les llars actives ho han estat gairebé tots els mesos de gener de 2021 a juny de 2022.

- De les persones perceptores de PNC es disposa d'informació fidel per 11 mesos del període, d'aquests la mitjana de mesos en que els expedients han estat perceben la prestació és de 9,38 mesos i el 84,23% dels expedients han estat perceben la prestació pel conjunt de mesos considerants.
- En el cas de les persones perceptores de PE, es disposa d'informació fidel per 15 mesos des de febrer de 2021 a juny de 2022, els expedients han estat de de mitjana 11,47 mesos i el 75% dels expedients ha estat actius durant tot el període considerat.
- En el cas de l'RGC+65 es disposa d'informació fidel per 15 mesos des de febrer de 2021 a juny de 2022, els expedients han estat de de mitjana 7,41 mesos perceben la prestació i el 22,68% dels expedients han estat actius durant tot el període considerat.

Pel que fa als moviments, els no-activables són un col·lectiu molt més estable, no fan polítiques d'inclusió o activació i, per tant, no hi ha necessitat d'analitzar suspensions o extincions per inclusió laboral. Els motius de supensi

3.4.3. Resum executiu – Anàlisi del col·lectiu no activable

El **perfil de les llars perceptores** s'ha analitzat diferenciant el tipus de la prestació perquè la població elegible de cada una és diferent. Trobem que les dones titulars perceptores de PNC (55,65%), PE (51,57%) o RGC+65 (59,30%) representen una proporció menor que les dones en el col·lectiu d'activables (59,50%). L'edat mitjana de les persones titulars del col·lectiu no-activable, com s'espera, és més elevada que la del col·lectiu activable. L'edat mitjana és de 65,92 anys per l'RGC+65, de 65,49 anys per la PE i de 58,76 anys per la PNC. Destaca la gran presència de persones amb nacionalitat espanyola en el grup de titulars de la PNC i la PE. En canvi, per l'RGC+65, les titulars amb nacionalitat espanyola només representen el 41,09%. Aquesta diferència podria explicar-se pel fet que és poc habitual que les persones amb nacionalitat estrangera tinguin accés a les prestacions estatals i és més comú que siguin perceptores de prestacions assistencials.

Per tots els tipus de prestacions, trobem una majoria de llars unipersonals, sent del 100% en el cas de les perceptores de PNC, del 53,38% per a les que reben PE i del 63,18% pel grup RGC+65. Tot i que la distribució és bastant similar, les llars beneficiàries de PE tendeixen a ser més nombroses.

Pel que fa als **moviments i extincions**, es constata que, de mitjana, les llars actives ho han estat gairebé cada mes entre gener de 2021 i juny de 2022. Cal exceptuar, però, el cas de l'RGC+65, pel qual només un 22,68% dels expedients han estat actius durant tot el període considerat.

3.5. Consideracions finals

L'avaluació de la implementació ha revisat diversos aspectes rellevants per entendre el funcionament de l'RGC durant el període d'anàlisi. Les diverses anàlisis presentades constaten que tant la pandèmia com la introducció de l'IMV han modificat el funcionament de la prestació de forma important, però, en canvi, la prestació ha continuat funcionant de forma adequada.

L'afectació de la pandèmia ha estat destacada en clau de sol·licituds, han augmentat de manera rellevant tant pel col·lectiu activable com pel col·lectiu no-activable. S'ha considerat el perfil de les sol·licituds i no es detecten canvis molt rellevants arran de la pandèmia, s'observa, però, una proporció major de llars unipersonals, una reducció de l'edat mitjana i un increment de les llars amb titulars amb estudis superiors.

És destacat que el volum de denegacions és elevat, del 60% de les sol·licituds presentades. Aquesta dada pot estar indicant que o bé es desconeixen els requisits, o bé hi ha variabilitat en els moments en què es compleixen els requisits. En general, aquest alt volum de sol·licituds podria indicar que molta gent es percep elegible per l'RGC, però

no ho és, la qual cosa pot tenir relació amb el fet que l'RGC no arriba a totes les persones amb ingressos baixos. Els motius de denegació més habituals pel col·lectiu activable són l'incompliment del requisit d'ingressos i l'incompliment del requisit laboral. Pel que fa al col·lectiu no-activable, la proporció més gran de sol·licituds es denegen perquè la persona titular no és perceptora una prestació no contributiva.

Arran de la pandèmia ha incrementat el nombre de persones beneficiàries de l'RGC. El nombre total de persones perceptores ha augmentat un 20,47% de desembre de 2020 a l'abril del 2022, situant-se a les 130.873 persones beneficiàries al final del període. Aquest increment durant els mesos posteriors a la pandèmia només ha afectat el col·lectiu d'activables. El take-up de la prestació és elevat, de gairebé el 80% a 2020, i del 70% a 2021 i 2022 i ens indica que una proporció important de les persones que compleixen els requisits per tenir dret a la prestació —és a dir, la població elegible—, sol·licita la prestació i se'n beneficia.

Pel col·lectiu activa bé es detecten algunes diferències pel que fa al perfil dels titulars i de les llars, segons si la sol·licitud de la prestació es fa abans o després de l'inici de la pandèmia. Cal destacar que en les sol·licituds post-covid, i en comparació amb el grup de sol·licituds anteriors, trobem un perfil amb una mitjana d'edat 4 anys inferior (45,80 anys). També s'analitza que els titulars de les sol·licituds post-covid tenen un nivell d'estudis més alt (el 47,64% té estudis secundaris o superiors). Després de la pandèmia, les llars unipersonals incrementen i les llars nombroses disminueixen. La renda privada de les llars és més elevada en el cas de les sol·licituds post-covid. Com hem vist això es pot deure al fet que, per a les llars d'un sol membre, els requisits d'ingressos són menys restrictius. D'aquesta manera, l'augment de llars unipersonals hauria incrementat la renda privada de les llars amb sol·licitud post-covid.

Pel que fa al perfil de llars i persones sol·licitants, tant del col·lectiu activable com no-activable, trobem una majoria de titulars dones i de nacionalitat espanyola. En el cas del col·lectiu activable la mitjana d'edat és de 45,45 anys i en el col·lectiu no-activables és de 52,45 anys per les titulars de sol·licituds de PNC, de 63,05 anys per les titulars de sol·licituds de PE i de 62,75 anys per titulars de sol·licituds d'RGC. El nivell d'estudis dels titulars sol·licitants és majoritàriament baix (sense estudis o estudis primaris), però hi ha una representació important de persones amb estudis postobligatoris i/o universitaris (30,96%).

En el grup de titulars trobem una majoria de dones i en el grup de sol·licitants una majoria d'homes (més joves i amb un percentatge de més baix de nacionalitat espanyola). Qui acaba rebent la prestació, és a dir les titulars i persones beneficiàries, tenen un perfil similar a les sol·licitants. Ara bé, les persones titulars beneficiàries tendeixen a ser més grans (de 47,90 anys de mitjana) i tenen en major mesura estudis post-obligatoris i universitaris que les sol·licitants. Entre el col·lectiu activable i no-activable, la diferència de perfil més notòria és l'edat de les persones beneficiàries. Això és esperable pel tipus de prestació que l'RGC complementa en aquests casos.

En analitzar la complementarietat amb l'IMV s'ha trobat que només el 17,42% de les persones beneficiàries complementen la prestació de l'RGC amb IMV. Aquest percentatge és baix tenint en compte que els requisits d'accés són similars. Això es pot deure a diversos factors, com ara l'existència de barreres administratives i l'excepció de la no obligació a sol·licitar l'IMV abans de rebre l'RGC.

La quantia mitjana de les rendes privades de les llars beneficiàries, pel període de gener 2020 a abril 2022, oscil·la entre els 240 i els 325 euros. Les llars monoparentals sempre tenen una renda mitjana més alta que les llars nombroses i la resta de llars. Quan els homes són titulars de la prestació, les rendes privades mitjanes de la llar són inferiors a les rendes privades mitjanes de llars amb titulars dones. Ara bé, s'analitza que les llars monoparentals i nombroses tenen rendes superiors quan el titular és un home, i no una dona. Les llars nombroses són les que presenten un nivell de renda inferior, especialment quan la titular de la prestació és una dona.

Durant el període s'han produït 7.226 altes laborals, la majoria per contractes a jornada completa (68,50%). Per a tots els tipus de llar trobem que l'alta laboral es dona per contracte a jornada completa en un 70% dels casos o més, en excepció de les llars monoparentals (50,46%). També s'ha detectat que, si bé la majoria de contractes són a jornada completa independentment de si el titular de la prestació és un home o una dona, les dones tendeixen a treballar més sovint a jornada parcial.

El volum general de suspensions i excisions ha estat baix. Pel col·lectiu activable s'han produït un total de 6.011 suspensions, sovint arran de la incompatibilitat de l'RGC amb l'activitat laboral (62,40%) o del canvi en la situació d'ingressos (36,98%). Una gran part de les suspensions es produeixen en llars unipersonals (36,8%) i monoparentals (28,6%). Si ens fixem en la tipologia de llar de les sol·licituds suspeses per motius laborals, s'observa bastant variació en funció de si el titular de la llar és una dona o un home. Del total d'expedients suspesos amb una dona com a titular, el 41,2% de les suspensions són de llars monomarentals, en canvi, en el cas dels titulars home, el percentatge de suspensions de llars monoparental, no arriben al 5%. Així mateix, durant el període analitzat s'han produït un total d'11.279 extincions (7.807 d'RGC i 3.472 de PC). Les extincions es deuen, sobretot, al fet que la prestació porta suspesa més de 12 mesos (30,72%), a la pèrdua del requisit d'ingressos/patrimoni (13,38%) i a l'incompliment d'obligacions per la no comunicació de canvis (21,01%).

Pel que fa als moviments i extincions dels no activables, es constata que, de mitjana, les llars actives ho han estat gairebé cada mes entre gener de 2021 i juny de 2022. Cal exceptuar, el cas de l'RGC+65, pel qual només un 22,68% dels expedients han estat actius durant tot el període considerat.

L'RGC redueix en un 66,64% el percentatge de llars perceptores en situació de pobresa severa i en un 40% el percentatge de persones destinatàries en situació de pobresa severa. Les llars amb més dificultats per superar la situació de pobresa són aquelles

amb més membres. Cap de les llars amb cinc membres o més, surten de la pobresa severa després de rebre l'RGC.

En definitiva les anàlisis indiquen aspectes positius i negatius en clau de funcionament. Destaca positivament que la tramitació de la prestació l'RGC ha funcionat adequadament, fins i tot, considerant l'afectació de la pandèmia. les resolucions són més ràpides i similars entre els diversos motius de resolució. Així mateix, l'RGC ha tingut capacitat per absorbir un increment important del volum de persones perceptores i els pagaments s'han efectuat de manera correcta. Finalment, es detecta que l'RGC té capacitat per reduir la incidència de la pobresa severa entre les llars i persones perceptores de la prestació. Tanmateix, hi ha aspectes que cal millorar, el volum de persones perceptores amb activitat laboral és baix i la durada dels contractes és limitada. El volum de suspensions i extincions també és baix, el que indica que l'RGC té una capacitat limitada per promoure la sortida de la prestació.

4. Conclusions

En aquest informe s'han dut a terme una sèrie d'anàlisis per dimensionar i quantificar les necessitats relatives a una Renda Garantida de Ciutadania a Catalunya i explorar aspectes referits a la seva implementació pel període de gener de 2020 a abril de 2022. Aquesta secció resumeix les principals conclusions que se'n deriven.

L'avaluació permet concretar que l'RGC té una bona **focalització**, l'estimació teòrica constata que entre el 84,93% i el 95,77% de les llars elegibles per l'RGC es troben en situació de pobresa severa. L'anàlisi de la renda privada de les persones perceptores abans de la transferència de l'RGC també indica que el 98,79% de les llars beneficiàries es troben en situació de pobresa abans de rebre la prestació. En aquest sentit, ambdues anàlisis confirmen que l'RGC arriba a llars que la necessiten.

Tanmateix, la **cobertura** de la prestació és limitada. Segons les estimacions realitzades a partir de dades de l'Enquesta de Condicions de Vida, amb el disseny actual, l'RGC no pot arribar al conjunt de llars en pobresa severa a Catalunya. L'RGC només aconsegueix cobrir aproximadament el 40% de llars que la necessiten. Aquesta dada representa un increment de 2 punts percentuals respecte a la cobertura detectada en l'avaluació anterior, però és encara limitada. Els requisits que més condicionen la cobertura de l'RGC són la incompatibilitat de l'RGC amb l'activitat laboral i el llindar d'ingressos de la prestació.

La **quantia** de la prestació és adequada per una proporció important de les llars i persones perceptores de l'RGC. Concretament, a abril de 2022 l'RGC assoleix que un 66,64% de les llars perceptores superin el llindar de pobresa severa. No obstant això, tant l'estimació teòrica com les dades d'implementació indiquen que l'adequació de la prestació varia segons el tipus de llar. A abril de 2022, el 100% de les llars d'un o dos membres superen la situació de pobresa severa gràcies a la prestació. Tanmateix, per les llars de 3 membres la proporció baixa fins al 19% i la prestació no aconsegueix que cap de les llars de més de 4 membres surti de la pobresa. Aquestes dades indiquen que per a les llars grans, la quantia de la prestació és menys adequada i, per tant, que la prestació no garanteix el mateix nivell de protecció per totes les llars perceptores. Aquest desajust condiciona l'efectivitat de l'RGC per reduir la incidència i la intensitat de la pobresa severa entre les llars i persones perceptores i implica que a abril de 2022, un 33,36% de llars perceptores no superin el llindar de pobresa severa, encara que rebin l'RGC.

Tot i aquest desajust, el desplegament ideal de l'RGC implicaria una **reducció** rellevant de la incidència i especialment de la intensitat de la **pobresa severa** a Catalunya. Tal com està dissenyada, si la seva implementació fos perfecte, l'RGC reduiria la taxa de pobresa severa entre 1,38 i 1,78 punts percentuals. Si aquest escenari es complís, la taxa de pobresa severa se situaria al 10,19% segons l'estimació de 2020 i al 7,47% segons l'estimació de 2021. La reducció de la intensitat de la pobresa severa seria més significativa: l'RGC reduiria la bretxa de pobresa entre un 45,06% i un 56,62%, i se

situaria en 536,60 milions d'euros segons l'estimació de 2020 i en 395,39 milions d'euros segons l'estimació de 2021. Pel que fa a la bretxa relativa de pobresa, la reducció també seria significativa, d'entre 8 i 9 punts percentuals, passant del 28,04% al 19,76% segons l'estimació amb dades de 2021 i del 37,10% al 27,21% segons l'estimació amb dades de 2020. Tanmateix, cal destacar que l'efectivitat de la prestació per reduir la pobresa severa es veu limitada pel fet que la cobertura sobre el conjunt de llars en pobresa severa està al voltant del 40%. Ampliar la cobertura de la prestació augmentaria la seva efectivitat com a política per reduir la pobresa severa.

Segons les simulacions a partir de l'Enquesta de Condicions de Vida, si el desplegament de l'IMV fos ideal, és a dir, tothom elegible el percebes, el **cost anual** del desplegament ideal de l'RGC se situaria en una forquilla d'entre 276,7 i 301,1 milions. Considerant el desplegament actual de l'IMV el cost del desplegament ideal de l'RGC seria d'entre 550,4 i 616,5 milions. Per tant, la millora del desplegament d'IMV suposaria una reducció aproximada del 50% dels costos anuals del desplegament ideal de l'RGC.

Pel que fa a la **compatibilitat de l'RGC i l'IMV**, les simulacions a partir de l'ECV apunten al fet que aproximadament entre un 55% i un 60% de llars elegibles per RGC ho són també per IMV i, per tant, podrien beneficiar-se de la compatibilitat entre ambdues prestacions. Així mateix, es constata que el desplegament complet i ideal de l'IMV representaria un estalvi pressupostari d'RGC molt significatiu, d'entre 273,65 i 315,34 milions d'euros. Aquests recursos addicionals possibilitarien adaptar els requisits i les característiques de la prestació per millorar-ne la cobertura. Tanmateix, les dades d'implementació indiquen que s'està molt lluny de l'escenari de compatibilitat ideal. En el període considerat, només 12.158 expedients, un 17,41% de les llars perceptores activables són perceptores d'IMV i RGC i l'estalvi se situa al voltant dels 53 milions d'euros anuals. Les microdades del CURAM no permeten concretar quin percentatge de les llars perceptores d'RGC en el període també són elegibles per IMV. Tot i això, la comparació amb l'estimació teòrica indica que la proporció de llars compatibilitzant la prestació està bastant per sota la que hauria de ser en un escenari de desplegament complet de l'IMV.

El **volum de llars i persones perceptores** d'RGC ha augmentat de manera important en el període considerat com a resultat de l'increment de llars perceptores del col·lectiu activable. A gener de 2020 hi havia 32.507 llars perceptores, a abril de 2022 n'hi havia 55.672. L'increment es produeix arran de la pandèmia; de desembre de 2020 a desembre de 2021, la taxa de creixement anual de les llars del col·lectiu activable és del 24%. Tanmateix, de desembre de 2021 a abril de 2022 l'increment és molt poc significatiu i no arriba al 2%. Aquest fet indica una tendència a l'estabilització de llars perceptores de col·lectiu activable al voltant dels 54.500 i els 55.500 expedients mensuals. Per contra, el volum de llars perceptores del col·lectiu no activable s'ha mantingut estable al llarg del període, al voltant dels 48.500 expedients mensuals.

L'afectació de la pandèmia sobre l'RGC ha estat destacada. Pel col·lectiu activable, ha suposat un augment rellevant de sol·licituds. Aquest canvi és especialment notori pels

mesos immediatament posteriors al seu inici, que registraven més de 5.000 sol·licituds mensuals, així com un augment important de llars i persones perceptores al llarg del 2021. Pel col·lectiu no activables la pandèmia ha tingut efecte sobre les sol·licituds, suposant un augment durant els primers mesos, però no sobre el total de les llars perceptores durant el període. Tanmateix, l'anàlisi de perfils comparant les llars perceptores amb sol·licitud pre-covid amb les llars perceptores amb sol·licituds post-covid no mostra diferències molt rellevants entre ambdós col·lectius.

L'estimació del **take-up** de l'RGC comparant les dades de llars elegibles amb les dades de llars perceptores indica que a 2020 el take-up se situaria gairebé al 80%. Per a 2021 i 2022, en canvi, seria menor, al voltant del 70%. Si bé la dada és força bona, segons l'estimació realitzada, entre un 20% i un 30% de les llars que tenen dret a percebre l'RGC no la reben. Tal com es remarca a l'anàlisi, l'estimació és parcial i no s'ha pogut indagar en el perfil o les causes del non-take-up. Caldria doncs una anàlisi específica per obtenir una estimació més precisa.

Pel que fa al **funcionament general** de la prestació d'RGC, les dades d'implementació apunten a factors positius i a aspectes a millorar. La tramitació de la prestació d'RGC funciona millor que en el període anterior. Pel conjunt del període ha disminuït el temps de resolució i aquesta millora s'ha mantingut durant els mesos de pandèmia tot i l'elevat volum de sol·licituds.

Pel que fa a la participació en **polítiques d'activació**, les dades del SOC permeten identificar que en el període d'anàlisi moltes persones perceptores d'RGC (un 52,87%) han fet polítiques d'activació. La majoria d'accions desenvolupades (el 79,33%) són accions d'orientació i informació professional. Les accions d'activació arriben a la majoria de llars perceptores d'RGC (un 72,89% de les llars consta que un membre ha participat), però en la gran majoria de casos (84,62%) les fan les persones titulars. L'anàlisi de les variables de perfil ocupacional identifica que la majoria de persones perceptores fa recerca de feina en sectors ocupacionals no qualificats (35,07%) i, tot i que la majoria té un perfil sociolaboral relativament favorable, és habitual que es necessiti millorar tant l'experiència com la formació.

L'activitat laboral de les persones perceptores d'RGC és poc habitual i sol tenir una duració limitada. Pel conjunt del període, hi ha hagut 7.266 altes laborals entre les llars perceptores d'RGC, el 68,50% a temps complet i el 31,50% a temps parcial. Per tots els casos, la durada de l'activitat laboral és sempre inferior a 5,38 mesos i està per sota dels quatre mesos en el cas dels contractes a temps complet. Així doncs, encara és poc significatiu el volum de persones destinatàries que tenen activitat laboral i si en tenen, la durada és limitada.

Pel que fa a les **suspensions** del col·lectiu activables es constata que n'hi ha hagut 6.011, 3.827 menys que en el període anterior, sobretot perquè el volum ha estat baix a 2020, tot i que repunta a 2021. Pel que fa als motius de suspensió, respecte a l'avaluació anterior s'han reduït les suspensions per activitat laboral (del 75,6% al 62,4%) i, en

ivàlua ✓

canvi, han augmentat les suspensions per canvis en la situació d'ingressos de les llars perceptores (del 9,6% al 36,98%). Pel que fa a les **extincions** del col·lectiu activables, també s'observa que han disminuït lleugerament respecte al període anterior (de 12.597 a 11.279) i que els motius d'extinció més habitual és haver estat suspès més de dotze mesos (un 30,72% del total).

5. Recomanacions

5.1. Disseny

Explorar les implicacions de modificar els requisits d'accés a la prestació per millorar-ne la cobertura.

La cobertura de la prestació se situa al voltant del 40% i, per tant, l'RGC no arriba al conjunt de llars i persones en situació de pobresa severa a Catalunya. Es recomana explorar l'impacte en termes de cobertura i pressupost de modificar els requisits d'activitat laboral i ingressos per tal de millorar la cobertura de la prestació.

Revisar l'adequació de la quantia d'RGC segons la grandària de la llar

La transferència d'RGC té efectes diferents segons la grandària de la llar. En les llars de mida petita, la transferència és suficient perquè, després de rebre la prestació, aquest tipus de llar superi el llindar de pobresa severa. Tanmateix, la capacitat de la prestació per reduir la incidència de la pobresa severa és menor per les llars més grans. En aquest sentit, seria interessant valorar l'impacte pressupostari de modificar la quantia de la prestació en funció del nombre de membres, de manera que tots els tipus de llars que perceben l'RGC superessin el llindar de pobresa severa.

Explorar les implicacions de millora la compatibilitat de l'RGC amb l'activitat laboral.

L'RGC té per objectiu promoure l'autonomia i la participació activa de les persones perceptores per tal que superin la situació de pobresa. No obstant això, el volum d'expedients que compatibilitzen la prestació amb contractes a jornada completa i parcial és baix i el nombre de suspensions per inserció laboral també. El disseny actual penalitza aquelles llars i persones que tenen activitat laboral perquè genera una situació de trampa de la pobresa. En aquest sentit, es recomana fer una anàlisi específica sobre les implicacions pressupostàries i l'impacte sobre l'activació laboral de modificar el disseny de l'RGC per tal que corregeixi la trampa de la pobresa i faciliti la inserció laboral de les persones perceptores d'RGC.

Analitzar el disseny i la implementació de l'RGC amb perspectiva de gènere i inteseccional.

En aquest informe s'ha analitzat l'RGC i s'han presentat algunes dades desagregades per gènere. S'ha identificat que la major part de persones perceptores són dones, que moltes són titulars de llars monomarentals i que la seva incorporació laboral sol ser a temps parcial,

elements que apunten a dinàmiques i problemàtiques pròpies de les dones perceptores. No obstant això, les dades dels registres administratius no permeten una valoració adequada de les implicacions de l'RGC amb clau de gènere perquè la informació és limitada. Considerant les dificultats específiques que les dones es poden trobar en termes de pobresa i promoció de l'autonomia es recomana fer una avaluació de l'RGC amb perspectiva de gènere per analitzar en quina mesura l'RGC és una política adequada per promoure l'autonomia i la participació activa en la societat de les dones que en són beneficiàries.

5.2. Implementació

Avançar en maneres de facilitar la tramitació conjunta de l'RGC i l'IMV per millorar la compatibilitat entre ambdues prestacions

L'IMV i l'RGC són prestacions amb la mateixa població diana i que són complementàries. L'avaluació indica que entre el 55% i el 60% de llars podrien percebre IMV amb complement d'RGC. No obstant això, el volum de llars que complementa la prestació d'IMV és baix, només del 17% de les llars perceptores pel conjunt del període. L'estimació de cost anual de l'RGC indica que la compatibilitat d'RGC i IMV representaria un estalvi pressupostari d'RGC molt significatiu, que possibilitaria adaptar els requisits i les característiques de la prestació per millorar-ne la cobertura i la protecció. En aquest sentit, es recomana informar millor sobre la compatibilitat, cooperar entre administracions i facilitar una finestra única per la tramitació conjunta amb l'objectiu d'augmentar el nombre de persones que comptabilitzin ambdues prestacions.

Ampliar la informació dels sistemes d'informació de l'RGC i actualitza-la periòdicament

La informació disponible al Curam i l'AS-400 no permet conèixer alguns detalls dels expedients que són rellevants per poder analitzar de forma adequada la implementació i l'impacte de l'RGC. En concret, el Curam no informe de la tipologia de la llar (monoparental / nombrosa / més de 55 amb 2 anys d'atur), la data d'empadronament del titular de la sol·licitud, la data d'alta com a demandant d'ocupació no ocupat, la data de sol·licitud de la cita prèvia, els ingressos compatibles i no compatibles dels membres de la unitat de convivència i la data de naixement dels membres de la unitat de convivència. Tampoc no queda registrat enlloc si una persona ha estat titular o ha format part d'un altre expedient d'RGC en el passat i per tant és complicat veure el percentatge de recurrència. L'AS-400 té molt poca informació de perfil i només inclou informació de la persona titular de la prestació.

Adicionalment, per ambdós casos, la informació de perfil no s'actualitza i es la mateixa des que un expedient entra al sistema (sol·licitud). La manca d'informació adequada i actualitzada complica la precisió i els tipus d'anàlisis que es poden fer i limita la capacitat de donar resposta

a preguntes d'interès relacionades amb l'RGC. Caldria, per tant, reforçar la informació disponible i actualitzar-la de manera periòdica.

Incloure indicadors d'impacte social a la valoració de la situació de les llars perceptores

Els sistemes d'informació de l'RGC estan pensats per poder fer un seguiment administratiu dels expedients de l'RGC. Tanmateix, únicament amb la informació disponible al Curam no es pot fer un bon perfilat de les necessitats de les llars perceptores. En aquest sentit, és difícil oferir polítiques d'inserció social i laboral a les llars d'acord amb el seu perfil de vulnerabilitat i abordar de forma integral les necessitats en l'àmbit econòmic, social, de salut, d'habitatge, etc. Aquesta manca d'informació, també dificulta la planificació dels recursos necessaris per a donar resposta a les necessitats del conjunt de destinataris d'RGC.

En aquest sentit, una opció per ampliar la informació sobre la situació de les llars perceptores d'RGC seria ampliar el model actual del SOC sobre ocupabilitat dels demandants d'ocupació i incloure dimensions d'impacte social. Ivàlua per encàrrec del SOC va desenvolupar un seguit d'indicadors d'impacte social a incorporar als qüestionaris d'ocupabilitat. Incorporar aquesta informació permetria detectar millor en quines àrees cal actuar amb més celeritat, quin tipus de plans d'inserció laboral o inclusió social cal oferir, quins serveis complementaris es necessiten o quins recursos cal mobilitzar per reconduir la situació de les llars i persones beneficiàries d'RGC.

Millorar la interoperabilitat de dades i vincular la informació dels registres amb informació en registres administratius sobre activitat laboral, habitatge, salut, etc.

Els registres administratius de l'RGC, especialment el CURAM no disposa d'informació referida als objectius que vol assolir l'RGC relacionats amb el mercat de treball, la salut, l'habitatge, etc. Per exemple, per poder donar resposta a preguntes relacionades amb les conseqüències de l'RGC en el mercat laboral, caldria disposar d'accés a dades de registres administratius sobre altes contractuals, altes de seguretat social, vida laboral i categoria de cotització de la població perceptora. Així mateix, per entendre les implicacions en termes de salut i autonomia caldria accedir a dades sobre estat de salut. Facilitar la interoperabilitat de dades permetria millorar les anàlisis sobre la situació i el perfil de les llars i persones perceptores d'RGC i l'avaluació tindria més capacitat per fer recomanacions més concretes per millorar la política.

Augmentar la freqüència de les extraccions dels registres administratius de l'RGC i compartir-les de manera habitual amb l'equip d'avaluació.

És complexa treballar amb les dades dels registres administratius de l'RGC especialment quan les extraccions són de períodes molt llargs: hi ha molta informació de moviments i pagaments

i sovint s'identifiquen problemes amb els registres que costen d'identificar i solucionar. En aquest sentit, per millorar els treballs d'avaluació seria interessant rebre extraccions més petites i freqüents de manera que la revisió de les dades fos menys complexa i ràpida. Això permetria un seguiment a temps real d'alguns elements clau sobre l'RGC, actualitzaria de manera més freqüent i automàtica la informació que s'ha presentat en aquest informe i possibilitaria que les avaluacions se centressin a analitzar en profunditat aspectes específics del funcionament de l'RGC.

Analitzar aspectes específics i concrets del funcionament de l'RGC

L'avaluació de la implementació de l'RGC s'han caracteritzat fins ara per oferir una visió general del funcionament de la prestació i considerar molt elements diferents (sol·licituds, persones perceptores, suspensions, extincions, activitat laboral, participació en polítiques actives, etc.). Aquestes avaluacions són útils per entendre el funcionament general de la prestació, però no permeten una anàlisi en profunditat dels elements que es consideren. En aquest sentit, ara que la prestació està més estabilitzada es proposa avançar cap a avaluacions que analitzin amb més profunditat elements específics de la implementació i funcionament de l'RGC per tal d'oferir anàlisis més concretes. Per exemple, seria interessant explorar a fons l'activitat laboral de les persones perceptores de l'RGC, la compatibilitat de la prestació amb l'IMV i la dinàmica i els motius de suspensions i extincions.

6. Referències

AIREF. (2022). *1.ª Opinión Ingreso Mínimo Vital*.

Costas, E., Ferrer, C., & Ponce, J. (2022). El impacto de los trámites administrativos en el acceso a las prestaciones sociales. Una perspectiva conductual. *Barcelona: Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya, KSNET*. Retrieved June, 10, 2022.

European Commission. (2019). Review of the social situation and the development in the social protection policies in the Member States and the Union. 2019 Annual Report from the Social Protection Committee.

Instituto Nacional de Estadística. (2008). La pobreza y su medición. Presentación de diversos métodos de obtención de medidas de pobreza. Instituto Nacional de Estadística (INE).

7. Annexos

7.1. Aspectes metodològics avaluació del disseny

Les estimacions sobre població diana, elegible, cobertura i focalització, cost de la prestació i efecte sobre els indicadors de pobresa i desigualtat que es presenten en aquest informe són simulacions teòriques del desplegament d'RGC a partir de microdades de l'Enquesta de Condicions de Vida 2020 i l'Enquesta de Condicions de Vida 2021.

L'ECV és una enquesta realitzada anualment per l'INE i que es basa en un seguit de criteris harmonitzats que s'estableixen a la Unió Europea, de manera que els resultats són comparables pel recull de països englobats. Les estadístiques de l'ECV tenen com a objectius l'estudi de la desigualtat i la pobresa i les condicions sociodemogràfiques de la societat espanyola així com la seva evolució temporal. L'ECV permet observar l'evolució del conjunt de llars dels diferents territoris de l'estat i aporta una visió de les necessitats de la ciutadania i l'impacte de les polítiques socials i econòmiques.

L'ECV utilitza dades de panell rotant, es tracta d'una mostra dividida en quatre grups, un dels quals es renova cada any i que col·laboren amb l'elaboració de l'enquesta durant 4 anys successius. La informació es recull per mitjà de diversos qüestionaris i compren dades individuals i dades de llar.

La informació referent a aspectes laborals i formació de la llar pertanyen al moment en el qual es realitza l'enquesta, és a dir, al 2020 per l'ECV 2020 i 2021 per ECV 2021. En canvi, les dades de renda fan referència a l'any anterior a l'elaboració de l'enquesta, és a dir, 2019 per ECV 2020 i 2020 per ECV 2021.

La ECV té algunes limitacions per estimar persones i llars perceptores de rendes mínimes com l'RGC. Per una banda, l'enquesta és poc representativa per les cues més extremes de la distribució de la renda, per tant, subestima tant les rendes més altes com les rendes més baixes. D'altra banda, les variables disponibles no permeten identificar perceptors de rendes mínimes autonòmiques. Aquest tipus de prestacions queden agrupades agrupada conjuntament amb altres prestacions de naturalesa similar a la variable HY060N – Ingressos per assistència social.

Canvis metodològics ECV21 respecte ECV20:

La pandèmia de la COVID ha afectat la recollida d'informació de l'ECV 2020. Durant els mesos que es va dur a terme l'enquesta, les condicions sociosanitàries aconsellaven més aïllament social, de manera que la recollida d'informació es va realitzar per entrevista telefònica i no personal. Per aquest motiu el volum de la mostra també es va veure afectat, en particular, es va experimentar una disminució de la mostra nova.

La recollida de dades per l'ECV 2021 es va obtenir per entrevista telefònica, online o presencial, escollit pels enquestats.

Canvi de l'estimació de la taxa AROPE. La definició de la taxa s'ha modificat d'acord amb els objectius de la Unió Europea 2030 i dos dels seus components inclouen canvis metodològics, com són la carència material i social severa i la baixa intensitat laboral.

Aspectes rellevants per entendre les estimacions:

Les estimacions es presenten de manera separada per 2020 i 2021 donades les diferències entre l'ECV 2020 i l'ECV 2021. Tot i que la ECV té la mateixa estructura i recull gairebé la mateixa informació per 2020 i 2021, els resultats per ambdós anys difereixen en aspectes rellevants. Concretament, dos dels canvis particularment rellevants són els següents:

Tal com s'explica a la secció 3, a 2021 baixa lleugerament el llindar de risc de pobres severa de 7.967,7€/mensuals a 7.530,60€/mensuals per llars unipersonals.

A 2021 es produeix una reducció important del nombre de persones en pobresa severa perquè augmenta de manera significativa la proporció de llars unipersonals en situació de pobresa severa. Tal com s'observa a la Taula 4 la proporció de llars és similar per ambdós anys (9,3% a 2020 i 9,5 a 2021) per contra, el nombre de persones és diferent (de 11,5% a 2020 i 9,3% a 2021).

Les estimacions de llars elegibles, cobertura i focalització que es presenten consideren el desplegament complet i ideal de l'RGC i no corregeixen pel *non-take-up* de la prestació. En aquest sentit, les estimacions *ideals* assumeixen que totes les persones elegibles per RGC i IMV son perceptores de la prestació i, per tant, és probable que estiguin sobre representant el nombre de persones i llars perceptores i el cost de l'RGC respecte a nombres reals.

Les estimacions el cost de l'RGC presenten tres escenaris de cost o impacte pressupostari amb l'objectiu de presentar una estimació més ajustada de l'impacte pressupostari de l'RGC:

- **Cost RGC amb desplegament ideal d'RGC i IMV:** el cost total d'RGC considerant el desplegament complet i sense *non-take-up* d'RGC i l'IMV.
- **Cost RGC sense IMV:** el cost total d'RGC que implicarien les modificacions si no existís l'IMV.
- **Cost RGC amb desplegament ideal d'RGC considerant *non-take-up* de l'IMV:** es calcula el cost total de l'RGC amb el desplegament (*take-up*) actual de l'IMV amb l'objectiu de presentar un escenari del cost que podria suposar a la Generalitat, el desplegament complet de la proposta de modificació de la Llei a curt termini.

La quantia corresponent a l'RGC es calcula per totes les llars elegibles restant els ingressos disponibles de les llars a la quantia que els hi correspon segons la seva tipologia. Per les llars elegibles per RGC i IMV, el cost té en compte la compatibilitat de l'RGC i l'IMV i, en aquests casos, la quantia d'RGC és la diferència entre els ingressos de la llar i la prestació de IMV i la quantia

d'RGC que els hi correspon segons la seva tipologia. El cost total de la prestació d'RGC és la suma de totes les quanties d'RGC.

El *take-up* de l'IMV s'ha calculat dividint llars elegibles per IMV i RGC identificades a la ECV amb les llars beneficiàries de IMV i RGC a Catalunya a desembre de 2021. No es disposa de dades de beneficiaris de IMV a Catalunya perquè les dades que publica regularment el Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions són dades acumulades. En aquest sentit, s'han utilitzat les dades de persones beneficiàries de IMV amb complement per RGC. La Taula 56 detalla el *take-up* d'RGC i IMV per 2020 i 2021.

7.2. Proporció de llars en pobresa severa per tipologia de llar. 2020 i 2021.

La Taula següent mostra la proporció de llars segons tipologia que es troben per sota del llindar de pobresa severa pels dos anys avaluats de l'ECV. La proporció corresponent a les llars unipersonals experimenta un augment significatiu l'any 2021, d'un 30,07% 2020 a un 45,37% a 2021. En canvi, s'observa aquest increment en la proporció de llars unipersonals pel conjunt de Catalunya.

Taula 58. Proporció de llars que es troben en risc de pobresa severa per tipologia de llar.

Tipus de llar	2020	2021
Unipersonal	30,07%	45,37%
monoparental i 1 menor	1,05%	3,87%
monoparental i 2 menors	1,62%	3,27%
monoparental i 3 o + menors	2,32%	0,23%
monoparental sense menor	4,70%	2,85%
2 adults sense menor	9,08%	12,80%
2 adults i 1 menor	7,73%	4,07%
2 adults i 2 menors	9,15%	4,60%
2 adults i 3 o + menors	5,92%	8,36%
3 adults sense menor	5,79%	2,65%
3 adults i 1 menor	1,49%	2,55%
3 adults i 2 o + menors	8,16%	2,43%
4 o + adults	12,93%	6,94%
TOTAL	100%	100%

7.3. Estimació de criteris d'elegibilitat a partir de l'ECV 2020 i l'ECV 2021.

La població elegible de l'RGC són totes aquelles persones que viuen en llars que compleixen els requisits per cobrar la prestació d'RGC. No tots els requisits que s'estipulen a la Llei 14/2017 es poden estimar a partir de l'ECV. A partir de la informació que ofereixen les microdades s'han estimat les condicions d'elegibilitat de l'RGC tenint en compte el màxim de paràmetres rellevants possible. L'estimació que es presenta està feta considerant els següents 4 requisits, en tots els casos a partir de variables disponibles a l'enquesta:

Requisit d'ingressos: ingressos nets anuals equivalents de la llar per sota llindar d'RGC 2022 definit a partir de l'Indicador de Renda de Suficiència de Catalunya (664€/mes per les llars unipersonals). Els ingressos de les llars es calculen a partir de la variable VhRentaa, variable que s'utilitza pels indicadors harmonitzats de pobresa. La variable VhRentaa – Renda disponible de la Llar és la renda després de transferències socials, per tant, inclosos els possibles ingressos que les llars puguin percebre de les rendes mínimes autonòmiques com l'RGC.

- Requisit d'edat: com a mínim una persona de la llar té 23 anys.
- Requisit d'activitat laboral: cap membre de la llar treballant a temps complet o temps parcial en el moment de l'enquesta (exceptuant famílies monoparentals, nombroses i llars on la persona que treballa és major de 55 anys i aturat de llarga durada).
- Requisit de patrimoni: cap membre de la llar té propietats immobiliàries exceptuant l'habitatge habitual. Aquest criteri varia a 2020 i 2021. La variable emprada per establir l'últim requisit a l'ECV 2020 és la HV020 i a l'ECV 2021 HY040G.
 - ECV 20: Cap membre de la llar disposi d'altres propietats (solars, finques, naus...) excepte l'habitatge habitual.
 - ECV 21: La renda procedent del lloguer d'una propietat o terreny l'any anterior a l'enquesta ha de ser 0.
- La resta de requisits no han estat possibles d'estimar mitjançant la informació disponible per l'ECV. Es rellevant considerar que:
- La ECV té caràcter anual i no deixa constància de la situació econòmica de la persona entrevistada en els dos mesos anteriors a la recollida d'informació, tal com s'estableix en els criteris de l'RGC per delimitar el requisit d'ingressos.
- La ECV no inclou informació sobre residència continuada al territori català durant els 24 mesos anteriors a l'enquesta.
- No inclou informació sobre si la persona rebutja una oferta laboral en l'últim any.

ivàlua ✓

- No indica si l'individu ha interposat alguna reclamació judicial per rebre una pensió alimentària.
- No es pot identificar si una llar o individu rep prestacions de servei residencial, o si en els darrers 5 anys ha percebut alguna prestació indeguda.
- Considerant aquests factors, l'estimació de l'elegibilitat és parcial i és probable que estigui sobreestimant lleugerament la població elegible.

7.4. Definició dels indicadors de pobresa de l'informe

El concepte de pobresa, extensament definit, es relaciona amb la manca de recursos per dur a terme una vida digna o la incapacitat per satisfer les necessitats individuals. Per quantificar el terme de pobresa per Catalunya i fer-ne possible la seva comparació al llarg dels anys, en el present informe s'exposen els següents indicadors de pobresa objectiva²¹.

Taxa de pobresa: ràtio que relaciona el conjunt de població amb rendes inferiors al llindar establert de pobresa, entre el total de la població.

Bretxa de pobresa (€): es calcula com la diferència entre el llindar de pobresa corresponent en euros i la renda disponible de la unitat en euros. En aquest cas, és una mesura que només contempla les unitats pobres. La bretxa de pobresa pel conjunt de Catalunya es calcula com la suma de bretxes individuals. De manera, que l'indicador s'interpreta com la quantitat d'euros necessaris perquè les unitats deixin de ser pobres. Per dur a terme el càlcul de bretxa de pobresa severa (€) seria necessari emprar el llindar de pobresa severa i només avaluar les unitats pobres severes.

$$BP (\text{€}) = \sum_{i=1}^p (u - x_i)$$

Bretxa de pobresa EUROSTAT (%): es tracta d'una mesura de la intensitat de pobresa. En aquest cas, es calcula dividint la diferència entre el llindar de pobresa corresponent i la renda mediana de les unitats pobres, pel mateix llindar. Només es contempla la població pobra, o pobra severa. Indica la distància de les llars pobres respecte del llindar.

Taxa AROPE (At Risk of Poverty or Exclusion): en aquest informe no es presenten els seus càlculs, però menciona. Es tracta d'una mesura creada amb la intenció de mesurar la pobresa de manera relativa a Europa que inclou tres criteris, un d'ells d'ingressos. Per ser considerat en risc l'individu ha de satisfer almenys un d'ells. Els criteris que defineixen el risc són:

- Carència material severa.
- Llar amb baixa intensitat laboral.
- Renda inferior al llindar de pobresa.

Ràtio 80/20: és un indicador de la mesura de desigualtat en la distribució de la renda. S'obté per mitjà de la ràtio de la suma de les rendes del 20% de la població amb més ingressos (top quintil), entre la suma de les rendes del 20% més pobre.

²¹ Indicators objectius defineixen la pobresa segons la renda. Contràriament, per oferir un ventall de visions més ampli, els indicadors subjectius relacionen aspectes de les llars que ofereixen detalls de les condicions de vida per definir pobresa.

Índex de Gini: es tracta d'una altra mesura de desigualtat en la distribució de la renda. Quantifica la proporció existent entre una recta que indica total igualtat en la distribució i la corba de Lorenz²². L'índex varia entre valors de 0 a 100, sent 0 màxima igualtat.

²² Corba que mesura la proporció de renda que acumula un determinat percentatge de població, que s'estén fins al 100% de la població. En un gràfic es troba representat a l'eix horitzontal el percentatge acumulat de població, i a l'eix vertical, l'acumulat en rendes. La diagonal mesura la igualtat distributiva.

7.5. Perfils i tipologies de prestacions d'RGC

Les persones que sol·liciten o perceben una prestació d'RGC es classifiquen segons el seu perfil en "activables" i "no-activables". Els activables són el col·lectiu amb un perfil que els permet reincorporar-se al mercat de treball. La categoria no implica que siguin persones que es puguin incorporar al mercat de treball de manera ràpida, sinó que fa referència a les persones que través d'un procés d'acompanyament poden reinserir-se en el mercat laboral a curt, mitjà o llarg termini. El col·lectiu "no activables" fa referència a aquelles persones que no estan en edat de treballar o que tenen casuístiques diverses que els hi impedeixen la inserció al mercat laboral. En funció del perfil, la gestió de la prestació, l'organisme responsable i els registres administratius són diferents.

Adicionalment, l'RGC té dues grans tipologies de prestacions: la prestació de la Renda Garantida de Ciutadania (RGC) i les prestacions complementàries a altres pensions, prestacions i ajuts estatals (PC). Les persones perceptores de l'RGC perceben la prestació completa, i no tenen cap altra ajuda de garantia d'ingressos. Les persones perceptores de complements de pensions són persones que perceben una pensió estatal, per exemple, pensions no contributives de viudetat o orfandat o l'IMV i se'ls complementa la prestació amb un complement fins a arribar al llindar de l'RGC.

La Taula 57 posa en relació el col·lectiu, el tipus de prestacions que poden rebre, l'organisme responsable de la tramitació i seguiment dels expedients i el sistema d'informació corresponent.

Col·lectiu	Tipus de prestacions	Organisme responsable	Sistema d'informació
Activables	<ul style="list-style-type: none"> • Prestació garantida d'RGC (RGC) • Complement a Pensions per activables (PC), per exemple: viudetat, orfenesa, prestacions i subsidis d'atur, IMV. • PCAI: complement a la quantia garantida per activació laboral que poden rebre els beneficiaris activables d'RGC i PC 	DGESTC	Curam

Col·lectiu	Tipus de prestacions	Organisme responsable	Sistema d'informació
No-activables	<ul style="list-style-type: none"> • Prestació complementària per a pensions no contributives (PNC). • Prestació econòmica complementària per a pensions estatals (PE). • RGC majors de 65 anys (RGC+65) 	DGPS	AS-400

7.6. Aspectes metodològics avaluació de la implementació – col·lectiu activables

L'anàlisi del col·lectiu d'activables utilitza microdades del registre administratiu del CURAM. S'ha treballat amb una extracció de dades del període setembre 2017 – abril de 2022, però el període d'anàlisi compren de gener de 2020 a abril de 2022. La informació dels expedients s'estructura en 4 grans bases de dades:

- Expedients: informació bàsica de l'expedient/llar.
- Individus: informació de perfil de tots els membres de la llar.
- Moviments: informació dels diversos moviments i canvis en l'expedient: resolució de sol·licituds, canvis en la composició de la llar, canvis en la tipologia de prestació, altes i baixes laborals, suspensions i extincions, per expedient.
- Pagaments: informació sobre els pagaments d'RGC: dates de pagament, import pagat, import regular, endarreriments etc.

Per unificar la informació de les diferents bases de dades s'ha fet servir de referència el número d'expedient.

La informació de llars i persones perceptores d'RGC utilitza de base la informació de pagaments. Ocasionalment hi ha informació contradictòria entre les bases de dades, en aquests casos, es manté la informació que hi ha a les bases de dades de pagaments i expedients.

7.7. Aspectes metodològics avaluació de la implementació – col·lectiu no activables

L'anàlisi del col·lectiu d'activables utilitza microdades del registre administratiu de l'AS-400. S'ha treballat amb una extracció de dades del període gener 2020 – juny de 2022, però el període d'anàlisi compren de gener de 2020 a abril de 2022. La informació dels expedients s'estructura en 2 grans bases de dades:

- Expedients: inclou informació bàsica de l'expedient, informació de sol·licituds, moviments i extincions.
- Nòmines: inclou la informació de pagaments: imports i dates de pagament.

Han faltat dades per alguns dels mesos del període d'anàlisi per això l'extracció de micordades no s'ha fet servir pel conjunt de l'anàlisi.

A l'arxiu de nòmines no s'ha pogut identificar informació de pagaments d'aproximadament 1.500 expedients de PNC:

A l'arxiu d'expedients de microdades no s'ha identificat informació de perfil i moviments de 8.054 expedients perceptors de PNC.

Avaluar per millorar

A Ivàlua promovem la cultura de l'avaluació de polítiques públiques a Catalunya.
Avaluem polítiques públiques, difonem evidències, oferim formació i elaborem recursos.

Institucions membres d'Ivàlua

